MIRCEA CĂRTĂRESCU

REM

ebook HUMANITAS

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta
GABI DUMITRU
Redactor
OANA BÂRNA
Tehnoredactor
DOINA ELENA PODARU
Corector
GEORGIANA BECHERU
ISBN 978-973-50-2877-0
Versiune electronică realizată de editiadigitala.ro.

Editura HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50,
fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro
Comenzi CARTE PRIN POŞTĂ: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. - CP 14, Bucureşti e-mail: cpp@humanitas.ro www.librariilehumanitas.ro

Mircea Cărtărescu s-a născut pe 1 iunie 1956, în Bucureşti. A absolvit Facultatea de Limba şi Literatura Română a Universităţii din Bucureşti în 1980. În prezent este conferenţiar dr. în cadrul Facultăţii de Litere a Universităţii din Bucureşti. Este poet, prozator, eseist, critic literar şi publicist.

A publicat următoarele volume: *Faruri*, *vitrine*, *fotografii*, poeme, Cartea Românească, Bucureşti, 1980; *Poeme de amor*, Cartea Românească, Bucureşti, 1982; *Totul*, poeme, Cartea Românească, Bucureşti, 1984; *Visul* (în ediţiile următoare *Nostalgia*), povestiri, Cartea Românească, Bucureşti, 1989; Humanitas, Bucureşti, 1993 (tradus în franceză, germană, italiană, suedeză, norvegiană, spaniolă, maghiară, engleză, slovenă şi bulgară); *Levantul*, poem epic, Cartea Românească, Bucureşti, 1990; Humanitas, Bucureşti, 1998; *Visul chimeric*, studiu critic, Litera, Bucureşti, 1991; *Travesti*, roman, Humanitas, Bucureşti, 1994 (tradus în franceză, olandeză, norvegiană, spaniolă, maghiară şi polonă; a devenit roman grafic în limba franceză, Editions L'Association, Paris, 2007); *Dragostea*, poeme, Humanitas, Bucureşti, 1994; *Orbitor*. *Aripa stângă*, roman, Humanitas, Bucureşti, 1996 (tradus în franceză, suedeză, maghiară, italiană, ivrit, bulgară şi germană); *Dublu CD*, poeme, Humanitas, Bucureşti, 1998; *Postmodernismul românesc*, studiu critic, Humanitas, Bucureşti, 1999; *Jurnal I*, Humanitas, Bucureşti, 2001; *Orbitor*. *Corpul*, roman, Humanitas, Bucureşti, 2002 (tradus în bulgară, franceză şi suedeză); *Enciclopedia zmeilor*, carte pentru copii, Humanitas, Bucureşti, 2002; *Pururi tânăr*, *înfăşurat în pixeli*, publicistică, Humanitas, Bucureşti, 2003 (tradus în germană); *Parfumul aspru al ficţiunii*, audiobook, Humanitas, Bucureşti, 2003; *Plurivers* vol. I şi II, poeme, Humanitas, Bucureşti, 2003; *Cincizeci de sonete*, poeme, Brumar, Timişoara, 2003; *De ce iubim femeile*, povestiri şi audiobook, Humanitas, Bucureşti, 2004 (tradus în spaniolă, portugheză, bulgară, maghiară şi ivrit); *Baroane*!, Humanitas,

Bucureşti, 2005, *Jurnal II*, Humanitas, Bucureşti, 2005, *Orbitor*. *Aripa dreaptă*, roman, Humanitas, Bucureşti, 2007. Volume de versuri de Mircea Cărtărescu au mai fost publicate în Irlanda, Statele Unite, Italia şi Germania.

Cărţile sale au fost premiate de Academia Română, Uniunea Scriitorilor din România şi din Republica Moldova, ASPRO, Asociaţia Scriitorilor din Bucureşti, Asociaţia Editorilor din România, precum şi de revistele *Cuvântul*, *Ateneu*, *Flacăra*, *Tomis* şi *Ziarul de Iaşi*. Au fost nominalizate în Franţa pentru premiile Médicis, Le meilleur livre étranger, Prix Union Latine. Romanul *Nostalgia* a primit în 2005 Premiul literar „Giuseppe Acerbi”, Castel Goffredo, Italia.

Rem

Cortázar, un Márquez ferfenițit (*Erendira*, ediția cea mare), *Manuscrisul de la Saragosa* în legătură țeapănă de carton stacojiu, vreun metru de „Romanul secolului XX" şi mult mai lungi şiruri pastelate de „BPT"‑uri şi „Univers"‑uri, cărți lucioase, alb‑negre, din „Biblioteca de artă" (ochesc îndată *Înțelepciunea formelor* de Sendrail, *Arta fantastică* de Brion şi tot soiul de alte pălăvrăgeli despre gotic, manierism, baroc, rococo şi artă modernă - care ar fi toată de sorginte gotică, manieristă, barocă sau rococo). Grele, de consistența şi aproape de dimensiunile unor planşete de desen, albumele de artă curbează un raft întreg, unde zac oblic, lăcuite din belşug, mirosind a chimicale. Doar unul este întors puțin încoace. Poți vedea pe coperta lui un fel de rulotă de lemn, cu uşile date în lături, într‑un peisaj de clădiri roşietice, cu bolți şi creneluri care se pierd în perspective nesfârşite. Cred că e în amurg, dar nu prea târziu. Umbra unei fetițe care se joacă cu cercul se lungeşte pe macadam. Din celelalte albume vezi doar cotoarele, cu numele albe, clar tăiate, ale pictorilor: Tintoretto, Guardi, Da Vinci, Degas, Harunobu, Pontormo, Mantegna. Pe alte rafturi - poezie cât vezi cu ochii: colecția vărgată şi pestriță „Cele mai frumoase poezii" (cât i se potriveşte cafeniul lui Eliot, verdele țipător poeziei americane, cărămiziul lui Iannis Ritsos! Nici nu ți‑i poți închipui altfel), colecția „Orfeu" în coperte de sugativă, albastre‑cenuşii (aici să‑l amintim pe bunul Dylan Thomas - „Şi cum eram tânăr pe sub crengile de măr..."), în fine colecția pătrățoasă dar estetică „Poesis", cu negrul sumbru al lui Wallace Stevens şi verdele adânc al lui Rimbaud. Un perete de cărți, până în tavan, pe nişte rafturi aproape invizibile. O învălmăşeală armonioasă, un kosmos. Eşti filozof? Treci în toga ta crem, cu un dreptunghi azuriu pe cotor, unde îți este trecut numele şi ce ai scris. Eşti eseist? Locul tău e acolo, între Petros Haris şi

Camus, şi trebuie să îmbraci straie cernite. Eşti politolog, atomist, biolog cu ceva idei originale, sociolog, antropolog? La „Idei contemporane”. Ai dreptul să-ți alegi culoarea, de la galben ca lămâia până la violet ca panseaua. Eşti ceva nedefinit, romancier necunoscut sau prea cunoscut, pedagog? Volum separat, cu toate avantajele şi dezavantajele. Eşti inginer constructor, profesor de rezistența materialelor, cazangiu, matematician? Regretăm. Doamna care locuieşte în garsoniera aceasta nu te va cumpăra niciodată.

O garsonieră minusculă, spre marginea Capitalei. Ajungi aici schimbând mai multe autobuze şi încâlcindu-te pe străduțe cenuşii. Scara blocului are pereții vopsiți în verde pal şi miroase a gunoi. Câte un asparagus complet ofilit într-un ghiveci, pe un suport de fier forjat, câte o poză scorojită, înfățişând mânăstirea Voroneț, câte un leandru într-o cutie de lemn de sub care ies gândaci mititei de bucătărie, cam asta vezi pe coridoare, la capătul şirurilor lungi de uşi numerotate, pe care ți le închipui neobişnuit de subțiri. Bloc de garsoniere confort trei. Camera ei este însă îngrijită şi frumoasă. Sub rafturile nesfârşite (acum văd nişte tratate mari, greoaie, de oncologie, o carte despre adenopatii, alta cu titlu purpuriu, agresiv: *Leucemia*) se întinde o sofa dublă, acoperită cu o cergă lățoasă, roşie, care pare extrem de călduroasă. Ar fi şi cazul. Căldura trebuie să ajungă greu aici, la periferie. Pe jos, surpriză: gresie! Iar peste ea, două blănițe cenuşii de iepure. Pe lângă sofa abia ai loc să treci. Totuşi, în acel spațiu îngust se mai înghesuie şi o măsuță, pe care se află un coş cu mere şi o scrumieră. Sub măsuță sunt ziare şi reviste, mai ales *Luceafărul*, *Orizontul* şi, dedesubt, un număr îngălbenit din *România literară*. Lângă fereastră, în stânga, o nişă cu o chiuvetă şi un rudiment de masă de bucătărie. Imediat lângă uşa de la intrare, baia cu WC şi duşul. Pe pereții odăii, frumos zugrăviți, câteva goblenuri în culori degradé: un apus de soare, o fetiță cu gâscă şi o femeie citind

o scrisoare la fereastră (copie, probabil, după Vermeer). Fireşte, le-a cusut ea însăşi când era mică.

Camera e deocamdată goală, dar o simt venind. Firul care mă leagă de maşinile ei cu numere imposibil de ținut minte (trei sute şaizeci şi cât? o sută douăzeci şi cât?), de străzile ei mărginite de şcoli şi ateliere, vibrează. Îmi întind labele transparente prin cameră. Tremur de poftă, de aşteptare. Pândesc la geam, apoi, cu agilitate, sar la uşă. Mă strecor printre cărți, lăsându-mi afară doar căngile de pe care picură veninul. Fojgăi prin baie şi cotrobăiesc prin oalele din chicinetă. E vechea foame, vechea pândă, care nu se mai termină. Pe un fotoliu, la capătul dinspre uşă al patului, un dosar legat cu şiret. Alături, un minitelevizor, cu ecranul cât o carte poştală şi antena lungă, nichelată. Zace pe-o rână. Deschid dosarul, să treacă timpul cât mai repede. Este un zodiac xeroxat pe foi groase de hârtie. Zodiile sunt reprezentate prin viniete şterse, sofisticate. Încep să citesc la întâmplare despre domnii născuți în zodia Gemenilor, dar mă plictisesc repede şi leg la loc şireturile dosarului. Mă mai uit în jur şi privirile îmi cad pe un vraf de discuri, aşezat pe o policioară. Scot unul care are pe copertă fotografia mare, color, a unui tânăr ținând de coarnele răsucite un berbec imens şi mițos. Chiar atunci aud paşi pe culoar, o cheie se răsuceşte în broasca yale şi intră ea.

Aduce în blana de vulpe mirosul de zăpadă de-afară. Are încă ace de gheață în sprâncene, iar căciulița de lână tivită şi ea cu blană de vulpe e albă de zăpadă. Tropăie la intrare cu cizmele scurte în care şi-a vârât pantalonii tricotați, strânşi pe picior. Îşi scoate mănuşile, apoi haina de blană, scurtă până la şolduri, şi rămâne într-un pulovăr de aceeaşi culoare cu pantalonii: un cafeniu închis. Îşi smulge şi basmaua colorată de la gât, cu desene turceşti, foarte fine, şi-şi scoate cizmele cu fermoar. Mă uit mai bine, ca să v-o pot descrie. Pare să aibă vreo treizeci şi cinci de ani. Nu are o față frumoasă, ci mai curând ciudată. Acum e rumenă din cauza

frigului de afară, dar altă dată e palidă ca moartea. Iar uneori e roz în obraji ca fetele de ipsos din vitrine, căci foloseşte un fond de ten neobişnuit, roz‑bonbon, care contrastează cu trăsăturile mai curând severe ale feței ei. Şi acum are ochii încondeiați cu prea mult negru şi prelungiți cu o codiță unsuroasă. Gura ar fi frumoasă fără umbra de mustață, destul de vizibilă. Cu pomeții ieşiți în afară, cu părul scurt şi curbat în dreptul urechilor, cu gâtul cam țeapăn, deloc lipsit de un fel de maiestate inutilă, seamănă cumva cu o figură bizantină dintr-un mozaic dogmatic şi migălos. Nu stă nici o clipă locului, altfel descrierea mi-ar fi ieşit mai bine. Cred că esențialul l-am spus. Acum îşi trage pulovărul peste cap, aşa că‑i pot desluşi mai bine corpul, neobişnuit de frumos, aproape adolescentin. Doar guşa aproape dublă şi un mic val de grăsime deasupra şoldurilor atentează la grația acestui corp. Pentru cine nu caută nod în papură, este numai bun de ținut în brațe. La gât poartă un lănțişor cu cruciuliță, care acum i-a ajuns la spate, între omoplați, iar pe degetele într-adevăr cam uscate şi pieloase - o mulțime de inele cu peruzea, culoarea ei zodiacală. Acum s-a aşezat pe cerga lățoasă şi îşi scoate pantalonii, rămânând în ciorapi de culoarea cafelei cu lapte. Îşi trage peste cap şi helanca neagră, de sub care apare o bluză de bumbac. Se ridică şi scotoceşte printr-un dulap minuscul pe care acum îl observ şi eu. E un prilej să-i admir încă o dată silueta gracilă, cu nimic mai prejos decât a oricărei puştoaice. Scoate prosopul şi intră în baie, care are pe uşă o aplică de plastic alb-gălbui înfățişând un copil pe oliță. Se aude, după un timp, zgomotul duşului, care nu va dura prea mult, fiindcă bănuiesc că nu e apă caldă, după cum bârâie şi chicoteşte Svetlana. Căci o cheamă Svetlana, nume care în primul rând nu i se potriveşte deloc şi apoi mai şi sună cam bizar, nu prea comod pentru ce-mi trebuie mie. I se zice însă Nana, şi cum cei care îi spun astfel fie că nu l-au citit pe Zola, fie că nu le pasă, totul reintră în normal.

Mă învârt prin odaie, din ce în ce mai surescitat. Labele, ghearele, pântecele meu transparent umplu camera, care sticleşte tot mai stins în amurgul de iarnă. În baie a încetat de mult duşul, dar ea nu iese. Se aude din când în când un zgomot de sticluță pusă pe etajeră, apoi alte vibrații mai înăbuşite, greu de descifrat, apa de la robinet şi sunetele spălatului pe dinți. Nu mai am răbdare. Mă strecor pe sub uşă şi iată-mă la câțiva centimetri de ea. E goală până la brâu şi, cu părul zbârlit în toate părțile, vopsit în acel negru artificial, ca al vameşului Rousseau, îşi arată, în sfârşit, vârsta. Fața demachiată, pe care acum începe să şi-o machieze din nou, are ceva de mascul spân, asiatic. Sânii, minunați, sunt partea cea mai tânără a corpului ei. Cruciulița s-a agățat de vârful unuia dintre ei şi sclipeşte acolo, pe perna caldă a muşchiului. Atâta s-a fâțâit, atâta şi-a uscat părul cu foenul, atâta şi l-a pieptănat în oglinda murdară la un colț şi cu un şurub căzut, că, iată, s-a şi făcut şase fără cinci şi el trebuie să pice dintr-un moment în altul. Desluşesc pe fața ei, chiar sub praful piersiciu al fardului, o paloare care nu ține de nuanța feței, o paloare a trăsăturilor, aş zice, o paloare psihică. Îi e puțin rău, se vede, e şocată. Ar trebui să fie emoționată şi chiar bucuroasă, dar e ceva în viscerele sau în țeasta ei care a întors-o pe dos. Buzele îi sunt țepene şi triste. „Având zâmbetul fățarnic / Pe-a ei buze de coral.” Buze de orientală tristă, de creolă tristă, de idol trist.

Iese din baie şi începe să se îmbrace. Mi se pare neinteresant, de altfel sunt şi în criză de timp, aşa că părăsesc garsoniera, ies pe uşa blocului şi mă târăsc, hidos, translucid, cu labele mele păroase ocupând tot trotuarul, pe ulițele gloduroase, întunecate, ninse din preajma blocului ei. Câțiva trecători se plimbă încoace şi-ncolo prin înserare, dar el nu e. Merg mai departe, dau de şosea şi cobor de-a lungul ei, pândind fiecare autobuz care, roşu şi greoi ca un cărăbuş, înaintează printre nămeți, murdar până la geamuri de stropi

de zăpadă cafenie. Îl simt, în sfârşit, într-o maşină şi mă arunc şi eu, din mers, în mijlocul babelor, liceenilor, muncitorilor înghesuiţi între care, stând aproape într-un picior şi ţinându-se cu mâna înmănuşată de bara învelită în plastic cenuşiu de la geamul şoferului, se află el. Să-i tot dai acestui tânăr vreo douăzeci şi patru de ani. Este destul de înalt, blond, cu şuviţe neobişnuit de lungi ieşindu-i de sub căciula de blană. Firişoare aurii de barbă şi mustaţă abia dacă reuşesc să-i înăsprească faţa copilăroasă. Cruzimea pe care linia gurii şi a bărbiei o arată nu este însă una răutăcioasă, ci întunecată, melancolică. Ceva te face să crezi că, dacă ar putea să scoată dintr-o casă incendiată fie un copil în scutece, fie o pictură de Giorgione, ar scoate fără să şovăie pictura. S-ar putea ca în realitate să nu fie însă decât un puşti cam spălăcit şi debusolat, care de câteva zile trăieşte cu o femeie cu unsprezece ani mai mare decât el. Mă grăbesc, oricum, să-mi fac loc pe sub pielea lui, să alunec prin capilarele lui, să înot în sângele lui, prin artere din ce în ce mai largi, printre ostroavele hematiilor şi aricii albi, cu mii de degete, ai leucocitelor, până ajung, odată cu toate marnele şi aluviunile lumii, în delta imensă a creierului său, unde mă culcuşesc confortabil, strângându-mi ghearele pe lângă corp. Cu fiecare metru pe care-l face maşina în direcţia camerei în care Nana aşteaptă, foamea mea creşte, pofta mea insaţiabilă se apropie de apogeu.

Fir-ar să fie, neroada asta nu putea să urce decât cu papornița în maşină şi să mi-o proptească sub picioare. Noroc că la a doua cobor. E prea departe, trebuie să merg, pe gerul ăsta, în condiţiile astea mizerabile, până la capătul pământului. Şi n-am chef să mă îmbolnăvesc doar ca să par în faţa ei irezistibil. Nu-mi convine, iarăşi, că Nana s-a cam prins, sau aşa pare, or mie nu-mi trebuie complicaţii. Totuşi, are ceva interesant, cred că în primul rând vârsta, care mă face ca în relaţiile cu ea să mă simt uşor stânjenit, vinovat,

să roşesc puțin, ceea ce-mi place. Să aibă parte de o femeie matură trebuie să fie visul oricărui puşti. Dar cu mine e altceva. Ea mă interesează mai puțin ca inițiatoare în erotism, cât pur şi simplu ca suflet şi gândire şi memorie de femeie coaptă, de femeie adevărată. Elevele sau studentele nu sunt, de cele mai multe ori, decât nişte mâțe închipuite, învăluite, e drept, în lumina de ambră a ochilor şi într-un fel de nonconformism năuc. Fără trecut, sau fără să şi-l conştientizeze încă, anexe de discotecă al căror erotism, când există, e unul pur social şi estetic, ele strepezesc imaginația ca nişte fructe încă necoapte. Cele mai multe nu se coc niciodată: le dispare şarmul şi se adaugă mulțimii de neveste cumsecade, cu o sinceră vocație a normalității. Ingineraşi, vaporeni, contabili - *ei* se aleg cu mândrețele de tigrese care unduiesc sub flacăra stroboscoapelor, sub peticele amețitoare de lumină emise de globul cu oglinjoare.

…Junele tânăr care cugeta astfel, închizând când un ochi, când altul, se dă jos din autobuz în bezna cartierului Dămăroaia şi o ia agale spre pătrățelele (slab) luminate ale blocurilor. Vei crede că, gândind despre fete, vorbesc despre nişte struguri prea acri pentru mine, şi ai dreptate. De fapt, ca să fiu cinstit, nu prea am avut de-a face cu fete din alea sculpturale şi ințolite ca lumea despre care vorbeam. Prima mea femeie am avut-o la douăzeci şi doi de ani şi era tot o „babă”, de vreo douăzeci şi nouă. Apoi a mai picat câte una din timp în timp. Dar am necaz mare pe adolescentele astea zălude, care te lasă, te lasă până nu te mai lasă. Am pierdut vremea degeaba, luni de zile, pe lângă una dintre ele, aşa că sunt sătul. N-am încercat niciodată să trăiesc timp mai lung, pe bune, lângă o femeie. Nana e pentru mine o şansă neaşteptată: pot dormi la ea, ceea ce n-am făcut niciodată, cu nimeni. Cred că vin aici pentru a patra sau a cincea oară de când am cunoscut-o la ceaiul ăla insipid de la Şerban. Nana e vară-sa, şi se învârtea şi ea prin bucătărie. A mers uşor. *Odată am avut o fată ori, mai bine zis, ea m-a avut pe*

mine. Mi-a arătat camera ei: nu-i aşa că-i plăcută? Lemn norvegian... Dar, cum spuneam, e mai rău că stă departe, că n-o poţi scoate în lume. La film sau la teatru mai poate crede lumea că eşti cu maică-ta, dar între prieteni? Toţi îşi vor bate joc. Sigur, sunt rău, dar asta-i situaţia. Profit, asta-i situaţia. Sper că nu vom face decât să profităm amândoi un timp unul de celălalt, fără probleme, fără încurcături. Uneori mi-o şi imaginez în chip de Ingrid Bergman, aplecându-se peste uriaşa balustradă a scării în spirală şi strigându-mi mie, Anthony Perkins, de mult plecat: „Dar sunt bătrână! Sunt bătrână! Sunt bătrână!" E perspectiva care mă îngrijorează cel mai mult, uite, abia îmi închipui figura ei de animal mic, bătut fără vină, şi mă şi simt întors pe dos de milă. Cred că n-aş putea părăsi niciodată pe cineva dacă aş şti că suferă pentru mine, oricine ar fi, oricum ar arăta. Sper totuşi că o să fie OK.

Aha, în hol e deja mai cald şi măcar nu-ţi mai intră fulgii ăia în ochi. Urc scara mizerabilă. De ce dracu pute mereu a crematoriu? Iată şi uşa ei albastră-vânătă, cu vizor. Bat, şi tu îmi deschizi şi, ca întotdeauna, mă laşi cu gura căscată, pentru că aştept, cu oarecare neplăcere, să-ţi văd figura, şi când colo tu arăţi minunat, ai un zâmbet care-ţi ridică şi mai mult pomeţii, iar linia sprâncenelor tale e mult mai puţin circumflexă şi autoritară decât mă aşteptam. Capul tău e drept şi mândru, iar ţinuta lui, uşor virilă, îţi dă acea ambiguitate care mă fascinează. Mă ajuţi să-mi scot hainele groase, cu dâre de zăpadă pe la încheieturi, şi rămân în puloverul meu roşu, pe gât. Mă aşez pe pat, pe cerga roşie, aşa încât camuflajul e perfect. Sunt uşor emoţionat, căci nici o tipă nu s-a gătit vreodată pentru mine ca tine, Nana. E în tine un amestec de tandreţe, duioşie şi timiditate care îmi dă curaj. Mai e şi altceva, dacă te privesc atent. Îţi mângâi părul şi te întreb de ce eşti tristă. Nu e chiar tristeţe ceea ce observ, e altceva, dar aşa se întreabă. Eziţi puţin, apoi îmi povesteşti.

Ai o voce neplăcută, de profesoară pedantă, cu un respect nemărginit pentru corectitudinea exprimării. Vorbeşti ca din carte. Dar de-acum te ştiu. Peste o oră-două, o să laşi baltă distincția asta artificială şi chiar o să te pisiceşti de tot. Abia aşa eşti simpatică. Dar până la pat mai avem. Vom sta țepeni şi vom conversa pe teme literare. Deci îmi spui că te întorceai de la serviciu (nici acum nu ştiu prea bine ce învârți, o chestie cu cifre, cifre şi iar cifre, un institut cu multe inițiale) şi tocmai aşteptai maşina într-o stație înzăpezită. Asta acum o oră jumate, două. Aproape că nici nu puteai privi în direcția din care trebuia să vină maşina, căci din partea aia veneau şi rafalele de zăpadă care te orbeau. Pe stradă, în amurgul care începea să se lase, prin fața celor care aşteptau ca şi tine, se plimba, cu coada între picioare, o potaie. Blana gălbuie era presărată cu zăpadă, iar firele de pe picioarele din spate se prinseseră în țurțuri unele de altele. Avea botul negru şi se uita țintă în ochii câte unui trecător. Se învârtea de colo-colo, dar numai către mijlocul străzii. Părea înțepenit de frig. Şi brusc, o maşină a apărut din aerul întunecat şi l-a izbit din plin, făcând un zgomot ca de tobă lovită cu ceva greu: zdup! Incredibil cât de tare a putut să țipe câinele ăla. Nu era nici chelălăit, nici lătrat, nici urlet, era durere pură, țâşnită dintr-o bucată de carne. Un chiuit, ai zice, necâinesc, aşa cum zici uneori „urlet neomenesc”. Maşina a dispărut, iar câinele a rămas în mijlocul străzii, învârtindu-se repede în jurul cozii, țipând la fel de tare şi târându-se doar pe labele din față. Cele dinapoi paralizaseră, inerte. Țipa continuu, până când s-a apropiat o altă maşină, din aceeaşi direcție. L-a lovit din nou, de data asta luându-l pe dedesubt şi aruncându-l înapoi cu burta-n sus. Urletul animalului, tot timpul (o secundă sau două) cât s-a aflat sub maşină, a depăşit orice limită a suportabilului. Câteva femei îşi ascunseseră fața în palme, una îşi proptise capul de un copac, iar bărbații strigau după maşină. Cățelul s-a târât până pe trotuar şi s-a lungit pe burtă lângă gard. Nu mai scotea nici un sunet, doar

căsca din când în când botul negru. Ți-a venit imediat după asta autobuzul şi, în înghesuială, era să ți se facă rău. Cred şi eu, tu doar mi-ai povestit - şi pe mine m-a apucat tremuratul. Îți iau mâna şi-ți privesc inelul cu peruzea. Îmi place să mă port frumos cu tine, cu altele sunt imposibil. Te ridici şi scoți din poşetă un pachet auriu de cafea în care zuruie boabele. Cafea austriacă, unii spun că e cea mai bună, alții că e cea mai proastă. O pui în aparatul de râşnit, potriveşti deasupra capacul de plastic transparent şi în timp ce motoraşul începe să vibreze ții mâna deasupra lui. Îmi pun şi eu mâna peste mâna ta. Te iau după mijloc şi nu mai vreau să fiu cuminte deloc. Ştiu că avem toată noaptea înainte şi că trebuie cumva gradate lucrurile, pentru că altfel poate fi urât, jignitor, dezgustător, dar mă tem că n-am destul de multă experiență ca să pot aştepta. Când sunt cu tine, care mă atragi aşa de mult, îmi vine să las baltă conversația (şi aşa nu mai am nimic în minte) şi să te iau în brațe. Încerc, eşti şi tu destul de dusă pe altă lume, dar ar trebui să dai drumul la capac şi toată cafeaua s-ar risipi prin cameră. Mă potolesc şi, în timp ce pui apa la fiert, stăm de vorbă, calm, despre ultimele noastre lecturi. Tu citeşti o carte obscură, ai luat-o mai mult pentru titlu şi ai plimbat-o în poşetă pe la serviciu. Cartea se numeşte *Adâncuri* şi ți-ai imaginat că nu poate fi decât profundă. Sigur că e vorba despre adâncurile insondabile ale unei femei. Îți spun sarcastic că, de obicei, autorii care scriu despre aceste adâncuri nu prea au cu ce să le sondeze. Eu am terminat, de fapt am înghițit două cărți pe care mi le-ai împrumutat săptămâna trecută. *Nouă povestiri* de Salinger (toate sunt excelente, dar mi-a plăcut cel mai mult *Omul care râde*, pentru că am avut şi eu un prieten care, când eram mic, îmi povestea tot felul de minuni. Îl chema Mugurel şi se apuca să -mi spună că au fost mai mulți Hitleri. În fiecare episod, un soldat de-al nostru mai omora câte unul) şi *Nuncle* de John Wain, nu nemaipomenită, dar pe alocuri, vorba ta, „adâncă”.

C‑o fi, c‑o păţi... *Coffee*. O sorbim din ceşcuţele tale cu dungă bleu. Am început să tremur, nu mai am răbdare. Dar, vai! trebuie să mai aştept. Fiindcă iar mă chinuieşti cu zodiacul tău, numai când îl văd mi se face părul măciucă. Ţii neapărat să vezi dacă aşa şi pe dincolo. Cum sunt eu în afaceri, în dragoste, ce fel de inteligenţă am, de ce boli să mă feresc. Doamne, o femeie e în stare să te scoată din minţi o noapte întreagă. Sigur, în timpul ăsta nu stau degeaba, te mângâi cu amândouă mâinile. Dar rezultatul e doar că uneori citeşti mai răguşit, alteori te opreşti şi închizi ochii. Pierzi şirul, dar nu te laşi deloc. Până la urmă nu ajungi la nici o concluzie. Mă recunoşti în unele pasaje din zodiac, dar altele nu mi s‑ar potrivi în nici un fel. Renunţi şi ne apucăm să facem patul. Apoi ne dezbrăcăm (tu, ca întotdeauna, te schimbi în baie şi apari, pudică, în capotul cu flori stacojii pe sub care, spre mereu reînnoita mea dezamăgire, nu mai porţi nimic). Eu sunt de mult sub imensa pilotă când intri şi tu în pat şi te lipeşti imediat de mine.

Aici, drag cititor, mă tem că, fără să vreau, îţi voi da o grea lovitură. Şi anume, n‑o să‑ţi povestesc şi n‑o să‑ţi descriu nimic din ceea ce văd că se întâmplă în patul dreptunghiular pe care acum, ieşit din creierul cam încins al lui Vali - am uitat să‑ţi spun că aşa se numea tânărul blond cu barbă aurie - îl văd în întreaga sa desfăşurare, cu formele sale de relief, craterele şi seismele sale. Stau cocoţat pe raftul cel mai de sus al bibliotecii, frecându‑mi burta de *Muzeul negru* al lui Mandiargues. Îmi agit stângaci lăbuţele, care‑mi ajung până la lustră. Îmi văd victima înţepată, paralizată, deja incapabilă de orice rezistenţă. Totuşi vie, cu memoria întreagă, gelatinoasă, numai bună să fie ingerată. La sfârşitul nopţii, din această femeie care acum are faţa contractată de plăcere (sau paralizată de suferinţă?) va mai rămâne doar o carapace uscată, legănându‑se în plasa mea scânteietoare. Dar nu‑mi place să mă ocup de aspectul tehnic al capturării şi înjunghierii. Aceste aspecte presupun că le cunoşti foarte

bine din propria ta experiență. Îți pot sugera ca acum, când ai ajuns la aceste rânduri, să închizi pentru cinci minute ochii şi să-ți rechemi în minte toate detaliile celei mai frumoase (sau ale ultimei) nopți de dragoste pe care ai trăit-o…

Deschide acum ochii. Acum totul e în ordine. Dacă nu mă apuc să înfățişez cele două frumoase nudități, şi n-o s-o fac, pentru că a venit ceasul poveştilor, nimic nu-ți va jigni, cititor ipocrit, comandamentele morale. Ea stă acum în poziția convențională, inevitabilă: cu capul pe pieptul lui, iar el o ține după umăr. Mă grăbesc să mă instalez din nou în lobul său parietal stâng, acolo unde cea mai mică leziune provoacă afazie, agrafie, alexie.

Când îți treci palma peste ecranul de sticlă al televizorului, imediat ce emisiunea s-a terminat şi imaginea s-a stins, simți în degete mii de pâlpâiri şi auzi trosnituri electrice neaşteptat de violente. Dar dacă îți mai treci şi-a doua oară mâna pe suprafața netedă, nu mai percepi nici o tensiune: ecranul a devenit inert. Tot astfel te mângâi eu acum, Nana. Sânii tăi, muşchii umerilor tăi - nu-mi mai spun nimic, ca nişte obiecte asemenea scaunului sau suprafeței aspre a cearşafului. În acelaşi timp mintea ta, firea ta, ființa ta mai adâncă se ridică la suprafață ca şi când din apa intens albastră a oceanului o insulă s-ar înălța, gata împădurită, cu animale, păsări, flori şi libelule. Încetând să fii femeie, devii femeie. Ne apucăm de sporovăială. Asta o să facem până la opt dimineața. Niciodată de când sunt cu tine n-am putut închide un ochi toată noaptea. Ți-am povestit filme, ți-am spus bancuri şi apoi am trecut la confesiuni amoroase. Îmi place la nebunie faptul că tu ştii să asculți, că eşti mereu atentă, deşi nu te-am simțit mereu binevoitoare. Îți începusem noaptea trecută (acum cinci nopți) tâmpenia mea de poveste cu Maria, „Bloody Mary”, cum te încăpățânezi tu să-i spui când te sâcâi prea tare cu ea. Acum vrei neapărat să ştii dacă am fost până la urmă la ziua ei. Afacerea asta mă

umileşte. Dacă n-aş fi dat de tine, nu ştiu ce mă făceam. Pe Bloody Mary o cunoscusem acum un an şi ceva şi imediat se amorezase de mine. Mă ştia din facultate, îmi citise nişte povestioare prin reviste şi mă considera, cum ținea mereu să-mi spună, un mare nu ştiu ce. N-am luat-o nici o clipă în serios. Era o fată-buldozer, umflată, cu ochii încercănați, cu un minunat păr negru. Țicnită până la Dumnezeu. Când se simțea fericită, era un spectacol: cânta şi striga pe drum, mă strângea în brațe gata să-mi rupă oasele, mă muşca de obraz până la sânge. După întâlnirile cu ea, veneam acasă plin de vânătăi. Strânsese tot felul de nimicuri care ar fi putut aminti de primele noastre zile împreună: etichete de la sticlele de bere pe care le băuserăm, lăcrămioare uscate primite de la mine, o mică scobitoare de plastic cu figurină la capăt, de la masa pe care mi-o servise ea, ca la carte, o lumânare fantezi arsă pe jumătate, care amintea o seară petrecută la lumina ei, o mostră triunghiulară din materialul ecosez din care-şi făcuse un taior purtat prima dată când mersesem cu ea la Athénée Palace şi multe altele. Le lipise pe toate cu scotch pe un mare panou de carton în formă de M, pe care mi-l făcuse cadou de ziua mea. Era emoționantă şi grotescă, în rozurile şi vernilurile ei, te impresiona aspirația ei pătimaşă spre altă lume decât cea din care provenea. Mă speriase cu nebunia ei pentru mine. Ne plimbam nopți întregi prin oraş. Dar lipsa ei totală de gust, kitschul exuberant al preferințelor ei (care mergeau spre muzică populară de proastă calitate şi melodrame de doi bani), lipsa de tact care o făcea să intre strigând *hello everybody*! într-un salon de spital, crezând că astfel îi înveseleşte pe bolnavi, mă scoteau din sărite pe atunci, aşa că după trei-patru luni i-am spus cu cinism că nu țin la ea şi că trebuie să ne despărțim. Am lăsat-o în acea seară să plece singură acasă (la mama naibii, în Berceni) şi, la trei noaptea, mi-a dat maică-sa telefon că nu ajunsese încă. M-am speriat, mi-am închipuit tot felul de prostii. Eram

atât de agitat, încât spre dimineață m-am rugat ca un idiot: „Doamne, fă să nu ajung niciodată scriitor, dar să fie bine cu ea. Să nu i se întâmple ceva rău...” Mai mult nu aveam de oferit. A venit acasă pe la cinci dimineața. Bătuse străzile. (Aici tu faci o mutră atât de rea şi de plină de o ipocrită milă față de mine, încât înțeleg cât te râcâie povestea asta. Eşti geloasă pe Maria. Îmi spui: „Eşti incredibil de naiv, Vali. Chiar crezi că s-a plimbat pe străzi toată noaptea?” Îți explic încă o dată că aşa era firea ei, dar tu insinuezi mai departe că de fapt Maria fusese la cineva. De ce m-ar fi mințit însă că e fecioară? Nu, Maria nu era numai fecioară, era de-a dreptul feciorelnică, naturală şi pură, în felul ei fără măsură, ca un copil. În privința asta n-am îndoieli. De atunci m-a mințit de multe ori, dar în privința asta nu mă pot îndoi de ea. Aşa că păstrează-ți pentru tine sarcasmul, n-o cunoşti.) Apoi nu ne-am mai văzut multă vreme. Ne-am întâlnit pe stradă, întâmplător, toamna, în octombrie. Am trăncănit nițel şi ne-am dus fiecare spre casa lui. Am ajuns tulburat, spre mirarea mea. Am simțit pentru prima dată că țin la ea, că-mi lipseşte. A doua zi m-am dus de dimineață la facultate. Am aşteptat-o să iasă pe culoar şi m-am trezit cerând-o de nevastă. Eram foarte fericit, consideram afacerea ca şi încheiată, căci ştiam că mă iubise şi eram convins că nu s-a schimbat nimic şi că întotdeauna totul depinsese de mine. Dar ea s-a ținut tare, deşi nici nu mai vedea pe unde calcă. Îmi şi închipuiam o viață de familie fericită lângă Bloody Mary. Peste vreo două zile ne-am văzut în parcul de lângă blocul ei. Îi adusesem o pară uriaşă, zemoasă. Muşca din ea şi făcea nazuri, tipa. Păi să mai vedem, păi să mai discutăm... Poate peste vreo doi ani... Desigur, în tot acest interval buldogița trebuia să rămână neatinsă ca însăşi Imaculata Concepțiune, căci ea voia să-şi merite cununița şi celelalte angarale. Şi eu, care crezusem că o fac grozav de fericită cu propunerea mea... Am lăsat totul baltă şi ne-am despărțit furioşi. Îi mai spusesem

că trebuie să-şi găsească un întârziat mintal care s-o ia în condițiile astea. Luni de zile i-am mai dat câte un telefon, din timp în timp, căci aveam remuşcări. Îmi închipuiam că biata fată ar fi vrut totuşi să fim iar împreună, dar că-i era frică, se speriase de purtarea mea. De vreo două ori m-a invitat pe la ea şi s-a purtat nespus de scârbos. M-a primit cu geamurile deschise în toiul iernii, trebăluind cu tulpanul pe cap. Mi-a vorbit ironic şi m-a expediat după nici o jumătate de oră, deşi o oră făceam numai pe drum până la ea. Mi-a dat să mănânc cozonac acru, cred că turnase dinadins zeamă de lămâie în aluat. Era clar că mi-o plătea, că-şi bătea joc, plecam de fiecare dată teribil de furios, hotărât să termin cu ea pentru totdeauna. Dar, ajuns acasă, iar mă înduioşam, nu eram în stare să accept evidența: ea îşi găsise pe altul şi nu mai voia să aibă de-a face cu mine. Ştiam din tot felul de aluzii şi ce e cu insul respectiv, un vaporean stupid care îi adusese blugi măsura cincizeci şi opt, pentru dosul ei imperial, care-i băgase pe gât un casetofon nichelat, ca să asculte Frank Sinatra şi Cleopatra Melidoneanu, care pica din când în când pe la ea şi râdeau amândoi de scriitoraşul pârlit care-o ceruse de nevastă. În vară, Mary lăsase nasul mai jos, trecuse şi pe la mine, o dezbrăcasem. Să stai pe ea era o performanță de rodeo: se smucea în dreapta şi-n stânga ca un mustang. După doar o zi însă, iar nu mă mai cunoştea: i se întorsese matrozul din America de Sud şi era tare mândră. După o lună iar pleca vâslaşul, iar trecea pe la mine sau mă aducea pe la ea, iar îmi plângea pe umăr de rupea pământul: că n-o să ştiu niciodată cât de mult m-a iubit ea etc. Când plângea, se roşea ca sfecla, arăta a nevastă de ardelean, mirosind a ceapă, îi curgeau şiroaiele din ochi, era ridicolă. Dar eu tot speram că povestea cu individu-ăla de pe mineralier e doar aşa, o invenție a ei ca să mă atragă, speram că încă mă iubeşte şi deveneam şi eu languros şi prostesc sentimental. Cum pica însă nava Mărăşeşti sau Mărăşti de

prin Antile, cum sosea Popeye cu şiragul de mărgele de doi bani la ea, iarăşi începeau sarcasmele. Am persistat în prostia asta un an şi câteva luni, de necrezut. Amorul propriu, motorul paranoiei, este în stare să nege complet realitatea, să inventeze un teatru de păpuşi în care el însuşi e mereu prințul care vine cu condurul de argint şi-n care Cenuşăreasa îl aşteaptă mereu, pregetând să trăiască cu argatul de la grajd, mai murdar, ce-i drept, dar mai sigur. Aici ajunsesem cu *the continuing story*. Vrei să ştii acum (şi cu câtă atenție fața ta bizară, mongolă, cu părul umed, se lipeşte de clavicula mea) dacă am fost la ziua ei, unde mă invitase în mod neaşteptat după încă vreo lună de răceală. Fost. Fost, fir-aş al naibii... Am şters-o, ce-i drept, după vreo oră, într-o stare de perplexitate absolută. Nu mai ştiam dacă să râd sau să plâng. Marine Boy era prin Filipine, în schimb se adunaseră în casa buldogiței tot soiul de şmecheraşi, prieteni de-ai lui, cu porecle delicioase: Mielu, Şobo, Hahamu... Hahamului, din simpatie, m-am prezentat şi eu: Bardamu. Era însă un tip dur, la care n-a ținut figura. Nici nu s-a uitat la mine când am dat mâna. De ce mă chemase, nu ştiu. Ştiu însă că m-a uimit cu desăvârşire aspectul schimbat al casei. Pe toți pereții, Mary agățase citate în greceşte, copiate Dumnezeu ştie de pe unde, toate în legătură cu marea, cu apa: *Thalassa*! *Thalassa*!, *Panta rhei* şi alte minuni. Ca veioză avea o corăbioară cu pânze albicioase şi cu bec în spate. Pe uşă, un afiş imens cu „Cumințenia pământului”, care probabil că voia s-o reprezinte chiar pe ea. Pe lada studioului, într-un oval de țiplă - un țăran şi-o țărancă din Cipru, el cu fustanelă şi fes, ea cu ilic şi nu ştiu ce în păr, kitsch mizerabil, din cele care zac şi prin artizanatele noastre. Se asculta într-o tăcere religioasă Nat King Cole. Iat-o pe Cenuşăreasa mea, pe femeia visurilor mele, cu care voiam să mă căpătuiesc, uite-o trăncănind despre kentane, uite-o vorbind despre cargouri, uite-o

obsedată dacă Mărăşti se întoarce pe zece sau pe cincisprezece. Uite-o extaziindu-se de un jeg de ilustrată în relief, primită din Valparaiso, înfăţişând, ca pe cutiile de bomboane, o copilă cu bucle dulci şi cu fustiţă bleu, scurtă şi creaţă, aşteptând un tinerel chipeş care se apropie cu barca, trăgând straşnic la vâsle. Dacă mişcai poza, tânărul dădea din vâsle, iar dulcea sa iubită îi făcea cu mâna. Mi-era ruşine, crede-mă, Nana, şi-mi e şi acum. De asemenea mi-e necaz, sunt trist că am ajuns aici, aş fi preferat să cred naibii că am ţinut la o fată care să mă merite, cât de cât. Aşa, e umilitor. Doamne, mă gândesc acum ce-ar fi însemnat cununia cu ea. Ce tămbălău, ce mizerie! Bloody Mary cu voal şi lămâiţă şi buchetul de mireasă în braţe, ţipând şi gesticulând de fericire. Tarafurile reunite zdrăngănind la ţambal, căluşarii apărând de după un colţ: hop-şa, hop-şaşa! Chiote şi voie bună şi ea în capul mesei, năclăită de lacrimi, şi mă-sa cu cocuri triple punând în faţa fiecăruia plicul pentru bani. Şi-apoi, spre dimineaţă, ducând buldogiţa în pat şi chinuindu-te s-o dezvirginezi. Ai coborât puţin, stai acum cu obrazul lipit de mijlocul meu şi mă ţii de talie. După povestea asta, tăcem amândoi destulă vreme. Sunt înveninat, deşi mult mai calm decât acum câteva zile. Tu... tu taci. Nu ştiu ce gândeşti. Becul din tavan luminează violent odaia asta halucinantă: vrafurile de cărţi, măsuţa cu coşuleţul cu mere, goblenurile. Pe fotoliu, ţoalele noastre, claie peste grămadă. „Ce subţire eşti, ca o fetiţă” - spui până la urmă. Şi apoi, fără legătură: „Ai observat ce am pe gât?” Te ridici iar, până ce faţa îţi ajunge în dreptul feţei mele. Îţi privesc gâtul uşor ridat. Gâtul femeii îi arată cel mai bine vârsta, parc-am auzit pe undeva. Gâtul tău este un gât de femeie de treizeci şi cinci de ani. Sub perniţa de carne de sub fălci, pe o parte, ai într-adevăr o mică cicatrice, nu o tăietură, mai curând un pliu, o lipitură plastică. „Aici am avut o aluniţă”, îmi spui. Doamne, ce cafeniu frumos în privirile tale. Dar acum acesta e singurul lucru frumos de pe faţa ta. Bărbat cu ochi de femeie. Poate şi

cu gură de femeie. Pofta de tine mi-a revenit, îți prind cu gura buza de jos. Tu însă te-ai zăvorât după asprimea feței tale. Alunița aceea a trebuit să fie cauterizată, îmi explici. Şi apoi dai drumul unor cuvinte încordate, întretăiate, de parcă ai suspina. Ți-a fost frică, foarte frică. Cu doi ani în urmă, toamna, te treziseşi dintr-un vis îngrozitor, țipând. Ai aprins lumina şi-ai zărit imediat pe pernă câteva picături de sânge. Ți-ai atins gâtul cu două degete. Te-ai uitat: sânge. Alunița îți sângera. Cum s-a făcut dimineață, ai şi fugit la oncologie. Îl cunoşteai pe doctor, căci cu mult timp înainte mai fuseseşi pe acolo. Crezuseşi că-l ai la sân. Citiseşi de atunci tot ce-ți picase în mână pe tema asta şi ajunseseşi la o fobie persistentă, chinuitoare. Ştiai că dacă alunițele sângerează sau îşi schimbă brusc culoarea, devenind violete, roze sau palide, poate fi un semn. Mai ales când ai anumite vise înainte. Există studii despre visele prevestitoare ale tuberculoşilor, cardiacilor, bolnavilor de cancer. „Dar ce-ai visat atunci?" - te întreb. Rămâi cu ochii în gol. „Îți spun mai încolo." Doctorul era cam excentric, îi murise nevasta şi, bineînțeles, se zvonise că tocmai de cancer. Înainte să-ți vină rezultatul de la biopsie, tipul te-a cerut de nevastă. Încep să râd. De altfel, nu-mi place să te ascult sporovăind pe un subiect ca ăsta. Nu de alta, dar după aceea e cam greu, cam jenant să faci din nou dragoste. Rămâi insula de safir răsărită din mare. Povesteşte-mi altceva. Mi-ai spus data trecută că tu nu trăieşti, ci vietuieşti, ştiu că, mergând cu spatele pe culoarul memoriei tale, te împiedici, te zgârii, te învinețeşti, dar nu se poate să nu dai de nişte locuri transparente, cele în care eşti cu adevărat tu, şi nu o biată femeie matură, o funcționară singuratică fără nici un viitor. Trăind sub pământ, la milioane de kilometri sub fundațiile oraşului, în cubul acesta de lumină al garsonierei tale. Povesteşte-mi despre soțul tău.

Bravo, tinere! Începi să-mi placi. Ai înfăşurat-o în fire mai tari ca liţa. Ai momit-o cu stropul dulce de Bloody Mary, care îi tremură şi-acuma în stomac. Ai înțepat-o exact în ganglionul nervos. Deja o pot suge, deja o țin strâns cu cele opt picioare ale mele. Mi-am înfipt colții în carotida ei şi simt în gură gustul de strugure al visului. Ce dulci sunteți unul lângă altul! Înainte să apuce să-ți mai spună ceva, începi iar s-o mângâi. Fața ei, care nu are nimic comun cu numele de Svetlana, se întoarce în sus, se extaziază fără poză, buza de sus i se zgârceşte, lăsând să se vadă dinții rânjiți, te strânge cât poate, îşi iubeşte exterminatorul. Asta durează atât de mult, încât, drag cititor, mă simt dator să-ți umplu cu ceva aşteptarea. Nu cred că ar strica să-ți mai spun câteva cuvinte despre Vali. Biografia lui este standard: grădiniță, şcoală generală, liceu, facultate. E în anul patru la Filologie şi nici nu-i trece prin cap să se gândească la ce va fi mai departe. Dacă i-ar spune cineva că va ajunge profesor la o şcoală minusculă de la marginea marginii Capitalei, l-ar privi cu milă. La fel ar face şi dacă i s-ar prooroci un mare viitor în lumea literelor româneşti. Deocamdată stă cu părinții, ceteşte, ceteşte şi iar ceteşte. Meseria lui este să se entuziasmeze. Scrie puțin. El va scrie, de exemplu, peste doi ani (deconspir acest lucru doar ca să vă faceți o idee despre posibilitățile lui ca nuvelist începător) prima povestire din acest volum, *Ruletistul*. Dacă, după un bun obicei de cititor, ați început cartea de-a-ndoaselea, puneți mâna şi citiți chiar acum *Ruletistul*. E cel mai bun lucru pe care l-ați putea face în intervalul acesta în care cei doi se iubesc. Şi, ca timp obiectiv, durează cam tot atât. De publicat, n-a publicat decât două-trei schițe în *Amfiteatru* şi câteva poezii, destul de proaste, în *Echinox*. Nu-mi plac substanțele din care se filetează poezia: prea miros a eter, a ojă de unghii. Prea trebuie să mănânci din tine, ca Nastratin Hogea. Prozatorul adevărat mănâncă din alții.

Doamne, nu mă mai satur de tine. Ne-am desprins din nou. Te ridici şi te duci la baie. Pe tine ai doar o cămaşă bărbătească până la pulpe. Zgomotul apei de la baie îmi bruiază orice fragment de gând. Tu eşti docilă, eşti blândă în momentele noastre de amor, nu vrei să - ți impui personalitatea, nu ai inițiativa nici unui gest, dar răspunzi tandru şi ferm tuturor gesturilor mele. Iau un măr din coşuleț şi mă apuc să-l rod. Te întorci din nou lângă mine, cu cămaşa ta ca o pânză de corabie. Stingi lumina şi intri în pat. Ai mâinile umede şi înghețate. Eu rod mai departe mărul pe întuneric şi, brusc, te aud vorbind. Vocea ta înlocuieşte obiectele camerei, atât de prezente până acum lângă noi, şi din care nu a mai rămas decât cenuşa.

Nu insişti, nici nu țin prea mult, asupra soțului tău. Spui că era alcoolic şi că l-ai părăsit după şapte ani de căsnicie. Şapte ani de ghinion. Îți arunca romanele şi cărțile de versuri pe geam. Până la urmă ai divorțat de el, acum cinci ani. Ții minte că divorțul s-a pronunțat cam tot pe vremea asta, prin decembrie. Ai suportat ciudat de greu şocul. În noaptea de Anul Nou te - ai simțit atât de singură, de fără sens în garsoniera ta de pe Ştefan cel Mare, prima în care te mutaseşi, încât ai ieşit, chiar la miezul nopții, să te plimbi pe Aleea Circului. Ai coborât până la lac şi acolo, într-o lume stranie, învelită în ceață, ai întâlnit un adolescent care stătea în genunchi şi privea prin gheața groasă adâncul lacului. Ai început să plângi. Şi-acum te înfiori când îți aminteşti scena aceea. El, grav, conducându-te până la şosea şi lăsându-te acolo. Dispărând, încetul cu încetul, în ceață. Nu l-ai mai văzut niciodată, ca şi pe soțul tău.

Te întreb când ai făcut prima dată dragoste şi te simt zâmbind în întunericul dens. Îți ating fața cu degetele şi într-adevăr zâmbeşti. Pufnim în râs amândoi. Îmi spui că n-are absolut nici o importanță când şi cu cine ai făcut asta prima oară. Dar, dacă am răbdare, mi-ai putea povesti ceva cu mult

mai interesant, şi anume când te-ai sărutat prima oară cu cineva. „Păi poți să te săruți şi altfel decât cu cineva?” - te întreb în timp ce mâna mea continuă să-ți atingă, nu cu viteza, dar cu voluptatea unui orb, contururile feței. „Sigur”, îmi spui, şi-ți simt buzele mişcându-se. Mă înhați cu dinții încetişor, de un deget. Apoi: „Când eram mică mă sărutam în oglindă.” Pe urmă îmi pui o întrebare ciudată, cu o voce albă, reținută: „Ai auzit vreodată de *REM*?” „Nu, nu cred, mormăi eu fără să fiu prea atent sau curios. Dar hai, spune-mi cum te-ai sărutat prima dată. «Zi-mi de lapona Enigel / Şi Cripto, regele ciupearcă.»„ Iar tu, dragă Şah-Razada, începi povestea ta minunată. Insula de smarald se înalță acum la câteva mii de metri deasupra apelor, în care-şi oglindeşte falezele. Doar o cărare duce până sus. Acolo se întinde o pajişte acoperită cu păpădii galbene, părăluțe şi gura-leului sălbatice. Fluturi şi libelule, cu ochi limpezi, imenşi, se rotesc deasupra florilor. Mai încolo e un crâng de tineri copaci înfloriți. Încă de aici miroase a coajă de copac.

Am să-ți povestesc nişte lucruri petrecute prin anii 1960 sau ’61, când eram încă o fetiță, nu aveam mai mult de doisprezece ani. Locuiam cu ai mei pe Moşilor, într-o casă din acelea ciudate, cu al doilea cat ieşit în afară, cu două coloane subțiri străjuind intrarea, cu tot soiul de măşti groteşti, de ipsos, atârnate peste tot. Sus, chiar deasupra intrării, atârna balconul, la baza căruia se afla o țeavă de scurgere care ieşea, ca la sifoanele vechi, din ciocul căscat al unui vultur de metal. Balconul era minuscul, şi totuşi vara el devenea locul meu de joacă, reşedința mea aproape permanentă. Băteam acolo de pământ o minge mare şi vărgată cu portocaliu, azuriu şi roşu ca purpura sau mă uitam, minute în şir, printre zăbrelele acoperite de iederă, la capul vulturului, al cărui ochi, cioc cu nările umflate, precum şi fiecare fulgueț care-i acoperea creştetul erau cizelate migălos în metalul ruginiu. Când, după ore de legănat păpuşi

şi de cântat de una singură, în plin soare, intram în casă, păstrând încă în ochi reflexele scânteietoare ale iederei, camerele mi se păreau sumbre ca nişte cavouri. După masa de seară ieşeam din nou să privesc stelele. Nu ştiu de ce, mi se pare că pe atunci erau mai multe stele pe cer decât poți vedea acum. De asemenea, erau mai multe eclipse, în fiecare săptămână aproape era câte o eclipsă de soare, pe care-o priveam prin cioburile afumate pregătite din timp. Îți aminteşti? Dar tu erai foarte mititel pe-atunci... Atunci erau şi zăpezi mai mari, iar în acel an, în vară, se arătase deodată pe cer o cometă cu şase cozi răsfirate care păleau în eter. O priveam din balcon cu nesaț cum stătea încremenită, o pată alburie printre stelele galben-strălucitoare, cu mii şi mii de colțuri ascuțite. Din stradă, pe atunci pietruită şi mărginită de case ca şi a noastră, zugrăvite în tot felul de rozuri şi cărămiziuri, decorate în calcio vecchio, cu tencuiala dusă, cu geamurile acoperite cu storuri prăfoase, se auzeau ecourile dulcege ale cântecelor de pe atunci, care şi azi îmi stârnesc o nostalgie idioată: „Intră luna pe fereastră/Intră-n odăița noastră...” Dacă urcam în podul casei şi priveam prin luminator (de fapt, un fel de lunetă străjuită de încă două reprezentante ale poporului aceluia de gorgone de pe Moşilor, dintre care uneia îi lipsea un braț: întindea spre stele doar un ciot de fier care susținuse stucatura) vedeam, peste acoperişurile din jur, reclamele pâlpâitoare ale Bucureştiului, roşii şi verzi, intense, aprinzându-se şi stingându-se la intervale regulate. Era mai ales una de culoarea safirului, aşezată pe un bloc din centru care astăzi nu mai există. Cum se stingea, strângeam şi eu ochii şi număram până la unsprezece. Când îi deschideam, trebuia să văd, chiar în acea clipă, reclama aprinzându-se din nou. Ea punea pe fața lucioasă a păpuşii mele cu capul de carton o lumină azurie, care se stingea ca să facă loc unei umbre roşii, unor dungi şi pete verzi. Stăteam în pod privind contururile negre ale oraşului până îl auzeam pe tata bocănind pe scară. Urca,

monstruos, o statuie enormă de carne roşie, care umplea uşa podului. Îmi era foarte frică de el cu toate că nu mă bătea, ci, dimpotrivă, mă lua în brațe şi se apropia şi el cu mine de ferestruica rotundă. Un cap mare de tot, un cap mai mic şi unul şi mai mic (capul de carton, cu cozi de ață cafenie, al lui Zizi, păpuşa mea - căci îmi plăcea s-o ascult la difuzor pe Zizi Şerban), trei capete, şase ochi rotunzi se înghesuiau să privească stelele. Apoi coboram în hrubele noastre.

Foarte, foarte rar ieşeam din casă. Nu aveam prietene, şi părinții mei erau foarte retraşi. Mama, săraca, ieşea doar după cumpărături, iar tata doar până la slujba lui misterioasă, de unde ne veneau banii. Când se hotărau să mă scoată la plimbare eram fericită. N-o să uit niciodată când am fost cu tata la Orăşelul Copiilor, în Piața Națiunii, aveam vreo patru sau cinci ani pe-atunci. Orăşelul mi s-a părut imens. În mijloc se afla un brad până în ceruri, plin de becuri colorate, ghirlande de toate culorile, pachete mari de carton învelite în poleială aurie, purpurie, albastră, globuri cât un cap de om, beteală groasă ca mâna. În vârf, bradul avea o stea roşie în cinci colțuri care reuşea să înroşească zăpada din tot Bucureştiul cu lumina ei. Pe alei se aflau oglinzi strâmbe şi oameni înalți de vreo trei metri, făcuți din zăpadă artificială, în pieptul cărora se deschideau vitrine cu maşinării complicate. Se vindeau peste tot acadele răsucite, citronadă în sticluțe mate, frumos rotunjite. Erau cutii mari, având sub țiplă forme bizare din zahăr colorat, erau Moş-Crăciuni de turtă dulce şi alții adevărați, adunând din loc în loc copiii şi spunându-le basme. Trecând prin labirint nu te puteai rătăci, pentru că pe fiecare panou găseai o săgeată care-ți indica drumul. O hardughie lungă şi vopsită țipător adăpostea balena Goliat, pe care am văzut-o şi noi, înghesuindu-ne în mulțime: un cilindru nesfârşit, vânăt, ca de ipsos vopsit, cu imense înotătoare de peşte şi, în gură, cu fanoane stufoase. Balene se mai numeau şi lamelele flexibile de plastic pe care le purta tata în gulerul cămăşilor. Le

vindeau țiganii pe la colțuri. Dar cel mai frumos lucru din Orăşelul Copiilor, în afară de brad, mi s-a părut racheta Vostok, în mărime naturală, în vârful căreia te puteai sui, ca într-un turn. Sus, într-o cabină, le vedeai pe cățeluşele Strelka şi Belka, făcute din pânză şi lână creață. Apoi trebuia să cobori imediat pe partea cealaltă, căci veneau la rând şi alți copii care voiau să vadă cățeluşele, prinse în hamurile lor complicate, cu zeci de catarame. Tata îmi spunea că înaintea lor fusese în cosmos altă cățeluşă, Laika, şi că ea rămăsese pe lună. Mă uitam uneori la petele de pe cristalul fumuriu al lunii, când era senin, dar nu vedeam nimic acolo, oricât m-aş fi străduit. Mai încolo era şi o lunetă pe trei picioare, mânjită în toate culorile. Tata a dat şi acolo nişte bani şi m-am putut uita prin ea. Credeam că voi vedea stelele cu pădurile şi florile şi fetițele care se află pe ele, dar n-am văzut prin sticla rotundă decât mii de bucățele simetrice de sticlă colorată, care se aranjau în felurite imagini dacă roteai uşor țeava. Păreau nişte fulgi de zăpadă mari, scânteietori. Plecam plângând din risipa aceea de lumină şi culoare, cum nu mai văzusem niciodată. Treceam pe lângă o clădire care avea deasupra un panou cu mii şi mii de becuri, pe care defilau ştirile, litere care fugeau către stânga, formate prin aprinderea şi stingerea becurilor galbene. Oamenii, încărcați de cadouri, urmăreau minute în şir perindarea aceea de cuvinte. Ne-am întors acasă prin oraşul dominat de luna plină, uriaşă.

Nu aveam telefon, nici nu ştiam pe atunci că există aşa ceva. Vizitele noastre pe la rude erau, de aceea, cât se poate de rare, fiindcă trebuia să picăm pe neaşteptate, lucru de care mama se jena. De altfel, nu aveam decât câteva rude: fratele şi sora mamei, la care se adăuga şi naşa mea. Pe unchiul Lazăr îl vedeam foarte rar, o dată pe an poate, căci, divorțat, cam schimba femeile cu care stătea, ceea ce-o umplea de furie pe mama, care fusese prietenă cu nevasta lui. Până în ziua de azi, când a trecut de şaptezeci de ani, unchiul Lazăr

şi-a păstrat obiceiurile, ceea ce pare să-l țină în putere... La tanti naşa iarăşi nu prea mergeam, căci era o femeie îngălată. În casa ei, copleşită de copii mici, anul şi cârlanul, mirosea mereu a murdar, a stătut. Eu tot trăgeam să mergem totuşi pe-acolo (stătea în Ferentari, undeva pe o uliță de țigani, întortocheată şi gălăgioasă, cu o biserică galbenă, oribilă, şi un closet public care puțea de la o poştă) pentru că, din întâmplare, naşa avea televizor, un TEMP 6 cu ecran minuscul, dar la care puteam vedea primele episoade din *Robin Hood* şi filme pentru copii ca *Amnarul fermecat* şi *Soldatul de plumb*, care mi-au plăcut foarte mult. Pentru asta îi suportam pe mucoşii în scutece croite din imprimeuri, cu botoşei mânjiți, care țineau să mă tragă de codițe şi să mă necăjească în toate felurile. Cel mai des mergeam însă la tanti Aura. Drumurile până acolo şi tot ce se întâmpla când mergeam la mătuşa mea erau pentru mine nişte aventuri ciudate, explorarea unei alte lumi. Lucrurile cele mai importante din viața mea s-au întâmplat acolo, la marginea aceea de Bucureşti. Acolo, de altfel, s-a petrecut *singurul* lucru pentru care cred că am venit pe lume, pentru care am fost aleasă: intrarea în *REM*. Şi tot acolo, fiindcă tot vorbeam de asta, m-am sărutat prima dată cu cineva... Mai târziu, după mai mult de zece ani, m-am şi iubit prima dată cu cine mai ştie ce ins, la sfârşitul cine ştie cărei petreceri, dar nu atunci am devenit femeie, căci eram deja de mult, psihic vorbind.

Se întâmpla ca în vreo dimineață mama să intre în camera mea şi să-mi spună că mergem la tanti Aura. Săream în sus de bucurie, mă îmbrăcam repede cu rochița de oraş, îmi trăgeam şosete albe, trei sferturi, şi-o îmbrăcam şi pe Zizi cu o rochie de catifea verde deschis, cu ape, care-o prindea foarte bine. Pe dedesubt purta chiloți de voal roz şi furou de chembrică albă, era ireproşabilă. Ieşeam repede în balcon, în răcoarea galbenă a dimineții, şi mă uitam la tramvaiele şi maşinile care huruiau pe dedesubt. Uneori, printre ele, trecea

şi câte un camion tras de cai, cu tăbliile vopsite frumos în albastru sau verde, cu flori pictate, sirene sau cerbi. În urma lor, caii lăsau din când în când globuri gălbui de balegă aburindă. Mirosea a fum şi a cal, deloc respingător. Până era şi mama gata, până mâncam, se făcea ora unsprezece. Ieşeam în vacarmul străzii şi o luam încet în jos, până la Obor. Îmi suceam gâtul după fiecare chioşc de răcoritoare, cu instalaţie de sirop şi sifon, cu spirale umplute cu cremă şi covrigi „Ia cu sare şi cu mac / face bine la stomac”. Când eram mică de tot, mă trânteam pe jos dacă mama nu-mi cumpăra ce voiam şi ţipam ca din gură de şarpe. Câte o bătrână se apropia, se străduia să facă o mutră fioroasă şi-mi spunea: „Cine e fetiţa asta obraznică? Ia s-o bage baba în sac!”, la care urlam şi mai rău. La radio, în fiecare zi, se transmiteau reclame, cântate pe mai multe voci, cu „Dropsuri bune şi jeleuri / Caramele şi drageuri” sau „Limo-limo-limonada”. De la şapte-opt ani în sus abia, de când începusem să merg la şcoală, mă mai stăpâneam. Dar întotdeauna am fost o pofticioasă. Mă mir că nu m-am făcut ca o balenă.

Oborul era un loc fermecător. Mi-l amintesc şi azi cu precizie, îl văd pur şi simplu în faţa ochilor. O intersecţie simplă, nu foarte largă, dar cu un aer balcanic, negustoresc, cum nu mai găseşti azi nicăieri. Dacă veneai de pe Ştefan cel Mare, te năpădea mulţimea firmelor de toate formele, dimensiunile, culorile, scrise pe sticlă sau pe lemn, cu litere de mână, caligrafiate frumos, sau cu cele mai variate caractere de tipar. Sobari, plăpumari, croitori, „Geamuri şi oglinzi”, ceasornicari, „Pompe funebre” (aici era mereu câte un coşciug proptit de uşă, căptuşit pe dinăuntru cu valuri de satin), câte o cheie uriaşă de lemn atârnată perpendicular pe perete şi pe care scria YALE, câte un ceas de sticlă, mare ca acelea din gară, dar cu limbile pictate şi cu numele proprietarului scris pe el. Pe stânga era un birt de unde ieşea veşnic un fum albastru cu miros de mititei. Mişunau în jurul

lui bețivi, țigani îmbrăcați ungurește, cu femeile cu fuste crețe după ei, țărani purtând funii de usturoi și saci pe jumătate plini, cu iz de cânepă. Peste drum era magazinul de jucării „Scufița roșie”, pe care îl visam și noaptea. Era pentru mine un loc feeric. Cum ajungeam la Obor, o și târam pe mama înăuntru. Intram într‑o încăpere lungă și scundă, mirosind îngrozitor a petrosin. Podelele erau cafenii‑stacojii și lumina care se strecura prin vitrine era cu totul insuficientă. Abia când înaintai adânc în spațiul acela gol, dădeai de tejghea și de rafturile cu jucării. Mă uitam pierdută la păpușile de toate mărimile, îmbrăcate în bucăți grosolane de pânză. Cele mai multe erau de cârpă, doar cu capetele dintr‑un fel de ipsos care se ciobea foarte repede și cu părul de ață neagră, galbenă sau cafenie. Erau totuși și păpuși de cauciuc, înfățișând niște negrese cârlionțate. Erau căluți albi, cu șa de pânză lăcuită, roșie ca flacăra, urși galbeni și cafenii, păsări mecanice de tablă. Mereu se aflau pe tejghea cinci-șase jucării care țopăiau, săreau, băteau toba, mașinuțe care înaintau prin frecare, rachete care scoteau scântei din coadă. Mama îmi cumpăra de obicei jocuri ieftine, ca acela în care trebuia să reconstitui scene din *Albă‑ca‑zăpada*, *Cenușăreasa*, *Crăiasa* zăpezilor, îmbinând bucățele de carton de forme ciudate. Mă plictiseam repede de ele pentru că învățasem să refac dreptunghiurile acelea și pe dos, fără să mai țin seama de desene, doar după formele cartonașelor. Îmi mai lua și cartonașe pentru cusut, desenate în culori și găurite. Nu aveai decât să treci acul cu ață prin găurelele alea, ață maro, albastră, verde, galbenă sau roșie. Conturam astfel ciobănașul cu oița sa, tractorul, băiatul și fata ținându‑se de mână, stilizați frumos, fluturele. Mereu ieșeam plângând de la „Scufița roșie”. Puțin mai sus, pe Mihai Bravu, se afla un mare Ferometal de unde se puteau cumpăra tablă, cuie, lanțuri, dar și vaze și pahare pe care erau lipite abțibilduri cu păsări multicolore. Mai încolo, după o odăiță minusculă în care, în vitrină, luminată puternic, o

femeie grasă în verde remaia ciorapi de nylon, era o hrubă sinistră unde se vindeau pânzeturi de in şi cânepă şi covoare de iută. Acolo zăceau pe tejghele şi în rafturi baloturi mari de pânză care miroseau puternic a naftalină, a fibră vegetală, a iută. Miroseau iute a iută. Pe un pilon era atârnată o oglindă, în care mă priveam: din penumbra deasă se uita la mine o fetiță speriată, cu fața deformată de apele cristalului. Vizavi, adânc înspre piață, se afla (e neschimbată şi azi) hala. Dar pe atunci mi se părea monstruos de mare. Înăuntru era mereu frig. În timp ce mama cumpăra câte ceva de la țăranii înşirați pe la tejghelele de faianță, eu îmi suceam gâtul în sus privind mozaicul stins de pe un perete şi forfota de la etaj, unde ştiam că se vinde miere. Despărțite de incinta halei, se aflau mai într‑o parte culoarele nesfârşite ale măcelăriei. Mă fascinau jumătățile de porc, ciosvârtele de vită care atârnau de aproape fiecare cârlig, măcelarii în halate pline de sânge care nu mai prididean retezând cu satârele țeste de miel, din care scoteau creierii lăptoşi, sau tăind bucăți groase de muşchi. Jupuite, cu ochii holbați, ai căror globi erau plini de vinişoare, oile zăceau spintecate direct pe tejghea. Ca să ieşim, trebuia să trecem pe lângă butoaiele imense, puțind a zer, din care oameni neraşi, cu mutre posomorâte, scoteau bucăți mari de telemea. Erau uzi până la coate de zeama aceea lăptoasă. Prin intersecția de la Obor fiecare trecea cum voia. Nu exista semafor, iar milițienii care se mai rătăceau pe ‑acolo erau ocupați mai curând să stea de vorbă cu infirmul care ținea cântarul de precizie sau cu vânzătorul de lozuri în plic. Era o viermuială ce mirosea a piele, a tutun, a cârpă, a balegă proaspătă, a mititei. Eu cu mama, îmbrăcate de oraş, luam tramvaiul, care abia putea înainta, sunând în disperare din clopoțelul său, printre căruțe şi Pobede. Tramvaiele erau de lemn, cu multe rame exterioare, cu geamuri mici şi un singur far în față, deasupra grătarului de metal. Odată cu uşile care se pliau scârțâind, unse din gros cu o materie neagră, de care mă mânjeam mereu, cobora o treaptă pe care puneai piciorul ca să urci. Dar era atât de înaltă, că mama

trebuia să mă ridice în brațe ca să mă pot apuca de bara de alamă lustruită. Ne urcam de obicei prin față, căci era mai puțin aglomerat, aşa că de multe ori nimeream chiar în spatele vatmanului, care în acele tramvaie n-avea cutiuța lui de tablă şi geam ca acum, ci stătea pur şi simplu pe un scaun din care ieşea buretele, în partea din față a tramvaiului, la grămadă cu călătorii. Îmi plăcea să mă uit cum suceşte şi învârteşte de manivela nichelată, terminată cu o mare bilă metalică, pe care o clănțănea de-a lungul plăcii aurii. Pe placă scria ceva în nemțeşte. În vagoane, scaunele erau din şipci de lemn galben, lustruit, iar din plafon atârnau mânere ovale, de care se țineau cei care ajungeau până acolo. Când tramvaiul lua viteză şi alerga clătinându-se pe şine, mânerele se izbeau ritmic de plafon: trosc-trosc, trosc-trosc, ceea ce-ți dădea, în amurg, o senzație de toropeală. În spatele remorcii, dacă te suiai acolo, puteai vedea o frână de mână, un fel de manivelă cu şurub, nichelată.

Mama se ținea de un mâner, eu mă legănam lângă ea şi astfel defila prin fața noastră un oraş atât de frumos, de misterios, că abia ne încăpea în pupile. Dimineața oraşul era învelit de-o auroră ca apa rece. Erau la modă zorelele care-şi deschideau cupele albastre, cu vine violete, pe după aproape fiecare grilaj. La amiază tramvaiul era foarte aglomerat. Un țărănet vesel, cu băşti, şepci şi treninguri, iar femeile în fuste cu imprimeuri înflorate şi broboade, umplea vagonul, râzând, făcând gălăgie, certându-se cu taxatoarea. Câte unul mai şmecher spunea cu voce joasă: „Biletele la control!”- şi înghețai chiar dacă aveai bilet. Pe înserate, tramvaiul era aproape gol, taxatoarea dormea între stații cu capul pe mica ei tejghea, mama moțăia şi ea pe scaun, cu mine în brațe, iar eu priveam norii purpurii, arzând deasupra caselor cu acoperişuri negre, în zigzag, neregulate. Aşa, clătinându-ne, ferindu-ne de bețivi, retrăgându-ne din preajma unei duhori de cort sau de usturoi, ajungeam până la Bariera Vergului,

cu cinematograful Munca şi mai ales cu statuia coclită din mijlocul havuzului. Înfăţişa o femeie pe jumătate dezbrăcată din ulciorul căreia curgea un fir de apă. Statuie neagră, tristă, cu dâre verzi ca iarba. *Mai cocliţi ca şerpii fraţi / Din fântâni municipale.* Mai mergeam câteva staţii, trecând pe lângă fabrici cu coşuri uriaşe de cărămidă, cu mari maşinării unsuroase în curţi, pe lângă triaje de cale ferată cu vagoane melancolice, stacojii, ruginind în zăpadă, pe lângă gogoşerii unde se mai vindea încă bragă. De-a lungul străzilor se înşirau, suciţi, scorburoşi, duzi bătrâni, la sfârşitul verii plini de dude albe, viermănoase, sau negre-indigo, tecari în tecile cărora, cafenii, mirosind a crud, a dulce şi-a galben, zuruiau boabele, tei şi salcâmi. În fine, după alte câteva staţii coboram la Rond. Nu mai există astăzi în Bucureşti un loc ca Rondul. Era o piaţă rotundă, nu prea mare, parcă mereu ceţoasă din cauza molozului de culori pale, amestecate, care se desprindea din tencuielile caselor din jur. Rozaliu-verzuliu, vineţiu, praful acesta se învârtejea în piaţă şi ţi se depunea în dâre fine pe umeri, pe obraji. Casele aveau faţadele concave şi erau atât de scălâmbe, de ridicole, încât îţi stârneau o bună dispoziţie macabră. Lei de ipsos, cu laba pe o bilă, străjuiau intrarea în vreo tutungerie. Vulturi cu aripile întinse şi grifoni cu şira spinării noduroasă copleşeau luminatoarele. Acoperişurile aveau bulbi ovali de tablă, ca bisericile ruseşti. Coloane antice, unele prăbuşite, ciubucării complicate, monograme încârligate încadrau prăvăliile cu vitrine mizere. Pe toate gardurile erau scrise porcării cu cretă colorată. În centrul pieţei, strivind-o pur şi simplu, se înălţa statuia unui dorobanţ, pe un soclu care, doar el, era mai mare decât tot ce văzusem vreodată. Trebuia să-mi las capul pe spate ca să cuprind în întregime imaginea soldatului colosal, cu arma la picior. Cele mai înalte case erau mai scunde decât piedestalul statuii. Nori cărămizii îi înconjurau umerii. Era cu totul şi cu totul de piatră. Cât timp eu căscam gura la el, de pe trotuar, mama intra în diverse dughene ca

să cumpere câte ceva pentru sora ei şi pentru vărul meu, Marcel. Lua de obicei lavandă foarte ieftină, care se vindea în sticle în formă de maşinuțe, câteva cutii de carton cu ciocolată Piticot sau bănuți aurii de ciocolată. Uneori cumpăra bomboane praline, în formă de păpuşi, roz şi cu umplutură de cafea. Alte bomboane, portocalii, erau pline cu miere. Când găsea (dar s-a găsit tot mai rar), mama cumpăra zahăr candel în bucăți zgrunțuroase. Îmi dădea şi mie, pe loc, un sirop: apă foarte rece, cu miros de zmeură. De la Rond luam alt tramvai şi coboram la a treia. Ajunseserăm în cartierul Dudeşti-Cioplea. Țin minte cum încercam să țin pasul cu mama, care mergea foarte repede. Din rochia ei se desprindea un iz de scrobeală, iar rujul cam țipător pe care-l folosea la ocazii din astea (altfel nu se farda niciodată), un ruj dintre cele mai ieftine, mirosea a lavandă proastă. Mie însă îmi plăcea, pentru că-mi amintea de mirosul parfumat al anumitor bomboane discoidale, roz, făinoase, numite „cerceluşi”. Pe Zizi o ținea în poşeta ei care imita pielea de crocodil. După multe ocoluri pe străduțe necunoscute, trecând pe lângă şcoli galbene şi turtite, cu cercevele verzi la ferestre şi cu acoperişuri maro, pe lângă centre de butelii unde era mereu coadă şi centre de sifoane dominate de-o uriaşă roată albastră în mişcare, intram, în fine, pe strada unde stătea tanti Aura.

Era o stradă lungă şi dreaptă, cu garduri de lemn şi fațade scunde de-o parte şi de alta. Dacă treceam vara de-a lungul ei, o recunoşteam întotdeauna după mulțimea zmeielor de hârtie încâlcite în firele de telegraf dintre stâlpii de lemn unsuros. Multe zmeie erau făcute din hârtie albastră de împachetat. Altele însă erau pictate cu acuarele sau colorate cu creioane, aşa că apăreau ca nişte pete fistichii, arlechineşti, pe cerul alburiu. *Priveşte la arlechini*! Trebuia să străbatem toată strada ca să ajungem la casa de cărămidă netencuită, pe care o ştiam atât de bine, penultima de pe stradă şi, în acea direcție, penultima şi din oraş. Dincolo de

încă o casă chircită în fundul unei grădini se întindea câmpul plin de bălării dinspre comuna Dudeşti. Câmp, cât vezi cu ochii. Cât de ciudat mi se părea că o stradă se termină în gol în loc să dea în alte străzi!

Cum atingeam poarta, prin ale cărei şipci rare se vedea interiorul curţii, cu camionul părăsit între straturile de arpagic, cu cireşul amar şi cu muşcatele bătute, tufănelele şi trandafirii de pe margini şi, mai în spate, cu casa roşie, pătrăţoasă, acoperită cu tablă, Chombe venea şchiopătând cât putea de repede în întâmpinarea noastră. Mie-mi era cam frică de el căci, pe când aveam vreo trei ani, mă muşcase de obraz. Era totuşi un câine inofensiv, bătrân, cu urdori la ochi, cu picioare prea scurte pentru corpul lui gras, acoperit cu păr aspru, cârlionţat. Puţea mai pătrunzător decât orice alt câine pe care l-am văzut vreodată. Chombe lătra atât de tare, încât, în timp ce noi înaintam pe cărarea pavată cu cărămizi printre care se iveau flori-de-piatră pastelate, înainte să ajungem la intrare, uşa se deschidea şi tanti Aura, cu mânecile suflecate, în halat de casă, cu un zâmbet larg, de bucurie exagerată, ne poftea înăuntru.

Un culoar lung şi întotdeauna cenuşiu şi friguros ne conducea în sufragerie. În timp ce mama şi mătuşa stăteau de vorbă, eu mă uitam la peştele de sticlă din vitrină, la tablourile făcute din voaluri şi mătase galbenă de pe pereţi, înfăţişând lebede plutind pe un lac albastru, dar mai ales îmi făceam de lucru la maşina de cusut. Scoteam din sertarele ei petice de pânză de toate culorile, cârpe cu înflorituri, bucăţi de pluş vişiniu, cu care mă apucam să-mi înfăşor păpuşa. Venea imediat lângă mine Marcel, vărul meu, care se apuca s-o lege pe Zizi la ochi sau să-i înnoade mâinile de cârpă la spate. Se ferea râzând de palmele mele şi, când nu mă aşteptam, mă apuca de codiţe. Era un mucos sâcâitor, dar foarte drăguţ, dolofan, cu ochi cafenii. Uneori, când îl apuca dragostea pentru mine, fugea repede în camera lui şi venea cu o cutiuţă de Cavit 9. Mă servea cu o tabletă galbenă şi

parfumată, de consistența cerii. Puteam zăbovi așa, jucându-ne în colțul nostru de sub mașina de cusut, și-o zi întreagă. El își aducea mașinuțele paradite și-o plimbam pe Zizi peste tot, în remorcă. Se prefăcea că o răstoarnă până mă făcea să plâng de-a binelea. I se uita pe sub fustă. În acest timp, peste capetele noastre treceau conversația celor două femei, lătratul lui Chombe, melodiile dulcege ale Angelei Moldovan: „Lunca-i lungă, iarba-i verde / Ce-am iubit nu se mai vede.” Cea mai veche amintire a mea se leagă nu de casa în care m-am născut, ci de casa asta, a mătușii. Aveam doi ani când am făcut revelionul la ei. Îmi aduc extraordinar de bine aminte. În sufragerie erau mese lungi și becurile erau învelite în celofan roșu. Totul, totul era purpuriu în cameră. Fețele oamenilor erau purpurii-scânteietoare. Pe masă farfuriile și paharele erau purpurii. Marcel avea să se nască doar peste patru ani, dar lângă mine stătea altă verișoară, de trei ani, Nineta, care mai târziu a făcut poliomielită și-a rămas cu un picior mai subțire. Pe atunci însă mi-o amintesc rânjind veselă și întinzând mâinile către cadourile care ni se puseseră înainte, pe masă: câteva bomboane și o căprioară de cauciuc, legate în țiplă. Și, cred, o ciocolată dreptunghiulară. Femeile gătite cu tot soiul de mărgele imitând perlele și bărbații în cămăși mi se păreau niște giganți. Priveam în sus spre fețele lor pierdute în lumina becurilor roșii. Erau neînduratori, terifici.

Dar vara nu stăteam în casă, ci imediat fugeam, cu Marcel după mine, în curte. Chombe, șchiopătând țeapăn, mirosind a câine plouat, se învârtea pe lângă noi, cu limba roșie scoasă printre colți. Călcam cu grijă printre straturile de legume și ajungeam la camion. De când știu eu casa și curtea lui tanti Aura, camionul acela vopsit în albastru, fără roți, zăcea acolo, în mijlocul micii grădini de zarzavaturi, scorojit ca vai de el, cu tabla îndoită. Pe capota cabinei dormea de obicei, încolăcită, Gigi, ultima reprezentantă a unei dinastii de pisici numite cu numele ăsta. Nu știu cum

de suporta fierbinţeala tablei, căci noi nici nu puteam pune mâna pe ea. Deschideam portiera şi ne suiam în cabină, unde căldura zăpuşitoare avea un damf de cauciuc încins sau de muşama fierbinte. Marcel se aşeza la volan, iar eu lângă el. Când închideam uşa, lumea devenea mică, intimă, ai fi vrut să rămâi acolo pentru totdeauna. Bancheta cu pielea tăiată din care ieşea buretele, geamurile murdare pe care înţepeniseră ştergătoarele cu cauciucul fărâmiţat, volanul de care trăgea Marcel şi care, dacă-i dădeai drumul, revenea la loc, rotindu-se-n sens invers, dar mai ales mirosul acela, pe care-l simt şi-acum, ne purtau într-o lume fără legături cu cea reală. Desigur, Marcel se imagina într-un camion de război, vânând la nemţi cu grămada. Din când în când apăsa pe pedalele din podea, care declanşau, spunea el, mitraliera. Dar eu, mişcând înainte şi înapoi tija cu bilă de ebonită la capăt, eram departe de fanteziile astea. Îmi închipuiam că aş putea trăi toată viaţa în cabina aceasta, având grijă de Zizi şi spunându-i tot felul de poveşti şi de poezii. Bordul camionului era spart, desprins. Câte un cadran atârna de două fire izolate în fâşii de plastic galben, altul avea geamul spart şi îi puteam mişca acul indicator cu degetul. Doar cadranul kilometrajului rămăsese la locul lui, deşi vibra şi el în toate direcţiile, ieşit din şuruburi. De altfel, era singura piesă a camionului care mai funcţiona. După ce stăteam în cabină vreo oră, adică până ne plictiseam, kilometrajul se modifica, arătând dintr-o-dată altă cifră, din ce în ce mai mare, ca şi când efectiv am fi parcurs sute şi sute de kilometri. Pe Marcel nu-l impresiona amănuntul ăsta, dar eu îmi aduceam un caiet de matematică pe care notam cifra de la început şi cea care apărea la coborâre. Deşi niciodată nu-mi dădeam seama când anume se schimbă cifrele, ele nu erau aceleaşi. Degeaba pândeam cadranul minuscul până-mi dădeau lacrimile. Găsea el o clipă să se schimbe. Când ieşeam din cabină, cerul acela albastru, învolburat, de ţară, mi se părea uriaş. Soarele muia totul într

-o apă galbenă. Umbrele erau negre şi precise. Ne suiam în remorcă şi-o luam pe Gigi de mijloc. Pisica era moale ca o cârpă, dar dacă o puneam în picioare se întindea brusc, cu ochii încă lipiți de somn, îndoindu-şi spinarea ca un arc şi căscând o gură roză, atât de mare, încât ne tăvăleam de râs. Începea să se spele, apoi se trântea la loc pe capota încinsă. Doar seara se ducea după porumbei. După ce-l mai chinuiam puțin pe Chombe, după ce deschideam capacul motorului ca să vedem cuibul de viespi lipit acolo, printre țevile şi elicea unsuroasă dinăuntru, ne suiam în cireşul amar care se înălța drept şi neted în mijlocul straturilor de trandafiri. Din vârf puteam vedea toată partea aceea a oraşului. În urmă, ulițele încâlcite, cu case ca de țară, cu câte-o antenă pe acoperişuri, şi turla de tablă pricăjită, lipsită de demnitate, a unei bisericuțe. La orizont, ieşind dintre case ca un înotător dintre valuri, zăream statuia dorobanțului de la Rond, înspăimântătoare. Văzusem la cinema filmul *Godzila*, despre un monstru imens care distrugea un oraş. Aşa arăta şi statuia soldatului, acum albăstruie din cauza depărtării. Privind în direcția opusă, vedeam câmpul, arătura întinsă până la o lizieră de copaci, dincolo de care se ițea altă turlă de biserică, lucind în soare.

Cu toate astea, până în comuna Dudeşti, câmpul nu era cu totul lipsit de interes. Dimpotrivă, exista acolo, în mijlocul lui, un lucru care mă fascinase dintotdeauna, de când îl văzusem prima oară din vârful cireşului amar. La vreo sută cincizeci de metri de unde se sfârşea strada şi începea câmpul, se înălța, chiar în mijlocul arăturilor, la prima vedere cu totul izolat şi inaccesibil, un fel de foişor melancolic şi bizar, o casă excentrică, stacojie, construită înainte de război pentru cine ştie ce proprietar insomniac. Ai fi zis că e o culă oltenească, la fel de solidă, cu contraforți puternici şi muchii ferme, îngustându-se la catul al doilea, dar terminându-se cu un turnuleț cilindric, crenelat. Lumina galben-verde a verii cădea atât de tăios peste edificiul acesta neaşteptat, încât,

dacă deschidea până la trandafiriu culoarea unuia dintre ziduri, îl înnegrea pe celălalt până la nuanța vişinei putrede. Abia pe la mijlocul turnului scânteia o ferestruică. Altele nu se mai vedeau, dar era posibil să existe pe partea cealaltă. Nici un pom, nici o altă umbră nu se mai zărea în preajma acelui foişor, în afară de o magazie de scândură, cenuşie, aflată la câțiva metri depărtare. Cine ar fi zis că şandramaua aceea va deveni pentru mine centrul vieții, singurul loc pentru care merită să exişti? Când se întorc dintr‑o „excursie”, heroinomanii au sentimentul că din lume au dispărut culorile, că trăiesc într‑un film alb‑negru în care nu se întâmplă niciodată nimic, că timpul nu mai curge şi că viața reală e doar un limb al morții. Sentimentul ăsta îl am şi eu de când am fost în *REM*.

Mergând la tanti Aura o dată la două‑trei luni, cunoscusem câteva fetițe de‑o vârstă cu mine de pe strada aceea. Când auzeau că am venit (avea grijă Marcelino să dea o raită prin curțile lor şi să le spună), apăreau la poartă, câte două-trei, iar eu fugeam repede să le‑o deschid. Îşi aduceau şi păpuşile cu leagăne cu tot, cu plăpumioarele de satin, trusele medicale de jucărie, stetoscop şi seringă de plastic, suzetele şi zornăitoarele de bebeluşi. Ne suiam în remorca maşinii şi improvizam acolo o grădiniță. Dădăceam păpuşile, le învățam să se poarte cuviincios, le dezbrăcam şi le îmbrăcam. Când ne plictiseam, le lăsam acolo şi mergeam în spatele casei, unde dădea uşa de la bucătărie. Acolo se afla o platformă de ciment, lustruită bine, cu latura de vreo trei metri, poate mai mult, unde vara, pentru că acoperişul ținea umbră, tanti Aura scotea o masă cu picioare în formă de X pe care se juca remy sau se mânca. Dar noi ne apucam să desenăm acolo, cu cretă colorată, şotroane complicate, labirintice, unele în forma clasică de om cu mâinile întinse în lături, altele ca nişte spirale de melc. Fiecare căsuță o desenam cu cretă de altă culoare, culori pure, strâmbe, filiforme: roz pembé, azuriu şi oranj, galben citron… Cifrele şi numele din căsuțe

le făceam cu alb sau cu purpuriu, după cum erau binefăcătoare sau nefaste. Țin aşa de bine minte cum se reflectau în luciul platformei norii alburii care treceau pe deasupra... Stăteam ghemuite câte o după-amiază întreagă. În timp ce una dintre noi juca, aruncând cu ciobul în căsuța numerotată, celelalte se apucau să deseneze prin colțuri case cu perdeluțe la fereastră, cu garduri galbene care aproape că nici nu se vedeau, cu pomi ca nişte dreptunghiuri maro din care porneau ramuri cu mere roşii. Mai desenam prințese cu ochi albaştri, cu cozi împletite şi fuste lungi, colorate fantezist. Foloseam culoarea fisticului pentru frunzele trandafirului pe care-l țineau între degetele lor portocalii. Gemenele, Ada şi Carmina, desenau monstruos, le făceau picioarele scurte şi butucănoase, iar mâinile până mai jos de genunchi. Amuzant era însă să stai să le priveşti cum desenau: începeau amândouă acelaşi desen în acelaşi timp şi terminau amândouă odată, făcând riguros aceleaşi gesturi, alegând aceleaşi culori. Doar că desenele lor erau în oglindă. Dacă prima desena un copac în stânga unei căsuțe, cealaltă îl desena în dreapta. Nu puteai găsi nici o altă deosebire între mâzgălelile lor. Erau micuțe, cu trei ani mai mici ca mine, şi purtau mereu aceeaşi îmbrăcăminte: şorțulețe cu arici în piept, atât de scurte încât chiloțeii tetra li se vedeau la orice mişcare. Mie îmi era mai simpatică Ada, pentru că era curată şi liniştită, celeilalte îi curgea mereu nasul şi, dacă-i spuneai să-şi scoată batista, se supăra, îşi lua păpuşa şi pleca acasă. Ada se uita lung după ea. Avea cârlionți cafenii, strălucitori, şi ochi trişti, cu pleoape umflate. Mai stătea puțin cu noi, dar pleca apoi şi ea după soră-sa, căci nu suportau să stea despărțite. Țigăncuşa, Garoafa, le drăcuia printre dinți, fiindcă uneori gemenele veneau de dimineață la poarta ei şi începeau să strige „Garoafa-scroafa” până ieşea afară toată şatra, cu spume la gură de furie. În rest însă, când treceau pe la tanti Aura sau când ne jucam pe câmp, privind la băieții care scoteau din găuri gărgăuni cu câte-o bilă de

pâine la capătul unui fir, fetițele se înțelegeau bine. Toate însă o invidiau pe Puia, fata unui ospătar, pe care n-am văzut-o niciodată purtând două zile la rând aceeaşi rochie. Privind-o, te-ai fi crezut în altă lume, nu în mahalaua prăpădită Dudeşti-Cioplea. Mama ei, nu prea întreagă la minte, care obişnuia să umble goală prin casă (ba chiar şi pe noi, când îndrăzneam să mergem s-o chemăm la joacă pe Puia, ne primea în ținuta asta edenică, uimindu-ne şi înspăimântându-ne cu pielea ei parfumată, cu formele ei ca trase cu florarul) îi croise toată garderoba şi-o înțolea şi deștolea exact ca pe o păpuşă, fantezist, cu pliseuri şi volănaşe, în rochițe de voal roz, de caşmiruri înflorate, de satin de plapumă cu ape albăstrui. Mânuțele ei neobişnuit de albe aveau unghiile făcute cu lac sângeriu, iar părul blond deschis era mereu împletit altfel, în codițe răsucite ca nişte coarne de berbec peste urechi, în zeci de cozi ca ale negreselor sau legat în coadă de cal creață, fluturătoare. Cercei sofisticați, disproporționat de mari, inele cu piatră roşie ca vinul, coliere de perle false îi împodobeau silueta funambulescă. În schimb, jucării nu avea şi simțea chiar o vagă repulsie față de urşii noştri soioşi sau de păpuşile din care curgeau câlții. Oricât o rugam, nu voia niciodată să ne lase să ne împodobim şi noi cu juvaerurile ei. În mişcări era glacială şi fantastă gesturile şi postúrile ei erau codificate ca în baletul clasic. Singura cu care se juca mai mult, din tot grupul nostru, era o fată grasă cu mult peste normal şi proastă ca noaptea, cu mişcări lente şi pielea rece, ca de şopârlă. Avea un nume frumos, singurul ei lucru frumos, se numea Crina. Dar noi o despuiam răutăcioase şi de urma asta de grație, zicându-i, bineînțeles, Balena. Balena şi Puia erau mai tot timpul împreună. Nu e greu de ghicit care erau relațiile dintre ele. Participau la un delir în doi, fascinant şi odios, în care Puia era inductorul care stăpânea în mod absolut voința celeilalte. Balena era publicul Puiei. Asculta cu gura căscată scenariile feerice ale fetiței cochete, poveştile

despre prințese în conduri de argint, care se odihnesc pe marginea unor bazine de cleştar, pline de peşti roşii şi aurii. Prințese care se plimbă prin grădini cu mii de flori mirositoare, cu pomi ciudați, smochini şi portocali pe coaja cărora se suie un guşter. Prințese în crinoline subțiri ca pânzele de păianjen, zdrențuite şi prețioase, căutând prin iarbă gema care fereşte de dragoste. Prințese în fir de aur, cu părul de calcedonie şi pirită, rătăcind printr-o pădure amară, luminată de nori trandafirii. Prințese oglindindu-şi buzele triste în heleşteul verde ca smaraldul, în care picură o lacrimă de inorog. Prințese care-şi omoară ursitul cu dulci prăjituri otrăvite şi-şi fac inel dintr-o şuviță castanie din părul lui, tăiată cu foarfece negru. Prințese cu măghiran ofilit între degete pale, cu ochi azurii, depărtați, cu sânii sferici şi tremurători, cu palmele fără linii, cu norocul pierdut, cu viața sfârşită. Balena vedea şi simțea totul, poveştile erau drogul ei zilnic. O privea pe prietena ei cum se rujează, cum îşi face pleoapele, cum îşi dă, într-un colț de oglindă, cu o pulbere roz peste obraji. Puia era tot ce-ar fi vrut ea să fie vreodată. O iubea cu încetineală şi devotament, ca pe o mamă, ba mult mai mult. Dar noi rezolvam mai uşor problema Puiei, numind-o pur şi simplu o fandosită. Ne luam însă după ea fără să vrem şi de multe ori şterpeleam şi noi de -acasă câte o bucățică de ruj vechi sau câte un ciot de dermatograf şi ne mâzgăleam cum ne trecea prin cap. Asta mai ales când ieşeam pe câmp ca să jucăm jocurile noastre preferate, pe care le cântam şi le dansam cu toatele, uitând orice râcă dintre noi. Țopăiam pe arătură până seara, cântând „Eşti o floare, eşti un crin/Eşti parfumul cel mai fin”. După ce cântam frumos câtva timp, începeam să ne prostim şi mâțâiam versuri caraghioase: „Şi-ți trimit din depărtare / Un coşciug şi-o lumânare...” La fel făceam cu „Zăresc trei prinți călare”. Când se întreba „Şi ce-aveți să-i dăruiți?” fetei pețite, noi, prinții, răspundeam: „Un bărbat cu capul spart / Peste mare aruncat / I-ha-eu...”

Dar cea mai bună prietenă a mea, pe care n-o s-o uit niciodată, a fost Ester. M-am mai întâlnit cu ea acum vreo doi ani. Treceam pe Magheru, prin dreptul restaurantului Grădinița, când mă opreşte o femeie cât un cal, cu vulpile pe ea grămadă, cu o pălărie cu voaletă vernil şi cu un buchețel liliachiu în mâna cu mănuşă de ață. N-am recunoscut-o la început, dar privind-o mai bine i-am văzut trăsăturile acelea greu de confundat, buzele subțiri şi reliefate, nasul acvilin, privirile triumfătoare, leonine, radiind tandre din ochii depărtați, fruntea bombată. Păcat că-şi vopsise în negru părul, care altădată i se răsucea în inele ca de liță, roşii ca flacăra, peste spatele pistruiat. Semăna acum puțin cu Barbra Streisand. Am mers la o cafea vis-à-vis de biserica italiană. Ciudat, părea să nu-şi mai aducă aminte absolut nimic din acea săptămână despre care vreau să-ți povestesc: îl uitase pe Egor, uitase fetele (doar de Puia îşi mai aducea vag aminte), uitase de marele schelet. Când i-am pomenit de *REM* şi de Regine a schimbat vorba şi-a început să-mi povestească despre apropiata ei plecare în țara neamului ei, limba aceea de pământ de lângă Mediterana. *Vă voi împrăştia printre toate neamurile pământului.* Ne-am pupat la despărțire, i-am dat adresa mea şi-am rămas cu o senzație de leşin toată seara. Nu mi-a scris niciodată. Dar în noaptea aceea, după ce rătăcisem ore întregi pe străzile roşii şi încețoşate, am avut visul despre care ți-am povestit şi apoi mi-a sângerat alunița. Se făcea că o vegheam pe Ester, care murise şi zăcea acum pe o masă neagră, într-un sicriu fără capac. Vițe roşii de păr îi atârnau peste marginea sicriului de lemn grosolan. Fața ei era albă şi liniştită. Până şi pistruii îi păliseră. Ochii ei verzi priveau țintă în tavan. Eu plângeam în hohote, mă copleşise o tristețe sfâşietoare, de parcă tot ce fusese bun pentru mine se dusese şi rămăsesem singură în cenuşă. O priveam cu ochii plini de lacrimi, când am observat că prietena mea e însărcinată. Sub rochia ei de

dantelă albă, pântecele bombat părea străbătut de contracţii lente. Copilul este încă viu acolo, mi-am zis, poate chiar se va naşte. Şi în acel moment burta Esterei se goli brusc şi-o formă nedefinită începu să înoate pe sub faldurile rochiei, gata să iasă la lumină. Un colţ al rochiei se smuci într-o parte dezvelind până la pulpe picioarele albe şi pure, ca de gheaţă, ale fetei şi dând la iveală ghearele lungi, multiarticulate, cu care fiinţa aceea însângerată bâjbâia împrejur. Am rămas împietrită de groază, până când o mână mare şi palidă s-a încleştat deodată pe marginea jachetei de la *deux-pièces*-ul şofraniu pe care-l purtam. Atunci m-am smuls urlând de lângă sicriu şi-am lăsat în mâna fiinţei teribile taiorul sfâşiat. M-am trezit în cearşafurile ude şi am aprins lumina…

Dar Ester, în vremea când mergeam la tanti Aura, era o fată vioaie şi foarte deşteaptă, care citea tot timpul cărţi groase, prăjindu-se la soare în remorca vechiului camion. Cu cât se bronza mai mult, cu-atât se umplea mai tare de pistrui. Avea pistrui pe tot corpul, pe toată pielea ei roşcată, dar mai ales pe umeri, pe spate şi sub ochi, în jurul nasului. Uneori vorbea puţin behăit şi avea tendinţa să-şi înfunde capul între umeri, dar cusururile astea erau compensate de frumuseţea părului auriu-purpuriu care-i venea până la brâu, de privirea verde a ochilor ei înţelept-jucăuşi. Ea desena complicatele şotroane în formă de melc, cu pătrăţele faste şi căsuţe periculoase, pe care, dând cu ciobul şi bolborosind repede cuvinte ciudate: „ánkara-nánkara-astarot-ţefirah-sabaot-sabaot-sabaot”, trebuia să le parcurgem sărind într-un picior. Vai de cea dintre noi care nimerea într-un pătrăţel nefast: simţea atunci că o mistuie o flacără înteţită sau că e prinsă într-o crustă de gheaţă. Săraca Garoafa a zbierat o după-masă întreagă prinsă într-o asemenea căsuţă şi bătând cu pumnii în nişte pereţi invizibili. Dar cele care se opreau în căsuţa bună găseau acolo o floare necunoscută sau o

fotografie în culori reprezentând apele unui golf plin de iole, sau o păpuşă mică şi delicată de plastic cu păr adevărat.

Îţi dai seama că, faţă de monotonia de-acasă, unde n-aveam nici o prietenă, unde rătăceam singură prin casa aia ca un cavou, drumurile până la tanti Aura şi zilele petrecute acolo mi se păreau nişte evenimente miraculoase. Grădina, camionul, Gigi şi Chombe, Marcel şi fetele, câmpul nesfârşit şi cerul arcuit deasupra, albastru şi plin de o turmă de norişori, făceau ca acele zile să se detaşeze pe fundalul vieţii mele ca nişte perle răzleţe. O dată la o lună, o dată la două luni, timp de câţiva ani, mama îmi spunea dimineaţa că mergem la tanti Aura. Înainte să încep povestea propriu-zisă, înainte să-ţi vorbesc despre alungiţi şi despre jocul nostru şi despre vise, vreau să-ţi mai spun câte ceva despre încă un loc din grădină. Câteodată, când mergeam la tanti Aura, se întâmpla ca fetele să vină mai târziu, Marcel să fie la fotbal, pe stradă, grădina să fie plină de soare şi tăcută. Stăteam o vreme singură în cabina camionului, cu Zizi şi Gigi (o puturoasă ce nu s-a văzut, căscând doar uneori o gură cât o şură), şi când mă plictiseam ceva mă atrăgea spre centrul de oroare al curţii. Mergeam la bucătărie şi luam un cuţit mare, cu tăişul zimţat, din cele pentru tăiat pâine. Astfel înarmată, mergeam la closet. N-aş fi intrat acolo pentru nimic în lume altfel. Nici nu mergeam pentru vreo nevoie, preferam să mă stăpânesc până acasă. Dar cabina aceea minusculă, de scânduri văruite şi acoperită cu carton gudronat, ca o gheretă de paznic, mă fascina în aceeaşi măsură în care mă înspăimânta. Se afla tocmai în fundul curţii, la vreo cincizeci de metri de casă, în capătul unei alei de cărămizi. Profilată în amurg, neagră pe cerul ca purpura, era sinistră. Doar la amiază mă încumetam să intru acolo. Deschideam uşa dând la o parte un ivăr primitiv din lemn şi mă cutremuram de oroare: pe toţi pereţii vegheau păianjeni. Nemişcaţi, graşi, cu corpul sferic şi labele filiforme, lungi cât degetele mele, păianjeni de toate felurile, de toate culorile putrefacţiei, de la

verzui la maroniu şi roşcat… Ştiam că mă fixează cu ochii lor nevăzuți şi că sunt gata să se arunce toți deodată asupra mea. În plase învălătucite, dese până la alb lăptos, pândeau alții, mult mai mari decât cei alergători şi cu labe scurte, musculoase. Într-un cui strâmb şi ruginit erau înfipte pagini rupte dintr-o carte cu figuri geometrice. Gaura neagră care se căsca în scaunul lustruit mişuna şi ea de o viață larvară. Ca un gest de suprem curaj, închideam uşa şi puneam cârligul de sârmă. Stăteam în picioare, pândind. Raze galbene de lumină pătrundeau printre scândurile uşii, ivind din penumbră sutele de muşte care zbârnâiau rapid în spațiul acela de iad. Dacă intra înăuntru şi o viespe, bâzâitul devenea cu adevărat insuportabil, senzația de pericol era supremă. La cea mai mică mişcare pe care-o observam la inamicii mei, mă pierdeam cu firea şi începeam să-i hăcuiesc. Izbeam pereții cu cuțitul, retezând picioarele acelea filiforme, care continuau să zvâcnească şi căzute pe jos. Păianjenii fugeau şchiopătând, cu mişcări văluritoare, cei din plase se retrăgeau cu o viteză nebănuită în cuiburile lor de prin colțuri, iar eu, tremurând, îi măcelăream în cruciş și-n curmeziş până nu mai zăream nici unul pe pereți. Abia după aceea dădeam cârligul la o parte şi mă năpusteam afară, cu sentimentul obsedant că am făcut un lucru rău şi că ei se vor răzbuna. Aceeaşi imagine îmi revenea tot timpul în minte, mai ales seara, la culcare: când voi stinge lumina, ei se vor năpusti cu toții spre mine, mi se vor încurca în păr, îmi vor alerga peste brațe, vor încerca să-mi intre în nări şi în gură, cu picioarele lor păroase, cu căngile lor curbe, cu burțile moi. Mă vor înfăşura toată în firele lor alburii şi, pe dedesubt, cu zecile de mii, vor începe marele ospăț. Ca să gonesc imaginea asta, strângeam din ochi cât puteam şi făceam cu mâinile gesturi de alungare. Dar tot mi se părea că simt pe burtă, pe piept, peste față, goana lor oribilă. Stând cu ochii deschişi în întuneric şi pândind încordată orice zgomot, aveam senzația că un păianjen mare şi greu stă pe tavan, chiar deasupra

feței mele, şi că brusc îşi va da drumul pe un fir scânteietor, cu labele răşchirate. Mă ridicam atunci în capul oaselor şi țipam după mama, care venea în fugă din camera cealaltă şi aprindea lumina.

De obicei stăteam la mătuşa până pe la şapte sau opt seara, când se întuneca. Uneori, dacă mergeam şi cu tata şi îl găseam acasă şi pe unchiul Ştefan (care însă era mai tot timpul „pe teren”, căci era şofer de cursă lungă), plecam şi mai târziu, pe la unsprezece noaptea. Ne conduceau cu toții, arătând o bucurie exagerată, însuflețită şi de vinul băut, şi brusc ne găseam singuri sub stelele galbene, scânteietoare, revărsate peste strada neagră. La ora aceea stelele erau singurele reale, concrete, în întreaga lume. Înşişi părinții mei, între care păşeam obosită, cu capul dat pe spate, erau doar nişte umbre, în întunericul absolut, cald, catifelat. Ochii le căpătau mici reflexe lucioase de la stele. Nu se auzea decât lătratul câinilor, de foarte departe. Stăteam mult în stația de tramvai, până îşi aducea aminte să treacă şi rabla noastră, după multe vagoane de serviciu sau tramvaie cu alte numere decât cel aşteptat. Tata, care se suia primul, mă trăgea în sus, urca apoi mama şi ne aşezam pe scaunele incomode. Ne legănam aşa un timp nesfârşit până acasă, în zgomotul ritmic al mânerelor de lemn lustruit, izbite în dreapta şi-n stânga de plafon, sub lumina chioară a unui bec galben-portocaliu. De obicei adormeam pe scaunul meu şi mă trezeam numai când coboram în stația de la Obor. O luam pe jos pe Moşilor şi iată-ne acasă, în holul mic şi familiar. Trebuia să ne scuturăm acolo de pulberea stelară din păr şi de pe umeri. Trebuia apoi să ne ducem la culcare.

… *Şi tu, Yvonne de Galais*… Ai tăcut şi te-ai răsucit spre măsuță ca să iei un măr. Cât timp ai vorbit, te-ai uitat în gol. Ochii mi s-au obişnuit cu întunericul şi-ți pot vedea fața, umărul şi brațul stâng ca pe nişte pâlpâiri alburiu-albastre. Mănânci mărul, te țin după umeri, iar tu te strângi mai mult

în mine. Îți simt coastele şi şoldul lângă coastele şi şoldul meu. Nu spun nici un cuvânt, ca atunci când ieşi de la cinematecă şi ți se pare de prost-gust să începi să comentezi filmul cu prietenul care te-a însoțit. Pur şi simplu îl laşi să se sedimenteze, imagine cu imagine, albăstriul ftizic al *Pădurii de mesteceni*, griul perlat al *Dueliştilor*, roşul murdar al *Iluminării*, vernilul şi sepia şi brunul celor *Cinci seri*. Ei, da. Îmi place să te ascult, poeteso. Țin minte cum la ceaiul ăla de la care ne cunoaştem ți-am zis, ca să fac pe nebunul: „Nu cred că există în lume un lucru mai ridicol decât să fii poet." Iar tu mi-ai răspuns imediat, ca şi cum te gândiseşi de multă vreme la asta: „Ba există: să fii poetesă." Şi prima dată când am fost la tine mi-ai arătat tăieturile tale din reviste, mai ales din *Luceafărul*. Păcat că mi le-ai arătat doar şi că nu m-ai lăsat să le citesc. Mi-ai arătat şi placheta ta de versuri, publicată la Albatros acum vreo şapte ani. Habar n-am ce fel de poezii scrii, dar pe cuvântul meu că m-ar interesa să le citesc. În privința asta eşti însă inflexibilă. Dacă nu voi face de unul singur investigații, nu voi cunoaşte niciodată nimic din versurile tale. Mă întrebi dacă m-am plictisit. Nu ştiu dacă în vocea ta e cochetărie sau chiar îngrijorare. O iau drept cochetărie şi-ți răspund brutal: „M-ai plictisit de moarte." Apoi încep să râd, în timp ce tu cred că doar zâmbeşti, cu o bucată de măr umflându-ți obrazul dinspre mine. Zi mai departe, fir-ai să fii. Încetul cu încetul amorțeala aceea contrariată, jignită (şi... iată: încă iubitoare, de ce naiba să nu recunosc?) pe care mi-o lăsase propria mea poveste cu buldogița - cred că o să mă hotărăsc la numele ăsta, îmi place mai mult decât Bloody Mary şi i se şi potriveşte mai bine, parcă o şi vezi: o buldogiță - începe să-mi treacă şi încep să sper că mâine mă voi gândi mai mult la *REM*, orice o fi asta, decât la acel Popeye de doi bani. Ei pronunță Pápai, ținându-se, cred, de nas. O cam luasem razna, în orice caz, în ultima vreme, în privința asta. Când se

spunea ceva la televizor despre flota românească, acei băieți minunați care duc pavilionul țării pe cele mai îndepărtate meridiane, după imaginea legănătoare a unui bompres care taie valurile şi-a unei ancore care se lasă, mă aşteptam ca secvența să se întrerupă brusc şi să apară în prim-plan, intervievat despre tone de minereu şi cu gândul la cei dragi de acasă, tocmai matrozul cu pricina. În locul lui apăreau însă bătrâni căpitani de navă cu figuri de contabili, ceea ce-mi mai rărea bătăile inimii. Ce păcat, ce păcat că nu pot, oricine ai fi, oricâte *REM*-uri ai fi văzut, oricât de inteligentă şi sensibilă eşti, nu pot, Nana, să rămân cu tine. Câțiva centimetri, câțiva ani, câteva mii de lei în plus, câteva cărți citite în plus, mă rog, lucruri de felul ăsta despart oamenii. Încerc să te trag şi mai aproape de mine, atât cât se poate. Dar pielea noastră, care luceşte uşor zgrunțuroasă în întuneric (da, *mon amour*, *Hiroshima*), respinge apropierea. Tu nu mai ai nimic de femeie în tine. Tu eşti o hartă. Harta unei insule de smarald, ieşită din ocean. Am urmat cu degetul de-a lungul ei urcuşul abrupt al falezei, cărarea care despică iarba plină de flori şi - am ajuns la pădurea înmugurită. Pe jos, oriunde te uiți, prin crâng, nu vezi decât flori ofilite de portocal. Fiecare creangă din boschetele încâlcite are sute de țepi otrăviți. Printre ei, fructe de pădure, boabe roşii şi mov cu coajă extrem de fină, se ghemuiesc pe ramuri, ciugulite de păsări mărunte şi fistichii. Noroc că eu sunt numai duh, numai psihic, fiindcă pe-aici carnea nu poate trece. Chiar şi psihicul iese de aici, dacă mai are puterea să iasă, plin de o rouă neagră, a nostalgiei. Ieşind din încâlceala înmiresmată, vezi gresii tăioase, drum sterp care te-ndreaptă spre o stâncă. La poalele ei - o gură de peşteră.

Ai ros mărul până la cotor. Te ridici şi pui rămăşițele, delicat, în scrumieră. Aerul din cameră e rece ca gheața, aşa că imediat, dârdâind, îți tragi brațele goale sub plapumă…

În acea vară, cum îți spuneam, se ivise pe cer cometa. Nu mă mai dezlipeam de geamul luminatorului, o priveam până

nu mai eram în stare s-o văd, îi urmăream cele şase cozi răsfirate spre răsărit. Pe la sfârşitul lui iunie, mama s-a îmbolnăvit foarte grav, ulcer duodenal perforat, şi-au luat-o noaptea cu salvarea. Țin minte cum țipa şi cum se sucea şi se răsucea pe targă. Mi se părea ciudat şi indecent ca o femeie în toată firea să plângă aşa de durere, ca un copil. Şi tot patul acela murdar de sânge... Două-trei zile am mai rătăcit prin casă, într-o stare de năuceală şi reverie flămândă, căci tata, mereu pe la spital, nu era în stare să se ocupe de mine, dar într-o dimineață foarte rece am plecat amândoi (şi cu Zizi trei) la tanti Aura. De data asta mătuşa ne aştepta, fusese la spital unde mama, încă între viață şi moarte după operație, apucase totuşi s-o roage să mă țină o vreme la dumneaei. Aşa că tata ducea într-o sacoşă tot felul de schimburi de-ale mele, împăturite în grabă, ca vai de lume. La Rond am schimbat tramvaiul luând între timp o cutie plată de mentine şi încă una de bomboane Vinga, pentru văru-meu, şi pe la zece am ajuns la tanti Aura. Nu ştiu ce se întâmplase de nu prea ne mai duseserăm pe-acolo în ultimul timp. De fapt, ultima oară fusesem toamna trecută, înainte să înceapă şcoala. Aveam acum aproape doisprezece ani şi când am ieşit în curte, de mână cu Marcelino, care mă chinuia îngrozitor povestindu-mi a zecea oară filmul *Mongolii*, lucrurile mi s-au părut schimbate. Altă lumină, altă substanță părea că le înveleşte. Cu Gigi după gât, ca o vulpe vie, am apăsat din nou clanța ca de uşă obişnuită a camionului. În cabină persista acelaşi miros intim, plin de voluptate, dar volanul era spart, lipsea din el o bucată de vreo zece centimetri, iar de sub pielea banchetei, sfâşiată în mai multe locuri, buretele fusese smuls. Un gemuleț lateral se spărsese şi lumea aceea minusculă nu se mai închidea cum trebuie asupra ei. Am intrat din nou în casă şi m-am afundat în coaserea unul de altul a unor petice de pânză colorată. Goală, diformă, Zizi zăcea lângă mine cu fața în jos.

Venirea fetelor, după care fugise între timp Marcel, mi-a dat altă senzație: ciudată, dureroasă, imposibil de înțeles. Parcă hibernasem o vreme şi-acum mă trezisem într-o lume diferită de cea în care adormisem. Şi ce mă încurca cel mai tare era că diferențele nu erau radicale, ci de nuanță, şi tocmai nuanțele astea nu le puteam descurca, se confundau şi se învârtejeau în mintea mea. Nu mi-ar fi fost deloc uşor să spun prin ce diferea, să zicem, toanta de Garoafa de cea dinainte, în afară de faptul că începuse să fumeze. Grețosul damf de tabac prost să mi-o fi înstrăinat atât? Gemenele se înălțaseră binişor şi te făceau să râzi de plăcere văzându-le zâmbetul simultan, pe jumătate tâmpit, pe jumătate ironic, luminat însă până la frumusețe de dinții albi şi de ochii mari, cafenii. Puia, tot cu umbra ei hipotiroidiană după ea, mă lăsa acum rece, în ciuda focurilor curcubeene care se aprindeau din tot ce era pe ea, agrafe cu bucățele de sticlă mov, cercei de aur cu smaralde, cruciuliță cu strasuri la gât. În schimb când, târziu, a apărut şi Ester, pe-o bicicletă mică, roşu-strălucitoare, de damă, cum abia apăruseră pe atunci, am simțit o durere în piept şi, în loc să fug şi s-o îmbrățişez, cum făceam înainte şi cum simțeam nevoia, m-am purtat cu ea distant, cumva neglijent. Nu eram în stare să fac altfel, ceva în mine mă împiedica să fiu naturală, şi asta mă întrista. Şi ea părea să mă evite, era poate la fel de stânjenită ca şi mine, totuşi ochii noştri se căutau şi, întâlnindu-se, se întorceau repede în altă parte. Eu şi gemenele eram singurele care mai veniseră cu păpuşi. Păpuşile lor se numeau tot Ada şi Carmina, dar Ada cea de cârpă era a Carminei şi Carmina cea împopoțonată era a Adei. Erau păpuşi mari, aproape cât stăpânele lor. Garoafa făcuse nişte ochi languroşi, ceva între o maimuță şi Marilyn Monroe, şi scuipa pe jos cu blazare. Anul trecut o mai cărase până aici pe hidoasa de Florina, păpuşa ei cu ochii scoşi, dar acum ne privea cu dispreț. Puia nu se jucase niciodată cu aşa ceva, iar Balena, care avusese o negresă, o uitase pesemne pe undeva. Aşa că Zizi se cam

plictisea între noi. Strânse în remorca maşinii, vorbeam despre filme şi despre rochii, fiecare lăudându-se cât putea. Ne amuza că Grasei îi crescuseră nişte sâni ca de femeie mare. Ştiam că şi nouă aveau să ne crească mai târziu, dar aşa, să vedem asta la cineva de seama noastră, mai ales la Balena, era uimitor şi cam ridicol. Pentru că fetele se apucaseră să vorbească prostii, scăzând vocea şi chicotind, i-am astupat urechile lui Zizi. Începuse să ne preocupe şi pe noi veşnica problemă a naşterii copiilor. În linii mari ştiam cum se întâmplă asta, unele dintre noi ne văzuserăm mamele gravide, dar detaliile ne scăpau cu totul. Ştiam că, fete fiind, trebuia odată să aducem şi noi pe lume bebeluşii noştri şi nu ne puteam imagina cum o s-o scoatem la capăt. Conveneam până la urmă că o să trebuiască să ne taie burta şi începuserăm de pe acum să ne plângem soarta. Ne luam seama însă şi treceam la discuţii mai copilăreşti, chiar cam voit copilăreşti, pentru că nimic nu ne plăcea mai mult decât să ne alintăm ca nişte mâţe.

Pe seară, după ce fetele s-au dus, străbătând aerul vineţiu, plin de zmeie, pe la casele lor, am privit înspre câmpul care începea să se înroşească de amurg şi i-am văzut venind. Erau două siluete incredibil de lungi şi de subţiri. Păreau, de departe, nişte oameni pe catalige sau nişte stafii fragile şi lugubre. Parcă se născuseră din ceaţa de pe câmp, care se îndesea necontenit în contururile lor, dându-le, când s-au mai apropiat, o brumă de realitate. Ajunşi în capătul străzii, i-am văzut bine: era o femeie destul de în vârstă, ţinută de braţ de un tânăr sprijinit în baston. Înălţimea lor era indiscutabil monstruoasă. Nu puteau avea mai puţin de doi metri şi douăzeci fiecare. Dar erau nemaipomenit de friabili, păreau la orice mişcare gata să se dărâme ca nişte castele din cărţi de joc. Oasele lor probabil că erau subţiri ca beţele de chibrit, iar peste oase aveau doar piele, pe care fluturau lent haine prea scurte. Fiecare pală de vânt le ştergea contururile. Feţele lor, pierdute parcă în nori, erau identice, bolnave,

albăstrii. Femeia avea părul vopsit într-un mov bătrânesc, iar tânărul, fiul ei probabil, era blond-alburiu. Era şi mai subţire decât maică - sa şi şchiopăta de un picior. Gambele şi coapsele lui trebuie să fi fost lungi, tari şi subţiri ca picioarele langustelor şi la fel de lente. Era din ce în ce mai evident că se îndreptau spre poarta casei noastre, lângă stâlpul căreia mă ghemuisem, uimită. Erau mai înalţi decât toate gardurile. Când au ajuns lângă mine, mi-am dat seama că le veneam exact până la brâu. Am fugit înăuntru, cu groază, căci cei doi se opriseră în faţa porţii şi priveau pe deasupra ei. Chombe lătra înecându-se şi chelălăind. Am intrat în casă şi m-am aruncat în braţele lui tanti Aura, care s-a dus să deschidă. Eu am fugit în camera mea, unde aveam să dorm întreaga săptămână, şi care era despărţită de sufragerie printr-o uşă cu glasvand. În penumbra din cameră, mi-am lipit urechea de geamul rece şi îngust al uşii, cu flori şi arabescuri în relief, de parcă ar fi fost îngheţat. Tanti Aura îi poftise în cameră pe alungiţi (cum aveam să aflu că îi numeau vecinii şi cum aveam să le spun şi eu) şi conversa cu ei ţipând şi întrerupându-i veselă, cum îi era obiceiul. Politeţea pentru ea consta probabil într-o exteriorizare extremă a sentimentelor pe care celălalt îşi poate închipui că le ai pentru el. Mătuşa era genul celor care te îndoapă la masă până la refuz, insinuând că „nu-ţi place mâncarea ei” dacă nu mai vrei încă o porţie şi ameninţându-te că „se supără”. Genul care nu te lasă să pleci din casa ei decât în urma unor târguieli penibile, după reîntoarceri repetate din hol. În acest timp, cu ochi vioi şi curioşi ca de veveriţă, te răsucea de pe-o faţă pe alta şi nu se lăsa până nu afla de la tine şi ce n-ai fi visat să-i spui vreodată. Femeia cea nesfârşită croncănea şi ea câte ceva din când în când, pe un ton stins. Am înţeles că veniseră la tanti Aura ca să facă ultima probă unei rochii pe care mătuşa, croitoreasă la domiciliu, i-o terminase femeii cu părul mov. Când îmi simţeam o ureche prea rece, mă întorceam şi-o

lipeam pe cealaltă de geam. Ştiam că în partea cealaltă, spre sufragerie, gemulețul are perdea de pânză mată, creață, aşa că nu puteam fi văzută. După un timp, conversația a încetat şi-a început să se audă, intermitent, zgomotul maşinii de cusut. M-am trântit atunci pe pat şi m-am apucat să citesc din *Comandantul Cetății-de-zăpadă*. Aerul se înroşise bine în cameră când, ridicându-mi ochii de pe cartea cu file roz, am izbucnit într-un urlet: tânărul alungit deschisese încetişor uşa şi-acum înainta ca un somnambul înspre mine. Creştetul îi atingea tavanul, iar pe fața uşor asimetrică, spălăcită, cutată, se lățea un fel de râs, ca o tăietură de operație. Ochii îi avea largi şi incolori, mărginiți cu negru de parcă ar fi fost rimelați. Când m-a văzut țipând, ghemuită în colțul patului, s-a oprit şi a vrut să se întoarcă. Dar s-a lovit de tanti Aura, care venise în fugă şi care pe lângă el părea o fetiță de şapte ani. Dânsa, după ce m-a liniştit, ne-a făcut cunoştință. Ciudat, după vreo zece minute de conversație tânărul nu mi s-a mai părut atât de monstruos sau, mai bine zis, monstruozitatea lui a început să mi se pară benignă şi demnă de atenție ca aceea a unei cămile de la Grădina Zoologică. Trebuise să vină în camera mea pentru că dincolo maică-sa proba rochia. Nu era chiar atât de tânăr, avea douăzeci de ani, şi-l chema Egor. Văzută de foarte aproape, în aerul purpuriu al camerei, fața lui sclipea de mulțimea firelor de păr blond din barba nerasă de câteva zile. Avea fălcile tragic ieşite în afară, nasul mare şi drept, cu cartilaje vizibile, verzui, sub pielea uscată, ochi palizi. S-a arătat de la început prietenos față de mine, cum rămăsesem singuri în odaie. Se vede că era obişnuit să sperie în primul moment, dar că ştia apoi să se facă măcar suportabil. Stătea pe un scaun în fața mea, ca o insectă mare şi uşoară, legănându-se încet înainte şi înapoi. Îmi povestea cu voce scăzută că locuieşte cu mama lui în foişorul din mijlocul câmpului, cel pe care-l văzusem din cireşul amar. Când, deschizând prima

dată gura, i-am spus că ştiu clădirea, s-a însuflețit de parcă i -aş fi făcut un dar frumos. Şi fără nici o introducere, s-a apucat să-mi spună o poveste ciudată: „Ai mei sunt gruzini de origine, îmi spuse. Străbunicul meu a venit în Valahia pe vremea lui Hangerliu, un domnitor cam într-o ureche. Făcea negoț de atlazuri la Giurgiu. Când îngheța Dunărea, de se făcea ca o coajă de fistic prin care se vedeau la fund somnii şi crăpcenii, trecea dincolo cu tot agarlâcul şi întindea tarabă într-un vechi caic aurit, eşuat de multă vreme la mal. Lua ochii turcilor, sârbilor, arbănaşilor, bulgarilor şi câte vreunui bugecean rătăcit cu apele pânzăriilor grele şi prețioase. Cumpărau de la el până şi viniticii şi solii frânci, care, slavă Domnului, aveau şi ei mătăsurile lor brodate cu destul meşteşug. Se zice în familia noastră că pe acest strămoş l-ar fi tăiat însuşi paşa de Giurgiu cu jungherul său, după crunta mazilire a Hangerliului, care apucase să trimită prin negustorul de pânzeturi carte la unchiul său din Tesalonic, rugându-l pentru două sute cincizeci de pungi cu bani, ca să dea haraci turcului venit cu ferman, să-şi scape capul. Străbunicul şi-a trimis întâi familia la loc sigur, în Silistra, unde mai avea neamuri, iar apoi, doar cu un vătaf care-i era mai credincios, au luat-o noaptea pe gheața Dunării, cu copitele cailor învelite în câlți. Din negură au ieşit deodată acângiii cu iataganele trase şi i-au prins lângă rădiile de la mal. Cincizeci de ani urmaşii lui au rătăcit prin Bulgaria şi Banatul sârbesc, au trecut la nemți făcând comerț, din câte ştiu, cu obiecte de sticlă. Mama, sora mea şi cu mine ne tragem dintr-un nepot al negustorului, care, ajuns la Adriatica, s-a îmbarcat pe o corabie venețiană care pleca spre Maroc, unde ducea cleştaruri şi de unde se întorcea încărcată cu scorțişoară. Acolo, pe coasta berberilor, şi mai jos, până în Gana, de unde venea fildeşul gălbui, bântuia o muscă străvezie ca sticla, cu aripi albastre, şi care muşca rău. De la înțepătura acestei muşte, marinarilor începeau să le

crească oasele, să li se mărească palmele şi tălpile, să li se lungească nasul şi urechile. De-atunci, tot neamul nostru a rămas aşa, cu oase subţiri şi care se frâng şi la suflarea vântului. Dar tot de la musca asta noi am căpătat un dar, un dar nepreţuit, despre care poate o să-ţi spun câte ceva mai târziu. Marinarul, nepotul negustorului de atlazuri, atins de boala oaselor, s-a călugărit la vârsta de cincizeci şi opt de ani şi-a murit prin 1850 într-o mânăstire din insula Samos, insulă guvernată pe atunci de beiul Ion Ghica. Cei patru fii ai marinarului au fost palicari destul de vestiţi. Cel mai mare a fost Macri Iani, care s-a predat de bunăvoie prinţului Ghica, fiind printre cei mai cunoscuţi dintre cei şase sute de piraţi care jefuiau Arhipelagul, de la Leros la Smirna. Macri Iani a murit de oftică în închisoare. Cuprins de *rigor mortis*, măsura, se zice, doi metri şi optzeci de centimetri lungime. Gemenii mijlocii, grecizaţi şi ei sub numele de Spiru şi Zotalis, au deschis o locantă în Cipru. Îmbogăţindu-se din cine ştie ce daraveri dubioase, au început să se certe şi, în 1880, Zotalis l -a înjunghiat pe Spiru, i-a luat nevasta şi averile, a schimbat marfa pe aur şi juvaeruri şi-a fugit la America. Inşi peste măsură de lungi şi de fragili trebuie să se mai preumble şi azi prin Vestul mijlociu, de unde, la sfârşitul secolului, se primiseră ultimele veşti. Cu aceste ramuri practic am rupt orice legătură. Noi ne tragem direct din fiul cel mai mic al marinarului, care s-a întors la Giurgiu, pe unde mâncase străbunicu-său peşte, mai mult de nevoie decât de voie. '77 îl prinsese în Bosnia, unde ţinea o băcănie într-o comună de ciribiri. Băcănia i-a fost rechiziţionată, iar Marcos s-a văzut bucătar de campanie în reduta Griviţei, chiar sub focul ruşilor şi românilor. Un obuz i-a lovit cazanele şi s-a văzut prizonier la români, cu un picior tăiat la lazaretul din Giurgiu. Refăcut după şase luni de agonie, cu patru schije în plămânul drept, Marcos nu s-a mai întors peste Dunăre, ci s -a pus pe treabă în Regatul României, urnind o cârciumă la

Chirnogi, lângă Oltenița. Locul era bun, aşa că deverul i-a crescut şi firma „La Şchiopu" a rămas aşa de renumită, încât până prin 1937 mai era o berărie în Oltenița numită identic, fără să mai aibă vreo legătură cu Marcos, de mult oale şi ulcele. Când s-a chivernisit bine, Marcos a lăsat crâşma în grija unui nepot dinspre nevastă (o româncă bălaie al cărei dagherotip ne-a rămas) şi, în ciuda piciorului de lemn, a devenit un arendaş cât se poate de afurisit, dar şi harnic. Cel mai mult a arendat unsprezece moşii deodată, pe care le dădea şi altora în subarendă. A murit în '906, iar fiii săi, intrați deja ca roşiori în armată, au ajuns ofițeri şi-au luptat în primul război. Mai bine zis doar unul, Dumitru, a apucat să lupte, iar Mihai a murit de febră tifoidă înainte să ajungă în prima linie. Dumitru este bunicul nostru. La vârsta de nouăsprezece ani, de la care a încetat să mai crească, avea înălțimea de doi metri şi patruzeci şi opt de centimetri, fiind cel mai înalt bărbat de la noi. După terminarea războiului, stabilit la Bucureşti, s-a apucat de jocul de cărți, de chefuri cu şampanie şi cu franțuzoaice din cele care-şi puneau tariful pe uşa hotelurilor de lux unde trăgeau, încât în câteva luni a făcut praf tot ce rămăsese de la Marcos. A rătăcit încă o vreme prin cârciumi, tot mai ponosit şi mai abrutizat, până a dispărut din oraş și din amintirea tuturor. S-a întors în 1923, cu circul Vittorio, unul dintre cele trei mari circuri ambulante care străbăteau pe-atunci țara. Sidoli, cel mai mare, se distingea prin cortul său uriaş, din fâşii de mătase albe şi azurii, în vârfuri cu steguleţe ca frunza de lămâie. Era apoi Le Magnifique, al fraților Borzoff, cu celebrii funambuli şi cu contorsionista Tudorița, în stare să apuce cu dinții un trandafir aşezat la călcâiele ei doar lăsându-se pe spate. Animale fioroase sau doar ciudate aveau amândouă aceste mari circuri, dar singurul circ din emisfera boreală care se putea lăuda cu o pereche superbă de siruşi rămânea circul Vittorio, a cărui cupolă de ambră scânteietoare se ridica din timp în timp şi la marginea Bucureştiului. Bunicul meu se

produse deci chiar de la primul spectacol al circului, întors dintr-un turneu în Polonia şi Lituania. Era prezentat drept cel mai înalt om din lume şi apărea pe scenă, grav şi tăcut, într-o mantie amplă de caşmir siniliu. Era înconjurat de pitici hidoşi, cu picioarele strâmbe şi capete cât baniţa, care jonglau cu portocale şi făceau tumbe în nisipul plin de bălegar. Senzaţie făcea Dumitru (botezat acum Signor Firelli) când, în răpăitul tobelor, azvârlea cu un gest larg pelerina. Rămânea doar într-un fel de şort minuscul, slab ca un fachir şi incredibil de lung, însă tatuat de la gât până-n tălpi cu cele mai stranii imagini pe care le-ai putea vedea în vise. Cernelurile şi prafurile colorate înfipte în piele, înţepătură cu înţepătură, făcuseră din el o cronică vie a lumii cu tot ce-a fost, este şi va fi. Tatuajele sale păreau să circule pe sub piele, să-şi amestece contururile: la o reprezentaţie, privindu-l cu binoclul, vedeai desenată cu cerneală sângerie o ploaie de stele pe umărul drept; la spectacolul următor o regăseai pe pântece, dar cu cerneală verde. Papagalul cu diamant în frunte, care cu aripile întinse îi împodobise astăzi omoplaţii, mâine îl vedeai suind spre gât şi bărbie, iar poimâine plutea, fantomatic, deasupra capului lui Signor Firelli, pentru ca apoi să se destrame ca un abur uşor. Bunica mea a fost o finlandeză tânără, angajată la circ ca bucătăreasă. Curând însă, ea îşi descoperi, dormind noapte de noapte în paiele cailor de manej cu Dumitru, darul de-a ghici viitorul după schimbările din desenele încâlcite de pe pielea lui. Într-o seară de august, când sub cortul circului Vittorio se îngrămădiseră spectatori mai mulţi ca oricând, pe pielea bunicului apărură, în mijlocul unei jungle de tatuaje frenetice, trei litere, bătute parcă în safire: *REM*. Pe tot pieptul, ca o prevestire. Soile, bunică-mea, care-o născuse deja pe mama în 1921 şi o lăsase la Chirnogi, la văduva lui Marcos, urmărind cu degetul conturul fermecat al celor trei litere, începu să râdă şi să plângă, să ţipe şi să se tăvălească prin praful arenei, până ce, proptindu-se în ceafă şi în

călcâie, îşi arcui spinarea atât de dramatic, încât ar fi invidiat -o şi Tudoriţa de la Le Magnifique. Anul acela a fost şi anul falimentului pentru Don Vittorio Carrá, proprietarul circului. Soile a murit la mânăstirea Dudu cu diagnostic de demenţă isterică, iar Dumitru şi-a încheiat şi el cariera de saltimbanc după câteva luni, când, producându-se într-o iarnă la Brăila, în mare spectacol mare, între mai mulţi scuipători de foc, înghiţitori de săbii şi forţoşi în piei de leopard, incinşi cu lanţuri, a fost sfâşiat în plin spectacol de perechea de siruşi, care se aruncase brusc asupra lui. Animalele fabuloase, cu bot şi coadă de balaur, labe de leu şi aripioare de liliac, văzuseră, se pare, în tatuajele mereu schimbătoare de pe pielea gălbuie a bunicului meu ceva care le stârnise ferocitatea. Am pe undeva, pe-acasă, o mapă plină cu tăieturi din ziare care-l prezentau pe „Signor Firelli, cel mai înalt om din lume". O poză îl înfăţişează dând mâna cu Gogea Mitu, care pe lângă el pare aproape un pigmeu. Cred că au organizat şi un meci de box împreună, care însă nu s-a mai ţinut. De la acest om ciudat, mama a moştenit două lucruri neaşteptate: o cronică de familie (pe care ţi-am expus-o pe scurt până acum) şi o colecţie de timbre. Cronica lui Dumitru merge, de fapt, mult mai adânc în trecut decât povestea mea. Ea începe cu nişte întâmplări cam nelămurite, care s-ar fi petrecut într - o mânăstire tibetană prin secolul al treisprezecelea. De acolo ar fi plecat un novice, ai cărui urmaşi au străbătut Caşmirul, au făcut negoţ la Buhara şi Taşkent, au coborât în Iran pe drumul covoarelor, au ajuns în Gruzia, unde-au rămas aproape nouăzeci de ani şi de unde a plecat negustorul din vremea lui Hangerliu... Vezi, e ca şi cum tot neamul meu ar fi un fel de deget care merge încet, şovăind, de-a lungul unui drum pe hartă, căutând ceva, un lucru despre care ştie că există, fără ca această ştiinţă să fie transmisă altfel decât, poate, prin sânge. Până la mama, care a descoperit *REM*-ul, ei nici măcar n-au fost

conştienţi de căutarea lor. Şi-au trăit pur şi simplu vieţile, care instinctiv îi mânau spre Apus. Mama s-a măritat foarte devreme, în 1936, când avea cincisprezece ani şi numai un metru şi nouăzeci. Tata era de pe atunci cu un cap mai mic decât mama şi probabil că a luat-o mai mult pentru colecţia ei de timbre, care cred că valorează enorm. Nici nu-l ţin bine minte, îl chema Augustin Bach, era sas de lângă Braşov şi colecţiona şi el, cu înfrigurare, timbre. Aşa arată amintirile mele din copilărie: doi nebuni răsfoind, răsfoind şi iar răsfoind pagini negre de album, în care se înşirau pătrăţele colorate de hârtie. Soră-mea s-a născut în '37, iar eu abia în '40. Din cauza bombardamentelor am stat la ţară până în '45, când a murit şi tata de difterie, la spitalul unde fusese infirmier. Întorcându-ne de la ţară, din comuna Dudeşti, unde stătuserăm la o cunoştinţă de-a mamei, mama în doliu, eu şi soră-mea frânţi de oboseală, înghesuiţi în fundul unei căruţe, am trecut pe lângă magazia pe care poate ai văzut-o, cea de lângă foişorul nostru, construit, fireşte, mai târziu. Era pur şi simplu o magazie aflată, Dumnezeu ştie de ce, în plin câmp. Când a văzut-o, mamei i s-a făcut rău. Am oprit căruţa şi ea a coborât, a dat ocol de mai multe ori magaziei, a atins-o sfios cu vârful degetelor, a încercat cu infinită delicateţe lacătul grosolan de la uşă şi în cele din urmă s-a lăsat în genunchi pe brazdele noroioase, ca în faţa unui templu. Abia a putut s-o urnească de-acolo ţăranul care mâna căruţa. Noi, copiii, ne speriaserăm şi plângeam în hohote. Chiar a doua zi, mama s-a hotărât: a vândut din colecţia ei un singur timbru, cu preţul căruia a construit foişorul. Construcţia s-a încheiat în '47, când ne-am şi mutat aici. Sora mea a stat cu noi până acum patru ani, când s-a măritat cu un tâmplar. Are şi un băieţel de vreo trei anişori, foarte precoce. De atunci, eu şi mama locuim singuri, vânzând din când în când câte o marcă poştală cu care ne acoperim cheltuielile.

Abia când Egor a tăcut şi-au urmat câteva secunde de linişte ţiuitoare, mi-am dat seama că-l ascultasem cu gura căscată şi nu observasem că în cameră era atât de întuneric încât mai vedeam numai suprafeţele lucioase: buza alburie a unui pahar de pe masă, ochii purpurii ai alungitului, colţurile rotunjite ale sobei. Fâşia de geam mat a uşii se lumină brusc într-un galben murdar: tanti Aura aprinsese dincolo lumina. Acum ne striga cu vocea ei pătrunzătoare, graseiată: trebuia s-o admirăm pe „doamna Bach” gătită într-o fantastică rochie albastră cu model imprimat: crenguţe de cireş înflorit. Eram pitică pe lângă sperietoarele cu gesturi lente care umpleau sufrageria. La plecare, i-am condus pe sub cerul înstelat, prin ţârâitul de greieri, până la poartă, de unde doamna Bach a luat-o puţin înainte, iar Egor s-a aplecat adânc asupra mea şi mi-a murmurat invitaţia de a-l vizita a doua zi după-amiază la foişor. „Tu ştii să asculţi, îmi spuse. Dar depinde dacă ştii să visezi.” Şi-mi aşeză în palmă un mic obiect rece şi bine şlefuit. „Pune-o sub pernă şi spune-mi mâine ce ai visat azi-noapte.” Se îndepărtă apoi spre capătul străzii, unde cerul se albăstrea şi cometa, păianjen extatic, îşi răsfira cozile printre stele. Am intrat în casă şi-am privit obiectul dat de Egor. Era o scoică în formă de evantai japonez, cu sideful trandafiriu, în mai multe ape suprapuse. Faţa exterioară era striată şi mai închisă la culoare, iar interiorul, neted şi alunecos, era alb ca o burtă de peşte. Acolo, în interiorul concav, cineva zgâriase cu un vârf ascuţit un desen: un cerc deschis, având în interior sute de cărărui încrucişate, ca nişte intestine. Până la culcare mi-am mai pierdut timpul pe lângă tanti Aura, care strângea scamele răspândite prin toată casa. Marcel se întorsese de la joacă murdar ca un purcel şi n-o încasase numai pentru că eram şi eu de faţă. După masă am luat câte o mentină, disc de ciocolată cu miezul alb, pufos şi cu gust de izmă, iar apoi mătuşa mi-a făcut patul. Am pus scoica sub pernă şi-am

adormit. Abia dimineață mi-am adus aminte de biata Zizi, de care uitasem pentru prima oară de când o aveam şi care dormise pe parchet, sub masă.

Am visat în acea noapte o pădure. O pădure verde-aurie, în care aerul de după ploaie scânteia ca soarele. O pădure de dimineață, încărcată de rouă, plină de musculițe aurii, fremătând din miliarde de frunze transparente. Umblam prin acea pădure mirosind a lemn roşcat, a tanin, a putregai, printre trunchiurile tinere şi lungi, suple, arcuite spre soare într-o unică mişcare, tije de smarald şi aur, totuşi atât de vii! Prin bolțile largi ale crengilor se deschideau ochiuri de cer albastru. Parcă de-acolo veneau fluierăturile păsărilor care aboleau liniştea… Pe sutele de cărări care străbăteau codrul fără limite se strecurau arici şi fulgerau nevăstuici. În luminişuri, urzicile şi clopoțeii violeți şi rodul-pământului erau umbrare pentru forfota haotică a vacilor Domnului. Pădurea mi se părea mie, o fetiță rătăcită pe cărări, singura realitate posibilă. Nu-mi mai aminteam de nimic altceva. Şi nici nu simțeam că rătăcesc. Încântată de culorile fluturilor, de gustul zmeurei cu care mă mânjisem toată pe la gură, mergeam voioasă, sărind într-un picior, lăsându-mă pe burtă ca să sorb apa uşoară a vreunui izvor cristalin. Aceea era lumea mea, din care n-aş fi vrut să ies niciodată. Sub o frunză murdară de noroi am găsit un melc cu cochilia spartă. Între doi copaci îşi întinsese plasa plină de boabe de apă un păianjen cu cruce. O cracă uscată mi-a zgâriat brațul gol. Nu căutam ieşirea, cărările nu erau drumuri spre ceva, spre altceva, ci bucuria pură de-a umbla prin Minune.

La opt dimineața, Garoafa mă striga de la poarta noastră cu vocea ei guturală. Mi-am băut laptele şi-am ieşit în curte. Nu stăteam deloc bine cu conştiința din cauza sărmanei Zizi, pe care acum, în compensație, o îmbrăcasem cu cele mai frumoase schimburi ale ei. Dar, stând de vorbă cu fetele, care până la nouă s-au înființat toate, iar am uitat de ea. Le-am spus de Egor şi de poveştile lui, la care, în mod neaşteptat,

ele au părut ofensate şi-au bâiguit din vârful buzelor: „Mai dă -l încolo de lungan tâmpit” - sau cam aşa ceva. Dar, cum eram foarte însuflețită, mi-au spus până la urmă că fiecăreia în parte îi povestise, tot aşa, de prima dată când le văzuse, toată aiureala cu strămoşii lui şi cu magazia aia veche în care s-ar afla cine ştie ce trăsnaie. „Micul John”, cum îi ziceau ele, le dăduse pe rând, la toate, scoica zgâriată, şi fiecare dormise o noapte cu ea sub pernă. Dar nu visaseră ce ar fi trebuit, iar alungitul le privise a doua zi cu dispreț. „Nişte nebuni, şi el şi maică-sa.” Ascultându-le, am început şi eu să mă tem că el mă va disprețui: visasem oare visul adevărat? Nu - l voi dezamăgi pe tânărul uriaş și fragil, care la despărțire, la poartă, mă privise cu atâta dureroasă speranță? Oricum, până atunci nu mai avusesem un vis atât de viu, atât de real. Ne-am apucat să facem desene cu cretă colorată. Fetele îl desenau pe Egor în forme cât mai caricaturale: ba lovindu-se cu capul de cornul lunii zâmbitoare, ba apucând, cu o mână nesfârşită, verde ca fierea sau stacojie, o stea cu multe colțuri. Eu însă am desenat cu cretă roz scoica pe care mi-o dăduse Egor. Ne-am plictisit repede de desenat şi deodată ne-am hotărât (nu mai ştiu cine a fost cu propunerea) să ne jucăm de-a Reginele. Jocul nu era greu: fiecare din noi trebuia să fie regină timp de o zi. Pentru că eram şapte, jocul avea să dureze şapte zile. În fiecare zi, regina respectivă avea să primească o culoare, un obiect, o floare şi un loc de joacă. Cu ele, ea trebuia să improvizeze un spectacol, un joc frumos, la care celelalte aveau să participe ca supuse. Cea mai entuziastă era Ester, care se roşise atât de tare la față de plăcere, încât pistruii aproape că-i dispăruseră. Sigur, aşa n-aveam să ne plictisim nici o clipă întreaga săptămână. Ester a propus să tragem la sorți. Ne-am apucat pe loc să ştergem cu o cârpă udă desenele de pe asfalt şi să tragem cercurile celor şapte zile. Cel mai larg l-am tras cu cretă violetă, în interiorul lui am desenat altul cu cretă indigo, următorul era

albastru, următorul verde, apoi galben şi oranj, iar în centru rămânea un cerc de diametrul unei mingi, pe care l-am haşurat cu cretă roşie. După această ispravă, fetele s-au împrăştiat pe la casele lor ca să aducă flori şi obiecte. Am rămas în fața cercurilor, ghemuită, cu mâinile pline de cretă, cu Chombe respirându-mi în nas. Mă simțeam foarte tristă, încă de când sosisem ieri aici, nu ştiu ce-aveam: casa de cărămidă, curtea bine îngrijită, cu straturi de arpagic, cu spaliere de roşii, camionul albastru care se prăjea la soare cu veşnica Gigi căscând pe capotă, totul mi se părea luminat de un soare negru, visceral, dureros ca un lucru pe care simți că nu-l vei mai avea niciodată. Priveam cireşul amar, ridicându-se peste toți ceilalți pomi plini de clei din curte, şi mă săgeta amintirea foişorului şi-a serii trecute, când Egor se balansa înaintea mea ca o cobră hipnotică. Ieşeam la poartă şi priveam în josul străzilor: cozile zmeielor agățate de sârmele de telegraf fluturau singuratice în aerul galben şi câte o turturică oprită pe stâlp le privea cu un singur ochi. O aşteptam pe Ester, mă întrebam ce rol o să-i dau când voi fi regină, dar mai ales mă gândeam cât de bine o să-i stea ei pe tron, în mână cu floarea care îi va cădea la sorți. Aş fi vrut ca această floare să fi fost un trandafir roşu, şi chiar m-am hotărât să propun trandafirul: poate va nimeri tocmai la ea. Am intrat în casă şi m-am apucat să meşteresc o coroniță din hârtie aurie. Tanti Aura, aflând de jocul nostru, mi-a mai adus în cameră fâşii de pluşuri multicolore, zdrențe de atlaz şi crêpe-de-chine. În plus, câteva coli de hârtie lucioasă, colorată, din care vărul meu mai decupa mere, pere, morcovi şi castraveți pentru lucru manual, la grădiniță. Au intrat şi fetele şi curând camera s-a umplut de o lume truditoare. Decupam toate lanțuri de hârtie colorată, făceam coliere, dantele şi brățări din ce ne cădea sub mână, iar dintr-un scaun de bucătărie am improvizat, cu câteva perne şi un cearşaf, un adevărat tron cu baldachin, demn de-o regină.

Sucind forfecuța cu o grație ca de pe altă lume, Puia decupă din foaia de aur un inorog şi un leu, pe care i-am lipit, față în față, pe spătarul tronului. După ce-am strâns de pe jos cârpele şi hârtiile care ne rămăseseră, am adus o pălărie veche a unchiului Ştefan şi-am început marile trageri la sorți. Am scris pe bucățele de hârtie culorile curcubeului (fiecare culoare am scris-o, ca o mică fantezie, cu culoarea inversă în spectru, de exemplu „Roşu” am scris cu violet, „Oranj” cu indigo şi aşa mai departe, astfel că numai „Verdele” a rămas scris tot cu culoare verde) şi-am pus bilețelele în pălărie. Eram foarte emoționate, căci de culoarea trasă depindea ziua în care aveam să fim regine şi fiecare ar fi vrut să ajungă mai repede la rangul suprem. Dar până la urmă sorții au ieşit aşa: violetul i-a căzut băftoasei de Balena, care o vreme nici nu şi -a dat seama de norocul ei, şi anume că avea să fie regină chiar în acea zi. Dar, pe de altă parte, ne-am consolat cu gândul că aşa, din prima zi, parcă nici nu ai timp să te dumireşti bine - şi gata: vezi că deja nu mai eşti regină. Mai bine să fii ceva mai încolo, să înveți din greşelile celorlalte, să te gândeşti mai mult timp la ce-ai vrea să faci în ziua ta. Indigoul l-a tras Ada, iar albastrul Carmina. Nici nu s-ar fi putut să nu fie ele una după cealaltă, cu culori atât de asemănătoare. Verdele, culoarea din mijloc, i-a căzut Puiei, care chiar o merita prin limpezimea verde, puțin perversă, a ochilor ei. Cu galbenul s-a pricopsit, cu totul aiurea, Ester, care s-a strâmbat de cum a citit: sigur că ei i s-ar fi potrivit numai roşul, ar fi fost Regina Roşie din cap până-n picioare, dar aşa a fost să fie. Galbenul era singura culoare pe care n-o putea suferi. Totul părea să fie împotriva bietei mele prietene. Şi ăsta a fost doar începutul. Garoafa a tras oranjul, culoare țigănească, fie vorba-ntre noi, ceea ce ne-a făcut să pufnim în râs. Dar mica sălbatică era încântată: i se părea culoarea cea mai vie şi mai strălucitoare. Cu o voce de parcă şi-ar fi clătit gâtul cu gaz (lucru verosimil, căci mereu o

vedeai la coadă la gaz, trăgând după ea într-un căruț de fier un butoi mare şi strâmb de culoarea ruginii), ea ne spuse că ştie şi cu ce să se îmbrace, fiindcă un văr de-al ei lucra la salubritate şi avea vestă portocalie cu şireturi, „foarte babană”, pe care se gândea să i-o şutească cu ocazia asta. Eu nici nu am mai desfăcut biletul. Aveam să fiu ultima regină şi culoarea care-mi revenea era roşul. Mă simțeam o uzurpatoare şi, dacă s-ar fi putut, aş fi făcut schimb cu Ester. Roşul nu avea nici o legătură cu mine, până şi numele meu, Svetlana, îmi sugerează un fel de albastru-verzui foarte palid.

După ce emoția alegerii culorilor a mai scăzut, după ce ne-am liniştit în privința ordinii în care aveam să fim vedete, am folosit iar pălăria ca să punem în ea, în secret, obiectul pe care-l adusese fiecare de-acasă. Eu îl ştiam doar pe al meu: şterpelisem din sertarul maşinii de cusut un termometru stricat, care arăta mereu 36 de grade. Pălăria a trecut pe la fiecare şi, când am scos unul câte unul obiectele ca să le înşirăm pe masă, ele erau: un inel, un ceas de jucărie, o păpuşă cât degetul, în fustiță de voal pembé, un iadeş de găină bătrână, neobişnuit de mare, un creion cu bilă, transparent, dintre primele apărute la noi, o perlă găurită şi termometrul meu. Am scris şi numele lor pe bilețele şi le-am tras din pălărie. Eu am luat inelul, Ester termometrul, Balena iadeşul, Puia creionul cu bilă, Ada ceasul, Carmina perla, Garoafa păpuşa. Ne uitam la lucruşoarele astea ca la alte arătări. Nici nu ne trecea prin cap ce aveam să facem cu ele. Dar, cu excepția Balenei, regina din prima zi (căreia îi picase şi acel inexplicabil iadeş, ca o furcă de os cu care n-ai fi ştiut ce să faci nici dacă te-ai fi gândit o mie de ani, căci să îl rupi, cum se face de obicei, evident că nu aveai voie), nouă celorlalte ne rămânea destul timp de gândire. Flori adevărate nu aduseserăm, căci s-ar fi veştejit până la sfârşitul jocului, dar fiecare dintre noi s-a gândit la o floare şi-am scris şi numele celor şapte flori pe bilețele. Balena a tras zoreaua,

Ada cârciumăreasa, Carmina garoafa (aici, normal, s-a râs mult), Puia floarea-de-piatră, Ester dalia, Garoafa gura-leului, iar mie, de departe norocoasa de până acum, mi-a picat în brațe regele florilor, trandafirul. Aveam să fiu o regină cum nu meritam. Ca să ne punem pe treabă, nu ne mai rămânea decât să alegem locurile de joacă. Tot domeniul nostru l-am parcelat, după oarecare dispute, în şapte zone: camera mea, curtea, strada, câmpul, foişorul lui Egor, camionul şi o ruină aflată în spatele curții noastre, unde fusese o şcoală, de asta noi îi ziceam şcoala veche. Ca să nu se ştie chiar totul dinainte, ne-am gândit să nu tragem la sorți de pe-acum locurile de joacă. În fiecare dimineață regina din ziua respectivă avea să-şi tragă bilețelul şi apoi urma să ne ducem în locul de joacă trecut pe bilet. Deocamdată doar Balena, rânjind, cu bucile obrajilor ca un poponeț, îşi vârî mâna cu pete roz în pălărie şi scoase ogorul. Toate am mormăit plictisite: din prima zi trebuia să ne mutăm pe arătură. Nu prea ne convenea, căci pe acolo veneau uneori şi băieți care se luau de noi, amenințându-ne că ne aruncă în cap gărgăunii pe care-i scoteau din găuri. Ne convenea însă, pe de altă parte, că nu mai eram noi regine la câmp. Ne rămâneau zone mai nobile. Cea mai dorită era curtea, unde aveai şi spațiu de desfăşurare şi era un loc închis, ocrotit, ca să nu se uite toți gură-cască la ce facem noi.

Cu asta pusesem la punct tot jocul, iar acum stăteam şi ne priveam zâmbind. De unde să fi ştiut atunci că acesta de fapt nu era jocul nostru, aşa cum şahul nu e jocul pionilor şi-al cailor şi al reginelor? Nu, pe atunci nu puteam vedea Şahiştii aplecați cu gravitate peste lumea noastră. Carmina fugi să rupă o zorea din gardul viu al casei gemenelor, iar noi ne apucarăm s-o împodobim pe prima regină. Am îmbrăcat-o într-un capot violet al mătuşii Aura, în care abia încăpea. I-am atârnat în păr lanțuri de hârtie violetă, i-am pus

cununița aurie pe cap, iar la gât i-am atârnat un şirag de mărgele cu boabele cât pumnul. Am scos afară scaunul împodobit şi l-am aşezat în mijlocul cercurilor de cretă. Balena trona acolo ca o Veneră din magdalenian, impunătoare prin proporții, dar căutând-o mereu cu privirile speriate pe Puia, al cărei ajutor îl implora. După ce-am făcut câte o reverență în fața ei, i-am înmânat zoreaua şi iadeşul. Balena se feri la început de ele, cu un gest încurcat, dar până la urmă le primi. Toate ne simțeam datoare s-o privim disprețuitor, chiar şi în ciudata ei ipostază de regină. Zoreaua şi-o puse în piept, vârându-i codița în corsajul bluzei, iar iadeşul îl învârti de câteva ori între degetele grăsuțe, până ce se nimeri să-l apuce de părțile lățite de la capătul furcii, cu câte o mână pe fiecare dintre cele două coarne. Parcă ar fi ținut o manşă de avion. Atunci, căpețelul liber cu care se prelungea bifurcația, de la locul îmbinării, începu să se mişte uşor în sus şi în jos. Ne-am adunat toate în jurul tronului, privind acea mişcare parcă inteligentă, imprevizibilă, a iadeşului. Balena se uita la mâinile ei cu gura căscată. Osul cu două ramuri, flexibil, se sucea gata să-i scape din pumn. Când se apropie Puia, iadeşul se smulse cu-adevărat şi căzu la picioarele fetei, care-l privi cu ochi reci (Puia nu s-ar fi mirat niciodată de nimic), îl ridică şi-l dădu din nou reginei. „Mă trage înainte”, spuse aceasta, şi vedeam cum, într-adevăr, oasele lungi îi ieşeau, alunecând milimetru cu milimetru, din mâini. „Mergi după el”, îi spuse Ester. Balena se ridică de pe tron şi ținând mâinile întinse înainte, de parcă ar fi vrut să țintească ceva, se lăsă în voia iadeşului. Acesta o târa ca un câine pe care l-ai purta în lesă. Noi ne țineam după grasa în mov, înzorzonată ca o paparudă. Era aproape de ora unu şi în lume era o tăcere scânteietoare, sub cerul calm care avea să fie toată săptămâna bun cu noi. Iadeşul trăgea spre poartă, aşa că am ieşit în strada pustie. Am cotit-o la stânga, spre câmp. Abia ne țineam după Balena, care

făcea nişte paşi caraghios de mari, zdruncinându-şi hălcile la fiecare călcătură pe caldarâmul neregulat. În jurul pietrelor din pavaj creşteau fire de iarbă. Am depăşit ultima casă şi în față ni s-a deschis câmpul, care se întindea până la orizont. Departe, în mijlocul lui, vedeam foişorul melancolic, cu un gemuleț lucind în turn, iar alături, ca o broască râioasă, baraca unde ştiam că se află *REM*-ul. Iadeşul ne sili s-o luăm direct peste arătură, sau mai bine zis peste pământul ınțelenit, pe care nu creşteau decât scaieți, buruieni şi din loc în loc albăstrele timide. Peste tot erau găuri de gărgăuni. Păianjenii de pământ care se aventuraseră mai departe de gaura lor, verzi şi puternici, proptiți pe picioare musculoase de alergător, se aruncau la trecerea noastră înapoi în adăpost. Am fi vrut să ne uităm după ei, apropiindu-ne ochiul de acele văgăune misterioase, dar o fantasmă ne oprea, făcându-ne să ne cutremurăm: păianjenul ieşind fulgerător şi sfâşiindu-ne pleoapa. Pe cer, deasupra, se rostogoleau norii alburii, ca desenați. Benefici. Mergeam acum umăr la umăr cu grăsana, care se uita cruciş spre vârful iadeşului. Făcuserăm vreo cincizeci de paşi peste câmp, Ada şi Carmina îşi şi împletiseră cununițe din albăstrele şi ochiul-boului, arătând prostesc de dulci în rochițele lor la fel, cu surâsurile lor la fel, când Balena se opri. Nimic n-o mai trăgea înainte. Iadeşul rămase un moment nemişcat, iar apoi, încet ca un minutar, se înclină spre pământ. Balena țipă şi-i dădu drumul de parcă ar fi ars-o, iar osul se lipi de pământ ca magnetizat. Ne uitam unele la altele. Ştiam că acolo, sub pământ, se află ceva. Două dintre noi se lăsară pe vine şi începură să scurme țărâna afânată cu degetele, dar nu avea nici un rost. Cum tot avea să fie curând ora prânzului şi trebuia să mergem acasă, ne-am hotărât să ne întoarcem pe la patru cu o lopată sau o cazma. Ne şi vedeam în fața unei case de bani sau a unui coif străvechi sau a ceva asemănător cloştii cu puii de aur pe care o aveam desenată în cartea de istorie de-a patra. Sau un diamant mare cât un ou de curcă, acea „piatră minunată ce

nu este-n lumea toată” din jocurile noastre. Ne-am mai ploconit în fața reginei vreun sfert de oră, dar toanta nu ne dădea nici un ordin, nici o poruncă, stătea cu gura rânjită şi cu guşa umflată, cu coroana pe-o ureche, de mai mare mila. Părea o bucătăreasă travestită în regină. Ne-am împrăştiat până la urmă pe la casele noastre, după ce-am însemnat locul cu o cracă în care am agățat o fâşie de satin mov. Am intrat în curte şi m-am aşezat pe tronul gol, părăsit în mijlocul cercurilor colorate. Eram goală de orice gând. De fapt, aş fi preferat ca Ester să-mi spună măcar un cuvânt decât să găsim acolo cine ştie ce piatră scumpă. Ba chiar nici atât n-aş fi vrut. Adevărul era că nu mai ştiam ce vreau, voiam poate doar să nu mai sufăr atât, să nu mai fie totul atât de nesfârşit de dureros. La tanti Aura era o clientă, dar după un timp a venit şi Marcelino şi-am mâncat cu el. De la început s-a apucat să mă iscodească, să mă-ntrebe de-a ce ne jucăm, ce e cu tronul acela. A vrut să şteargă cercurile, zicea că vrea să deseneze o Ceaikă, noroc că ştiam cum să-l iau. Cum a terminat masa, a înşfăcat cartonul de fotbal cu nasturi şi a plecat iar la prietenii lui. Săraca mătuşă-mea nu prea avea timp să se ocupe de noi, croitoria îi mânca zilele. Iar tata avea să vină să mă vadă abia poimâine, când era zi de vizită la spital. Mă lua şi pe mine la mama. Dar eu nu-i prea iubeam pe nici unul din ei.

Pe la trei şi jumătate s-au înființat şi fetele, cu câteva hârlețe după ele. Era cald, caniculă, şi cârpa violetă atârna lălâie în vârful bățului, ca o sperietoare de ciori. Am smuls-o şi ne-am apucat să săpăm, după ce ne-am convins că nu ne vede nimeni. Mulți dintre băieții vecinilor erau plecați la țară, alții ieşeau la fotbal, pe altă stradă, abia pe seară, aşa că eram iar singure pe câmp. Săpam neîndemânatic, cu limbile scoase, şi abia după ce făcuserăm o groapă îngustă, adâncă doar de vreo şaizeci de centimetri, am dat de o scândură străpunsă de rădăcini. O pupă roşie, umflată, era lipită de ea.

Garoafa o tăie cu ascuţişul orbitor al sapei şi din ea curse un lapte greţos. Am mai lărgit groapa până am putut să scoatem scândura şi-am dat de un tunel cu trepte care coborau în adâncul pământului. Un abur răcoros, exhalat de borta aceea, ne suflă părul spre cer. Jos, foarte adânc, se vedea o dâră de lumină albăstruie. Toate am fost de acord că regina trebuia să coboare prima. Asta pentru că muream de frică. Balena era însă aşa de greoaie în reacţii, încât bănuiesc că ei i s-a făcut teamă abia mai târziu, către seară. Acum se uita dezorientată în ochii Puiei, care îi făcu simplu semn cu capul spre văgăună. Atunci ea se lăsă pe fund, îşi puse picioarele pe prima treaptă şi, murdărindu-se, rupându-şi lanţurile de hârtie lucioasă de la gât, intră cu totul în subterană. I se mai vedea doar creştetul şovăind în umbra tot mai deasă. Tunelul era uşor oblic, ca o scară de pivniţă, iar la vreo zece metri mai jos părea că devine orizontal, căci creştetul cu şuviţe albăstrii al Balenei nu se mai văzu după vreun minut de coborâre. Am mai aşteptat puţin şi-am coborât şi noi, una după alta. Dacă ne-ar fi văzut cineva, ar fi crezut că are de-a face cu un miraj al câmpiei: nişte tinere vrăjitoare, gătite extravagant, pierind în pământ pentru cine ştie ce întâlnire scatologică, în fumuri de sulf, cu Marele Ţap. Scara avea trepte solide de piatră şi dădea într-un culoar care înainta în pantă abia simţită, coborând tot mai mult. Ciudat că, pe măsură ce înaintam prin coridorul strâmt, lumina, în loc să scadă, sporea, albăstruie, nefirească, venind de nicăieri. După mai multe cotituri am ajuns într-o sală gigantică.

În aura aceea ultramarină, revărsată de pretutindeni, cât era sala de lungă, odihnea în faţa noastră, pe spate, cu tălpile spre noi şi oasele mâinilor pe lângă coaste şi bazin, un uriaş schelet de om. Îl priveam cu gura căscată, fără să ne vină să credem. Am înaintat, unele prin dreapta lui, altele prin stânga, măsurându-l cu pasul şi privindu-i rotulele bolovănoase ale genunchilor, femurul nesfârşit, şira spinării ca de reptilă antediluviană, coastele ca de corabie, unite prin

osul triunghiular şi dantelat al sternului. Dincolo de clavicule şi omoplați, după cele şapte vertebre ale gâtului, craniul rânjea cu aerul celui care râde la urmă. Fiecare măsea era mare cât pumnii noştri. Bolta craniană avea vreun metru şi jumătate în diametru, poate mai mult, şi se vedeau foarte bine pe suprafața ei fildeşie suturile zigzagate. Scheletul măsura din tălpi până-n creştet vreo patruzeci de paşi de-ai mei, adică aproape douăzeci de metri. Mi-am amintit senzația aceea de nefiresc, de artificial, de ipsos vopsit, pe care mi-o lăsase balena Goliat, când fusesem cu tata la Orăşelul Copiilor. Față de acea jalnică panaramă, scheletul descoperit de noi în grota ovală era cu totul verosimil, văzuserăm şi noi oase de vită sau de păsări şi ştiam cum ar trebui să arate un schelet. Verosimil, cu excepția mărimii sale exorbitante. În jurul său grota era ovală, făcută parcă pe măsura lui. La început ne luase piuitul, dar până la urmă ne-am plictisit să-l mai privim cu respect, am început să-i escaladăm oasele, să-i mişcăm degetele mâinilor şi, în fine, ne-am adunat în cuşca lui toracică. Acolo am stat vreun sfert de oră să ne odihnim şi-am început apoi să vorbim despre tot felul de lucruri. Scheletul ni se părea ceva asemănător cu un copil în burta mamei sale. Doar că ăla mic nu putea sta aşa, drept, căci n-ar fi încăput. Trebuia să stea ghemuit. Apoi începeam să ne întrebăm cum oare şi din ce se formau oasele copilului acolo, în burtă. Gemenelor nu le venea să creadă că au stat amândouă odată, strânse una într-alta, atâta timp în mămica lor. „Nouă luni!" „Nouă luni!", țipa Garoafa sfidător, deşi n-o contrazicea nimeni. Dar dacă, aruncă Puia neglijent, ea, cu ochi de gheață verde, care nu păruse să fie atentă la discuție, dar dacă noi eram de fapt în gaura unui mare păianjen de pământ, care-l mâncase şi pe omul al cărui schelet îl vedeam, şi care poate fusese un zeu? Atunci parcă l-am văzut, agil şi păros, alergând spre noi cu cele opt labe lungi de metri întregi, apucându-ne pe fiecare şi injectându-

ne serul otrăvitor. Ne-am călcat în picioare până la scară, de unde am privit îngrozite înapoi: Puia nu fugise, rămăsese lângă schelet, iar acum lega o lungă fâşie de pluş violet de falangele degetului mic de la mâna stângă a acestuia. Ne-am destins. Nu exista nici un păianjen, iar scheletul era al nostru, îl cuceriserăm, şi steagul nostru, al reginei noastre de azi, era înălţat pe edificiul său.

Jocul începuse bine şi, mulţumite, fetele s-au dus acasă. Aveam să ne revedem a doua zi dimineaţă, când ne va stăpâni Ada, Regina Indigo. Ne-am dat întâlnire la schelet pe la ora zece. Fiecare, înainte de-a coborî, trebuia să verifice dacă n-o vede cineva. Căci Rolando, cum botezaserăm scheletul, după numele unui băiat blond de pe stradă, care le cam plăcea prietenelor mele, trebuia să rămână numai al nostru. Eu am trecut repede pe-acasă, m-am spălat şi m-am schimbat cu o rochiţă frumoasă (la difuzor cânta Sarita Montiel) şi l-am luat pe Marcel, care-mi promisese că mă însoţeşte până la foişorul alungiţilor. Mătuşa ne-a dat voie cu condiţia să ne întoarcem pe lumină, adică la ora opt cel târziu. Marcelino era fericit, bănuia că Egor îi va arăta nişte jucării uimitoare sau îi va spune poveşti cu piraţi, cum îi mai spusese când trecuse cu maică-sa pe la tanti Aura. Vărul meu nu mai fusese la foişor, dar ştia cărarea până acolo, aşa că am plecat de mână, sporovăind şi râzând, pe poteca abia vizibilă, pe marginea căreia creştea câte-o păpădie singuratică. Am ocolit spre stânga, pe după ultima casă, cu zidul din spate cenuşiu, zgrunţuros şi orb, şi apoi am luat-o peste câmp. Seara de vară aducea un vânt slab şi cald dinspre liziera care abia se zărea la orizont. Era încă lumină ca la amiază, norii erau trandafirii şi lăcuste, cosaşi şi musculiţe de toate felurile zburau capricios. Ţineam mult la verişorul meu, care o luase înainte, cu mâinile la spate, şaten-blondiu, grăsuţ, în bluză bleu cu elefanţi şi pantaloni scurţi. Ne apropiam de clădirea cu turnuleţ, cu totul ireală în

peisajul din jur. Când am văzut acum câțiva ani *Cenuşă* de Wajda, m-a emoționat neaşteptat de mult cadrul acela, cu scaunul Renaissance aşezat în mijlocul câmpiei prăfuite, oliv. Foişorul alungitului era o la fel de mare imposibilitate. Abia când am ajuns foarte aproape de construcție ne-am dat seama cât de mare era. Privind în susul zidurilor vechi, mucegăite, aveai impresia unei linii care tinde spre infinit. În realitate, foişorul trebuie să fi avut doar vreo cincisprezece metri înălțime, deşi nu avea, judecând după ferestrele din partea opusă, decât două niveluri. Deasupra lor se mai ridica însă şi turnul, nu rotund, cum se vedea de departe, ci octogonal. Am ocolit clădirea fără gard, nici pomi împrejur, nici măcar cu o cuşcă de câine alături: doar pământ înțelenit, plin de flori sălbatice. La vreo zece metri se afla magazia acoperită cu carton gudronat, părând cu totul putredă. La uşă se vedea un lacăt roşu de rugină. Am bătut în uşă şi la o fereastră de deasupra a apărut, palidă, ca pictată în ulei, figura diformă a lui Egor. Dar ne-a deschis doamna Bach, care ne-a invitat înăuntru.

Încăperile erau înalte şi înguste ca nişte dulapuri. De sus atârnau policandre de alamă cu cristale veştede. Am trecut prin trei odăi, toate la fel: abia era în ele loc pentru o măsuță rotundă şi câteva scaune, dar tavanul era aşa de sus, încât până şi doamna Bach părea, sub el, o fetiță. Când, coborând şovăitor o scară, s-a ivit şi Egor, ultima odaie a devenit literalmente neîncăpătoare. Pentru că mama sa tocmai călca, folosind un fier cu cărbuni, deşi începuseră să apară şi cele electrice, şi pentru că, oricum, eram invitații lui Egor, care purta acum un halat vişiniu, prin deschizătura căruia i se vedea pieptul osos fără pic de păr, am urcat cu toții în turnuleț, pe scara de lemn care se răsucea o singură dată în jurul unui stâlp rece ca gheața. Acolo sus era minunat. Şi astăzi mi-aş dori din toată inima să locuiesc într-o astfel de cămăruță, rotundă, cu patru ferestre ogivale. Pe jos era parchet, care mirosea a lemn lustruit cu palux. Un covor

persan minuscul, tocit până devenise aproape străveziu, dar plin de minunate arabescuri, abia acoperea un petic de podea. „Buhara alb, veritabil, vechi de trei secole”, ne spuse Egor, care-şi pusese palma imensă pe capul lui Marcel, ca şi când ar fi luat un măr dintr-un paner. Un scrin, de asemenea vechi şi cu intarsii de fildeş gălbui, şi o sofa erau singurele mobile de aici. Ne-am aşezat pe sofa şi-am rămas câteva momente doar noi, copiii, singuri. Egor s-a întors cu un scaun. În urma lui venea şi doamna Bach cu o farfurie de prăjituri cu cacao. Egor s-a aşezat pe scaun şi-a început să scoată din buzunare o mulţime de soldaţi de plumb, frumos vopsiţi cu smalţ roşu şi albastru, un tun de bronz ornamentat cu frunze de acant şi un mic pumnal cu mâner de piele, pe care le-a lăsat în grija lui Marcel. Tot timpul cât am discutat cu Egor, vărul meu a dat bătălii peste bătălii pe covoraşul preţios.

La început, discuţia nu prea se închega. Egor întreba concentrat, cu o privire greu de definit, eu răspundeam scurt şi timid. Da, îmi plăcea aici, la tanti Aura. Trebuia să stau cel puţin o săptămână, pentru că mămica... Iar când am tăcut amândoi, am scos din buzunar mica scoică-evantai şi i-am întins-o. I-am povestit ce visasem, temându-mă că este prea puţin, dar uriaşul s-a ridicat deodată, ajungând aproape până la ţurţurii curcubeeni din tavan, şi-a înălţat braţele scheletice şi a exclamat cu vocea lui neplăcută: „Slavă Domnului!” Am început şi eu să râd. Mă simţeam mândră că reuşisem la acest examen care, simţeam, avea să fie atât de important în viaţa mea. Mă aşteptam ca el să-mi facă acum vreo dezvăluire esenţială, să mă introducă în enigma care-i mânca oasele, zgârciurile, carnea şi orele vieţii. Dar el s-a mulţumit să-mi întindă scoica şi să-mi spună să fac la fel şi în noaptea următoare. „Visele se vor lega, dacă *tu eşti*, şi te vor duce singure la *REM*. Altă cale nu există.” „Dar ce este acolo?”, l-am întrebat nerăbdătoare şi cam iritată de

insistențele lui de a-mi vârî *REM*-ul pe gât. „Acolo, mi-a răspuns el privind pe ferestruica de lângă el spre zarea care se şi acoperise cu un văl de aburi roşietici, acolo este *totul*.” Am rămas iar tăcuți. Aerul din odaie căpătase culoarea aurie a ceaiului. Marcelino ciocnea unii de alții soldații rigizi, se târa în genunchi cu pumnalul în mână pe sub scrinul cu picioare curbate, făcea ca tunul, ca soldații muribunzi şi ca soldații victorioşi. „Cât mi-ar plăcea să fiu femeie! spuse deodată Egor. Tu ai noroc: vei fi o femeie. Noi, bărbații, nu suntem buni de nimic. Mereu căutăm lucruri pe care, de altfel, nu avem să le ştim niciodată. Ne distrugem viața departe de alții, doar pentru nebunia noastră fără limite. Ființa umană adevărată este femeia. Noi suntem doar nişte oameni modificați, estropiați. Fiindcă nu putem scoate lumea din burtă, ne chinuim s-o scoatem din cap. Femeia trăieşte, bărbatul scrie.” După care, cu un zâmbet neaşteptat, Egor reluă: „Scrie-mi-ar numele pe mormânt şi nu aş mai fi ajuns să trăiesc.” Acum ştiu că era un citat, dar pe moment mă şocase distanța dintre conținut şi tonul aproape glumeț pe care-l folosise. Nu ştiam ce să răspund, deşi simțeam în nervi o emoție curgătoare, subțire. Pentru că se întunecase bine, am mâncat o prăjitură şi m-am ridicat să plec. Marcel nu voia, s-ar fi jucat toată noaptea, dar până la urmă a trebuit să se dezlipească şi el de soldații lui. Ne-am luat la revedere de la gazdele noastre şi i-am promis lui Egor să trec iar în seara următoare pe la el, „doar cinci minute”, ca să-i povestesc ce mai visasem. Siluetele lor, lungi şi pâlpâietoare ca nişte fumuri viorii, cum priveau după noi din pragul foişorului, el sprijinit în baston şi ținând-o pe maică-sa cu un gest ciudat după mijloc, cu fețele nemişcate şi pierdute în înălțimi, îmi aduceau atât de intens aminte de ceva, încât am întors capul. Simțeam în palmă mâna micuță a lui Marcel. Fără să ştiu de ce, am dus-o la buze şi-am sărutat-o, pe când ne îndepărtam, minusculi sub cerul ca flacăra, pe cărarea îngustă. Noroc că băiețelul era prea preocupat de

ceea ce făcuse la foişor ca să observe. Vântul rece, bătând în rafale roşii, mânjea cu purpură florile de câmp.

În noaptea aceea m-am visat din nou în pădure. Era tot dimineață, o dimineață eternă, orbitoare. Dintre sutele de poteci întretăiate, alesesem una pe care mă hotărâsem să merg fără să mă mai abat din drum. Copacii uriaşi purtau pe trunchiuri semilune de iască. Pe jos erau bucăți de scoarță de sub care, palizi ca nişte cozi de reptile, ieşeau lujeri purtând în vârf frunzulițe zbârcite. Câte un vierme albicios atârna la capătul unui fir aproape invizibil. Se sucea şi se zvârcolea acolo, în aerul verde de sub frunziş. Țopăiam şi dansam pe cărarea mea, când deodată, de-a curmezişul ei, a apărut un trunchi de copac prăbuşit. Când am ajuns lângă el, mi-a dispărut toată veselia. O clipă am rămas descumpănită: trunchiul avea diametrul cât înălțimea mea şi părea pe de-a-ntregul putred. O viermuială de furnici carnivore, roşii, cu cleşti foarte vizibili, se scurgea printr-o crăpătură din scoarța lui. Să-l ocolesc mi se părea ruşinos, căci ar fi trebuit să mă abat din cărarea mea. Să mă întorc nu mă îndemna inima. M-am aşezat pe-o buturugă şi-am început să plâng. Iar plânsul din vis este cu mult mai sfâşietor decât cel din realitate. Un miriapod hidos, lung cât palma, se strecură pe lângă tălpile mele, în timp ce eu îmi ştergeam lacrimile cu poala rochiței. M-am ridicat şi, fără să ştiu prea bine ce fac, am apucat de marginea scoarței desprinse şi-am tras. Era putredă şi uşoară ca pluta. Sub coajă am găsit cadavrul unei mierle, devorat de furnici. O masă vie, roşie, agresivă mişuna pe hoitul păsării. Am apucat-o de vârful unei aripi şi-am azvârlit-o cu tot cu furnici la câțiva metri distanță. Curând, trunchiul s-a golit de insecte, cu excepția carilor care-şi săpau în lemnul afânat, buretos, canalele paralele. Toate gâzele vorace au luat urma leşului mierlei. Am putut atunci să mă cațăr pe buştean. Sus, am stat o clipă călare, simțind sub mine scoarța aspră. Mi se uscaseră lacrimile şi eram

iarăşi fericită. Am coborât cu atenție şi am pornit din nou la drum, cu soarele bătându-mi în față.

M-am trezit devreme şi după ce m-am spălat m-am dus la bucătărie, unde tanti Aura întinsese pe muşamaua curată, dată cu făină, un strat lipicios de cocă. Mi-am luat şi eu un scaun şi-am început să mă uit cum face mătuşa gogoşi. Le decupa cu gura unui pahar şi le aşternea în tigaia încinsă, unde sfârâiau până deveneau aproape roşii, zgrunțuroase. Îmi plăcea să pun eu singură în tigaie bucățile ciudate, triunghiuri şi gâtuituri, care rămâneau între cercurile perfecte. Ieşeau din ele forme pufoase semănând a câini, cerbi, balauri, pe care le tăvăleam prin zahăr vanilat. Le mâncam apoi capul sau câte un piciorus, alintându-mă. Tanti Aura îmi povestea între timp cum mă aducea mama pe aici când eram foarte mică, „o gâgâlice" de un an şi jumătate sau doi. Îmi puneau un aşternut în albia de lemn şi mă legănau până adormeam. Când plângeam, mă speriau: „Dacă nu eşti cuminte, vine şi te papă Gogorița. I-auzi-o cum umblă..." Dar eu, departe de-a mă înspăimânta, tăceam, făceam ochii mari şi duceam un deget la buze: „Ssst! Auzi Gogoița!", iar mama şi sora ei mureau de râs. M-am umflat de gogoşi şi n-am mai mâncat nimic. Am înşfăcat-o pe Zizi şi am ieşit în curte. Se făcuse ora zece şi trebuia să merg la Rolando, în câmp. Chombe molfăia lângă cotețul găinilor nişte coji de ardei umpluți. Era un câine omnivor. La vecin, pe un stâlp înalt, erau cocoțate cuiburile murdare ale porumbeilor de casă, după care se dădea în vânt Gigi. Cât era ea de leneşă, tot mai prindea din când în când câte unul. Atunci, la reclamația vecinilor, tanti Aura prindea pisica şi-o bătea peste cap. Gigi răbda cu stoicism, strângea ochii şi-şi lipea urechile de spinare, iar când scăpa fugea la câțiva metri de locul martiriului şi începea să se spele frecându-şi bine capul cu laba şi lingându-se pe bot cu ochii mijiți către noi. Mi-era dragă Gigi deşi, în afară de obiceiul spălatului, nu era

un exemplu de virtute. Am ieşit pe stradă şi-am luat-o peste câmp. Am regăsit repede groapa, pe care o camuflaserăm ieri cum ne pricepuserăm, şi-am coborât treptele spre marea sală albastră. Scheletul gigantic o ocupa în întregime. Oasele sale iliace erau largi, cam prea largi pentru un bărbat. Dar şi umerii, lângă claviculele groase cât piciorul meu şi omoplații triunghiulari, erau largi şi bine legați. Nu venise încă nimeni. Eram singură, ca un animal în cuşcă, stând pe vertebre între coastele fildeşii. De aceea mi-a sărit inima când am auzit dinspre craniu o voce groasă: „Ciiine eşti tu, străiiiino, şi ceee cauți aici?” Dar m-am liniştit şi am zâmbit uimită când am văzut capul tuciuriu al Garoafei ieşind, numai rânjet, dintr-una din orbitele craniului. După obiceiul alor ei, scuipa semințe peste tot. Prin acea orbită, care avea fundul spart, te puteai strecura, cu destulă greutate, în țeasta lui Rolando. Interiorul era neted şi curat ca al unei păpuşi de celuloid. Înghesuite, eu şi Garoafa puteam sta foarte bine acolo, ba chiar, la nevoie, ar mai fi încăput încă o fetiță. Izbindu-se de pereții lucioşi, brăzdați, ai țestei, fiecare cuvânt suna mai aspru, mai concret, aproape material. Țin minte că, la un moment dat, țigăncuşa se întrebase: „Dă ce dracu n-avem şi noi acilea nişte savarine, mamă ce le-am mai hali...”, iar cuvântul „savarine”, polarizat de ecourile pereților de os, s-a îngroşat într-atât, încât în fața noastră, a fiecăreia, s-a închegat forma cunoscută a prăjiturii cu gem roşu pe capac şi cu frişcă, însiropată şi aromată. Dar, din păcate, consistența lor era gelatinoasă, când le-am apucat, ne-au curs printre degete, destrămându-se în aer. Încă înghițeam în sec când au apărut gemenele, pe care le-am speriat la fel, încât erau gata să fugă pe scări afară. Într-un sfert de oră eram din nou în formație completă şi o priveam cu alți ochi decât de obicei pe Ada, care urma să ne fie regină. Ea se şi îmbrăcase într-o fustiță indigo şi o bluză de-un mov mai întunecat. Urma s-o împodobim cu toate atributele regalității.

Mai întâi însă, din pumnii Carminei, Ada şi-a tras biletul cu locul unde avea să domnească. I-a căzut locul cel mai râvnit, curtea casei noastre. Când a citit biletul a început să țopăie între coastele lui Rolando atât de tare, încât scheletul se clătina ca o corabie. Am ieşit din grotă şi ne-am stabilit iarăşi în curte. Am aşezat-o pe Ada pe tron şi am împodobit-o şi pe ea cu toate zorzoanele pe care le-am putut găsi. Ținea o statuetă de fier înfățişând un războinic indian, ca pe un sceptru, în mâna stângă. Cârciumăreasa, floarea ei, îi atârna în piept, galben-portocalie. I-am adus din casă şi ceasul de mână pe care trebuia să-l folosească în joc. Era un ceas de damă, micuț, cu cureluşă roşie lăcuită şi cadran auriu, cu limbi ca nişte ace negre. Nu avea mecanism, era o jucărie pentru învățat orele. Limbile puteau fi potrivite cu un buton. I l-am pus la mână, şi ritualul investiturii fiind încheiat, ne-am aplecat adânc în fața reginei. Aşteptam curioase poruncile, gândindu-ne fiecare ce-am fi făcut noi în locul Adei. După ce se uită de-o sută de ori la ceasul ei, după ce, ca să mai câştige timp, ne trimise pe fiecare după tot soiul de lucruri sau ne puse să ne strâmbăm în toate felurile, Ada, în fine, se hotărî. Cred că inventase jocul pe loc, pentru că nu-l mai jucaserăm până atunci. Ne-a pus mai întâi să tragem, cam din doi în doi metri, câte o linie de-a latul aleii de cărămidă care ducea spre fundul curții. Erau şapte linii albe. Ele trebuiau să reprezinte, ne explică regina, vârstele oamenilor, din zece în zece ani. De aceea am şi scris cifra 10 lângă prima linie, 20 lângă a doua şi aşa mai departe, până la 70. Fiecare dintre noi, în ordinea culorilor, trebuia să străbată aleea, trecând peste linii, şi să mimeze în fiecare interval vârsta respectivă. Nu ni s-a părut o idee prea grozavă, dar mergea pentru început. Bătrânețea era uşor de mimat, ne gândeam noi, dar cum să mimezi vârsta de treizeci sau patruzeci de ani? Oricum, porunca era poruncă, aşa că grasa, care tot mai purta zoreaua de ieri, acum ofilită, la piept, călcă

peste linia de zece ani, căci avea deja unsprezece, şi-o porni cu paşi mici şi rari de-a lungul aleii. Ca s-o „cronometreze”, cum auzisem că se face la concursuri, Ada, de pe tronul ei, privi cadranul ceasului. Scoase un mic țipăt de surpriză, căci limbile dispăruseră. Să fi căzut oare? Nu era cu putință. Abia când a deschis gemulețul cadranului, Ada a înțeles ce se petrecea: a vârât degetul înăuntru, dar l-a tras imediat înapoi, privindu-şi încruntată vârful însângerat. Limbile erau acolo, dar se roteau atât de repede încât nu mai puteau fi văzute. Stropul de sânge pică, purpuriu şi lucios, pe rochia ei, unde se întinse în țesătură, formând o pată stacojie pe poale. Ne-am fi mirat încă multă vreme de ceasul însuflețit, dacă nu ne-ar fi atras şi mai tare atenția ceea ce se petrecea cu biata Balenă în timp ce înainta ca o somnambulă de-a lungul cărării pavate cu cărămizi. Ajunsese aproape de linia a treia şi, la început, am crezut că-şi joacă vârsta matură, şi încă tulburător de veridic. Dar nu putea fi doar o mimare: Balena se lungise, şoldurile şi sânii i se îngreunaseră, părul i se închisese la culoare. Era acum cu adevărat demnă de porecla ei: o femeie totemică, rotundă ca planeta Jupiter, la fel de masivă. Hainele i se modificau în timpul mersului, tivul fustei se ridica sau cobora, pantofii aveau când tocuri subțiri, când butucănoase. De pe la jumătatea spațiului al treilea, pe deget începu să-i lucească o verighetă groasă de aur şi, depăşind a patra linie, părul începu să-i încărunțească. Era mai mult lată decât înaltă. Făcuse guşă triplă şi sânii îi ajunseseră până aproape de buric. Mergeam alături de ea, pe marginea aleii, dar ea privea țintă înainte, cu o expresie absentă. Îi crescuseră mustăți rare şi fire groase înfipte în bărbie. Puțin înainte de-a depăşi a cincea linie, Balena se surpă în sine. Ne-am tras în lături, înnebunite de spaimă. În câteva secunde, din femeia enormă rămăseseră numai câteva fragmente de oase înfăşurate în cârpe putrede: un maxilar pământiu, un femur, câteva coaste… Şi acestea se pulverizară până la a deveni o materie impalpabilă, din care nu rămase în cele din

urmă nimic. Am fi început să urlăm dacă Balena nu s-ar fi întrupat deodată lângă noi, afară din cărarea blestemată. Şi văzând-o cum ne priveşte nedumerită, am înțeles că nu ştia nimic şi că nici nu trebuia să ştie vreodată. Era acum rândul Adei, care şi-a desprins ceasul de la mână şi l-a lăsat pe tron. În loc să ne fie teamă să continuăm jocul, începuserăm, dimpotrivă, să fim curioase: voiam să ştim cum vor arăta celelalte fete mai târziu şi când vor muri. Pentru că ideea propriu-zisă a morții nu ne impresiona, priveam totul ca la cinematograf, luam totul drept o halucinație ciudată, în adevărul căreia nici nu ne trecea prin cap să credem. Când Ada s-a îndreptat spre prima linie de pe alee, Carmina a fugit după ea şi-a luat-o de mână. Nu îşi puteau imagina să pornească la drum altfel decât împreună. Era împotriva regulii pe care o stabiliserăm, dar, fiindcă în primul rând era implicată regina, iar apoi pentru că nici nu voiam să despărțim gemenele, le-am lăsat să pornească de mână, umăr la umăr, în rochițele lor albe cu buline roşii foarte mărunte, cu acelaşi păr cafeniu sticlos fluturându-le în urmă, cu acelaşi râs idiot-fermecător pe fețele identice. Pentru că, imediat cum făcuseră primul pas, hainele li se schimbaseră, şi ele însele, destul de diferite în mod obişnuit pentru cine le cunoştea bine, erau acum imposibil de identificat. Erau un organism dublu, cu acelaşi metabolism, erau două siameze unite prin palmele împreunate, Carminada sau Adacarmina păşind cu aceeaşi mişcare, cu părul umflat de briza galbenă fluturând la fel şi în acelaşi timp. Apropiindu-se de linia a doua, deveniră două tinere în alb şi verde, cu mici brățări în formă de şarpe de smarald la încheietură, zâmbind cu buze pline şi crude. Sub îmbrăcăminte, ți le puteai închipui înfăşate până la gât în nylonul ciorapilor cu dungă la spate, tot corpul lor o singură pulpă caldă şi senzuală. La patruzeci de ani erau femei planturoase, cu sâni minunați, cu şolduri foarte înalte, adevărate iepe în pantofiori delicați de piele neagră şi rochii roşii cu fir de lamé şi guler „guşă de pelican”.

Pe piept le scânteiau broşe identice: păianjeni cu corp de opal şi picioare de platină. Nici ele nu depăşiră linia a cincea. Brusc, una dintre ele se risipi în vânt atât de repede, încât câteva clipe îi mai rămase în picioare scheletul, în pantofi cu toc şi atârnând de el zdrențe de mătase. Pe țeastă părul îi mai pâlpâi o vreme, până se făcu scrum. Unghiile de la mână îi căzură răsucindu-se în aer ca nişte petale roşii de trandafir. Cealaltă geamănă o privea uluită. Încă nu avusese timp să reacționeze în vreun fel, când scheletul surorii ei se prăbuşi, se prefăcu în țărână şi dispăru. Geamăna se lăsă în genunchi şi-apoi se întinse la pământ, pe o parte, cu un şold mult ieşit în afară. Încremeni, se albi, se pietrifică. Părea o statuie, un mulaj din Pompei. Nasul i se ciobi, brațele i se sparseră, trunchiul se frânse în mai multe bucăți, din statuie rămaseră numai aşchii şi cioburi, care se pulverizară până la praf de cretă, pe care vântul îl împinse spre fundul curții. Dar Ada şi Carmina erau acum iar lângă noi, în obişnuitele lor rochițe. Ada îşi puse iar coroana aurie pe cap şi ceasul la mână. Porni atunci Puia, rece ca o sticlă cu apă de la gheață, fascinantă ca ochiul transparent al viperei, dar mai presus de orice - neatentă, abstrasă. Zăngănindu-şi uşor pandantivele şi cerceii, ea străbătu cele şapte intervale cu pas egal, neschimbată, mereu identică sieşi. Depăşind linia de şaptezeci de ani era aceeaşi copilă frumoasă şi, la propriu, fără pereche. Imaginea ei a trecut prin gardul din spatele curții şi s-a pierdut la orizont, sub norii înşelători. Ester şi Garoafa, îmbătrânind, şi-au accentuat trăsăturile neamului lor. Ester s-a făcut mare şi roşie, cu blănurile grămadă pe ea, cu pălării sofisticate, iar după cincizeci de ani s-a îngrăşat monstruos. Dinții i s-au dezgolit ca la cai între buzele asiatice, o aluniță i-a apărut lângă nară. A devenit un hoit dezgustător după linia a şaptea. Garoafa, dimpotrivă, s-a pipernicit, s-a înnegrit în basmaua ei verde cu desene roşii, în haina bărbătească şi cu fusta creață, roşie cu flori albastre şi portocalii, cu picioarele goale, ca de catran. Pe la cincizeci

de ani era o cotoroanță într-un fel de fulgarin jerpelit, cu buzunarele rupte. Avea o mână în ghips legată după gât cu o fașă de tifon împuțit și înainta crăcănată, frântă din șold, o cioară. A crăpat înainte să atingă șaizeci de ani. Toate s-au regăsit însă alături de noi, înfiorate și tremurând încă de parcă ar fi deținut ceva incomunicabil și care totuși se revela prin limbajul sudorii și frisoanelor. Nici una totuși nu era conștientă de ceea ce se întâmplase cu ea pe aleea de cărămizi.

M-am pregătit și eu pentru marea plecare. Mă întrebam dacă-mi voi pierde cunoștința, dacă va fi ca într-un vis sau ca într-un somn greu sau ca în moarte. De multe ori, singură în camera mea de culcare de pe Moșilor, în după-amieze roșcate în care trebuia să dorm, mă chinuiam din răsputeri să-mi amintesc ceva, fie și cel mai neînsemnat lucru, care mi s-ar fi întâmplat înainte de-a veni pe lume. Lumea exista de milioane de ani. Ce făcusem eu în tot acest timp? Să cred că nu simțisem și nu trăisem nimic îmi era imposibil. Când am pășit peste prima linie de cretă, m-am simțit deodată ieșind din mine. Fusesem înainte răspândită într-un corp îngust de fetiță, înghesuită printre intestine, artere și plămâni, răsucită în jurul măduvei spinării, coborâtă în degete și-n pulpe. Acum, printr-un tunel aspru, elastic și gelatinos, curgeam afară. Pereții tunelului fugeau înapoi cu o viteză infinită. Mă simțeam extinsă și pură. Ieșind din tunel, cu capul înainte, ectoplasmatică și scânteind de fericire, înaintam prin noapte, pe un drum larg cât distanțele dintre stele. Ajunsă la o barieră, care era mai degrabă în mine decât în afara mea, din locurile de negândit de dincolo de ea am văzut apropiindu-se de mine o fantastică auroră, în care fiecare scânteiere era o lume, în care fiecare punct de lumină era un Dumnezeu. Părea o explozie extatică a cosmosului, un apocalips și-o geneză amestecate. Totul mă atrăgea spre lumina de dincolo de lumină. Nu am putut însă depăși bariera („Nu încă", am

auzit ceva în mine) şi m-am întors. Eram iar printre prietenele mele, în curtea mătuşii, sub cerurile opulente de vară. Nu mi-am revenit până pe înserat. Față de simplitatea şi puterea acelei lumi, unde aproape că fusesem, formele lumii de-aici (frunzele întunecat-transparente ale cireşului amar, fructele lui grena, cu carnea moale şi udă, camionul cu vopseaua albastră de pe capota jupuită, zmeiele levitând peste câmp, ocolite în zbor de turturele, fiecare cărămidă împăienjenită din fațada casei, fiecare fir de păr cărunt din blana cu scaieți a lui Chombe, botul şi nasul lui ca de cauciuc umed, fața Esterei, căreia încă nu-i vorbisem) mi se păreau superflue, îndepărtate, asemenea lumii coralilor de la tropice, din apele calde, cu peşti-papagal, stele de mare, bureți şi madrepori. Chiar înainte de *REM* deci, lumea îmi devenise oarecum străină. Sigur, mă încerca şi ispita de-a afla ce mi se întâmplase în realitate, ce-au văzut fetele, cum am arătat la fiecare vârstă (între linia a treia şi-a patra sunt sigură că arătam ca acum) şi mai ales aş fi vrut să ştiu când va fi sfârşitul. Ştiam însă că nimeni n-o să-mi spună. Asta intra în regula jocului.

Ne-am despărțit pe la două, după-amiază am dormit, m-am mai jucat cu Marcel, iar pe seară l-am luat şi ne-am dus din nou la foişor. Nu am stat decât atât cât să-i povestesc lui Egor, ieşit în uşă, visul din noaptea trecută. El părea obosit, mi-a spus că „lucrase” toată ziua. Se sprijinea în bastonul lui şi mă asculta totuşi atent. Cât de fragil era! Îl clătina orice adiere de vânt. Când am terminat mi-a spus că se pare că, într-adevăr, eu sunt. Până aici a fost bine. „Vezi, ca să ajungi acolo, trebuie ori să fi plecat din Tibet, acum şapte sute de ani, ori să visezi cele şapte vise ale scoicii mele. E ca un fel de cifru al unei case de bani. Tu ai nimerit primele două cifre. Poate că eşti făcută să le găseşti şi pe celelalte. Dormi cu atenție, nu te grăbi. Ai încredere-n tine.” Ne-am întors repede peste câmpul pustiu. Pe la mijlocul lui, ne-am întâlnit pe

cărare cu un acordeonist. Cu pălăria lui cafenie trasă peste ochi, avea o mutră de bandit din *Burattino*. Ducea acordeonul la spate, în nişte chingi stacojii, iar în brațe avea un buchet uriaş de flori sălbatice, muşețel şi grozamă şi gura-leului, culese poate chiar de pe câmp, cu câteva minute mai devreme. După ce a trecut de noi m-am întors, dar mi-am văzut repede de drum, căci în acelaşi timp se întorsese şi el să privească după noi, cu o uitătură la fel de intrigată ca a mea. Cărarea nu ducea decât la foişor. Ce naiba căuta omul ăsta acolo? Nu-i vedeam pe cei doi alungiți amatori de muzică lăutărească. Aveau oricum un radio vechi, dar bun.

În noaptea a treia am visat că merg mai departe prin pădure. Lăsasem buşteanul mult în urmă şi înaintea mea cărarea şerpuia prietenoasă. Razele soarelui cădeau printre crengi pe corpurile unsuroase ale scolopendrelor. Veverițele săreau de pe-o ramură pe alta. Curând, cum alergam umplându-mi plămânii de aerul verde, am ajuns la un pârâu care-şi susura apa meandrică, de sticlă cenuşiu-albăstrie, între maluri de iarbă. Drumul meu se întrerupea pe un mal şi continua pe celălalt. M-am oprit în iarba udă de stropii pârâului. Adânc în apă alunecau înainte şi înapoi păstrăvi alburii. Privind la dreapta, am văzut la vreo cincizeci de metri o punte de lemn, acoperită cu muşchi. Dar un gând mă atrăgea mai mult. Mi-am scos rochița şi am intrat cu voluptate în apa ca gheața. M-am scufundat până la gât, pipăind cu tălpile pietrişul rotund, atingând cu degetele picioarelor mâlul fin ca o apă mai groasă, prin care se amestecau fire subțiri de iarbă acvatică. Cuprinsă de-o plăcere chinuitoare, cu ochii larg deschişi, am intrat cu totul sub suprafața tulbure. Apa îmi mângâia muşchii brațelor, îmi apăsa burta. Îmi contura cu bucăți de gheață şira spinării. Stăteam ghemuită acolo sub cortina de mâl şi poate acolo aş fi rămas pentru totdeauna, ca insecta prinsă în boaba de răşină, dacă nu mi-aş fi amintit de drumul meu. Am ieşit, cu părul şiroind, cu pielea numai râulețe, pe malul celălalt, unde îmi aruncasem

îmbrăcămintea. M-am uscat, cu brațele depărtate în soarele verde - albastru - galben - transparent - sonor al dimineții. Trilurile păsărilor conturau cu linii subțiri bolți uriaşe, ogivale, în tăcerea pădurii. Am plecat mai departe, mică şi pură dar şi puțin ruşinată, pe cărarea dintre copaci.

În ziua aceea a venit tata. I-am auzit vocea înainte de a mă fi trezit cu-adevărat. Am ridicat-o pe Zizi de pe podea şi am strâns-o la piept. Nu ştiu de ce mi-a fost întotdeauna frică de el. E drept că uneori se înroşea la față şi începea să urle cu acea voce de la mânie a bărbaților, care îți chirceşte viscerele ca urletul lupilor sau mârâitul profund al unui tigru. Deşi nu m-a bătut niciodată, pentru mine tata era Fiara, în stare să mă sfâşie într-o zi în bucăți. Cel mai tare mi-era teamă de el când mă săruta. Mă pupa pătimaş, pe toată fața, zgâriindu-mă rău cu barba lui mai tot timpul nerasă. Nici prin cap nu i-a trecut vreodată că nu-l iubesc. În afară de Zizi, nu iubisem niciodată pe nimeni şi până şi pe Zizi eram în stare s-o pedepsesc cu cruzime dacă nu-şi făcea cum trebuie lecțiile, când o ascultam acasă, pe balconul cu iederă, în fața tablei improvizate dintr-o uşă de servantă veche. Deci, în acea dimineață, m-am îmbrăcat deosebit de curat şi frumos, cu rochița mea de oraş bine călcată de tanti Aura şi cu ciorapi albi trei sferturi, şi-am plecat, cu tata de mână, la spital. Cred că aş fi murit de nefericire dacă n-aş fi ştiut că mă voi reîntoarce. Chiar şi aşa m-am trezit scâncind uşor în tramvaiul care zdrăngănea pe Mihai Bravu. Am coborât la spitalul Colentina, unde totul era atât de concret şi de indiferent în acelaşi timp încât parcă visam. În curte, printre pavilioanele cu verande însorite, semănând cu nişte galioane fără catarge, se înălțau castani şi plopi bătrâni. Pe băncile de sub ei foiau, în acea zi de vizită, bolnavi în halate grena şi bleumarin. Unii erau dărâmați bine, verzui la față, dar alții, mai ales câteva fete cu părul lucios şi buclat, arătau atât de bine, încât te întrebai de ce boală ar putea suferi. Stând de

vorbă cu bolnavii, se plimbau de colo-colo oameni îmbrăcați de stradă, poate dichisiți ceva mai cu grijă decât de obicei, aşa cum eram şi eu cu tata. Mama nu era în curte, nu se putea ridica din pat. Surorile şi câte un doctor brunet, în bluză albă cu mâneci scurte, treceau grăbiți de la un pavilion la altul. Am urcat nişte scări de ciment, în spirală, posomorâte şi reci, pe lângă nişte pereți vopsiți cu ulei vernil. Am deschis o uşă mare, cu glasvand, şi am intrat într-un culoar nesfârşit, la fel de vernil. Am mai deschis apoi nenumărate alte uşi, care dădeau în alte culoare tăcute. Mereu mă aşteptam să intrăm în salonul mamei şi mereu coteam, urcam, coboram pe culoarele întortocheate. Din loc în loc, câte o uşă numerotată era deschisă şi vedeam înăuntru o chiuvetă şi un closet de faianță sau o boxă cu mături murdare, teuri cu cârpe împuțite şi cutii de sodă. Mai vedeam cămări cu vrafuri de pijamale ştampilate. În sfârşit, când amețiserăm atât de tare încât nu am mai fi ştiut să găsim ieşirea şi credeam că ne vom lăsa oasele pe vreun coridor, am deschis o ultimă uşă. Sala în care am intrat era foarte mare, cam cât cea a lui Rolando, de sub pământ. În paturile de țeavă, înşirate de-a lungul ferestrelor, stăteau vreo treizeci de bolnave, tinere şi bătrâne, unele zăcând pur şi simplu, altele dormind, altele stând de vorbă peste noptierele cu flori în pahare. Pe marginea unor paturi se aşezaseră câțiva vizitatori. La o femeie galbenă ca lămâia venise bărbatu-său în uniformă de ceferist cu un băiețel de vârsta mea, care avea un umăr mai sus decât celălalt. Ne-am îndreptat spre patul mamei. Eram înduioşată puțin. Mama a început să plângă de bucurie când ne-a văzut. Era ridicată pe jumătate şi sprijinită de pernă. Am pupat-o şi pielea ei era udă. Părul ei era extrem de subțire şi destul de rar, aşa că i se lipise de pielea capului. Arăta foarte rău, foarte slabă. Am stat vreun sfert de oră cu mama, i-am spus că mă simțeam bine la tanti Aura. „Dar nu ți-e dor de casă?” „Ba da”, am spus, uitându-mă la vecina de pat a mamei, o bătrână care

adăpa, cu o carafă de sticlă, un ghiveci cu cerceluş. Luându-mi ochii de la floarea gingaşă, cu petale stacojii şi miezul ciclamen, faţa mamei mi s-a părut şi mai albicioasă, ca de plastic, ca de ceară. Pierduse sânge, dar în primul rând o duruse atât de rău, încât nu şi-a mai revenit niciodată. Ani în şir, toţi anii adolescenţei mele, ne-a chinuit pe toţi cu obiceiul pe care-l căpătase după ulcerul ăsta nefericit: simţea nevoia să-şi vadă sângele. În fiecare zi trebuia să se înţepe, să se taie, iar când am încercat să-i luăm obiectele ascuţite, chiar să se muşte de mână ca să facă să iasă mica perlă de sânge pe care o privea apoi minute întregi uşurată, fericită. I se întâmpla s-o apuce această nevoie imperioasă pe stradă, în magazine, în vizite. Apuca atunci un ac pe care-l avea mereu la îndemână şi se înţepa cu dibăcie. Mai târziu avea să simtă nevoia de a vedea un pârâiaş din sângele propriu, şi atunci se tăia adânc, periculos, cu cuţitul. Până la urmă au trebuit s-o interneze, deşi altfel era perfect normală. În zilele când nu reuşea, prin infinite subterfugii, să-şi procure această unică satisfacţie, se întuneca şi între sprâncene îi apărea marele Omega al melancolicilor. Dar atunci, cu tata, stând pe marginea patului ei, nici nu bănuiam ce ne aştepta. Am plecat tăcuţi, după ce-am sărutat-o iar, şi ne-am văzut afară, în soarele moale şi fierbinte al amiezii.

La tanti Aura pe stradă erau adunate toate prietenele mele, cam obosite de zbânţuială. Fără mine nu putuseră să se joace cu adevărat de-a Reginele. Hotărâseră să amâne încoronarea Carminei pentru după-amiază, iar până atunci, cu o minge vărgată de cauciuc, jucaseră Ţările. Mai apoi trecuseră la leapşa şi la cei Trei prinţi călare. Jucaseră şi Un-doi-trei-la-perete şi făcuseră paşi de furnică, de leu, de elefant şi de zână. După ce le-am povestit cum a fost la mama, ne-am împrăştiat şi eu am mâncat de prânz cu tanti Aura, tata şi Marcel. Resturile le împărţeau, sub masă (căci am mâncat afară) Gigi şi Chombe. Cânta la radio o melodie

care îmi rămânea în cap zile întregi: „Ada-Kaleh, Ada-Kaleh...” M-am mai jucat în casă puțin cu văru-meu şi pe la patru am ieşit în curte. Carmina se îmbrăcase în întregime în azuriu: purta o bluză cu mâneci scurte de „garofiță”, o fustiță plisată pe care-o împrumutase de la Ester şi de aceea îi era cam mare şi un ciorap-pantalon, tot albastru, dar bătând în cenuşiu. Pe deget îşi pusese un inel cu peruzea, desigur o imitație, iar în păr îşi împletise albăstrele. Părea cu-adevărat o fee, cum stătea pe tronul împodobit. Garoafa bătută, de la noi din grădină, o purta la ureche, căci îşi trăsese tot părul pe-o parte, aşa încât urechiuşa dreaptă şi tot gâtul, până la zulufii cefei, îi apăreau goale şi pure, ca într-o pictură. I-am înmânat obiectul ei, perla găurită, pe care-o apucă delicat între degetul mare şi arătător. Trase apoi din pălăria unchiului meu biletelul cu locul peste care avea să stăpânească. I-a ieşit strada, poate cel mai anost dintre toate. Într-adevăr, părea că acolo nu se poate face nimic. Căci strada era lungă, tăcută şi tristă. Privind-o, simțeai cât de neînsemnat e colțul de lume din care face parte. Aşa putea arăta o stradă dintr-un oraş de provincie, uitat de Dumnezeu, sau o uliță dosnică dintr-un oraş sud-american, sau un drum prăfuit, singuratic, din Kansas. Zmeiele, fluturând policolore, cu cozile lor de hârtie creponată, încâlcite în sârmele de telegraf, măreau şi mai mult singurătatea disperată a străzii. Printre pietrele din pavaj creşteau buruieni şi chiar floricele roşii, minuscule. Departe, unde se îngusta spre oraş, strada avea deasupra un soare deja veştejit. O umbră albastră curgea dintr-o maşină a depanării parcată la vreo sută de metri de noi. Acolo, în mijlocul străzii pustii, aşteptam acum poruncile reginei. Carmina, cu coronița aurie pe cap, privea concentrată mărgeaua sidefie. Iadeşul şi ceasul dovediseră a avea mari puteri. Ce putea face oare perla din mâna Carminei? Părea că nimic, după vreun sfert de oră în care ne-am străduit să inventăm ceva. Până la

urmă însă, Regina Albastră îi ghici secretul: trebuia să te uiți prin gaura perlei. Aveai să vezi în mica geană de lumină un oraş straniu. Pe măsură ce-l privea, Carmina ni-l descria şi nouă, aşa că în curând ne-am pomenit străbătând un oraş ciudat.

Era o lume cenuşie, ca într-o gravură, plină de construcții uimitoare. Nu era nimeni în tot oraşul. Dispuse neregulat, formând străzi gâtuite şi piețe triunghiulare, clădirile erau de piatră zgrunțuroasă, poligonale şi pline de ferestre transparente, care scânteiau. Uşi rotative se mai mişcau încă uşor, ca şi când nu de mult ar fi ieşit cineva din palatele enigmatice. Sus, pe cornişe, se aflau statui alegorice, înfățişând Invidia şi Sclavia. În spatele ferestrelor fără perdele (căci totul era aici numai piatră cenuşie şi sticlă) se aflau bufnițe împăiate, de mărimea unui om. Câte un uriaş papagal împăiat se apleca spre noi de pe muchia unui zid, uimindu-ne cu purpura şi verdele aripilor, cu azurul penelor lungi ale cozii. Ochii de sticlă ai păsărilor împăiate răsfrângeau arhitectura aceea dementă. Dând câte un colț, mereu alte piețe, alte perspective se deschideau, alte construcții ciclopice în muchii ferme se ridicau, brusc sau în trepte sau terminate cu cupole de cenuşă, pline de ochii luminatoarelor, deschişi spre ceața tristă, haşurată, care ținea loc de cer. În piețe, statui chircite de frig ne stârneau întrebări fără răspuns. Una dintre ele înfățişa un copil în genunchi. În sfârşit, am intrat pe o poartă. Pe cei doi stâlpi ai ei străjuiau două Fiare. Nu tigri sau lei sau hiene sau urşi sau reptile sau strigoi, ci Fiare. Am străbătut cu piciorul o piață aproape infinită, cețoasă. În mijlocul ei se ridica o clădire cu armături de metal, cu o cupolă de sticlă viorie. În cupolă zvâcnea ceva, cum zvâcneşte fetusul de peşte în icră. Am urcat o scară monumentală, aspră ca de granit, şi-am intrat pe o uşă rotativă. Construcția imensă era goală pe dinăuntru. Nervurile subțiri ale bolților păreau coastele unui torace gigant. Lumina venea în dungi violete prin cupola în

care se zbătea leneş acel ceva hidos, translucid. Marmura mozaicată a pardoselei se curba după curbura Pământului. Ne-am oprit aproape de mijlocul sălii şi-acelaşi gând ne-a venit tuturor: *să naştem un om*. Prima a ieşit în fața noastră (cum stăteam ghemuite una într-alta, minuscule ca furnicile în acea sală) Balena, care şi-a rostit dorința atingând cu buzele pielea de sidef a perlei. Şi atunci, aproape atingând cu țeasta bolțile reci, mai întâi transparent ca de sticlă, apoi lăptos de parcă s-ar fi revărsat în fiole subțiri o emulsie albă, în cele din urmă gălbui ca fildeşul, se înălță în fața noastră un schelet aidoma celui din grota noastră de pe câmp, aidoma lui Rolando. Ridicat în picioare, trosnind sub propria greutate, era însă mult mai măreț. Rânjetul său de sub bolți părea o sfidare adresată stelelor nevăzute. A doua a păşit în față Ada, care şi-a lipit perla de obraz şi şi-a rostit dorința. Pe oase, pe suturi, pe apofizele şirei spinării începură să se prindă, ca nişte lipitori roşii, striate, fuioarele muşchilor, împletite şi întrețesute, prinse în tendoane solide, alburii, formând inele în jurul gurii şi ochilor, fâşii triunghiulare între coaste, discuri puternice pe piept, cilindri viguroşi la brațe şi pulpe. Ni se ridica acum în față un om jupuit, mai trist decât moartea. Carmina ceru sângele, şi pe trupul acela musculos se împletiră frânghiile şi ațele roşii şi vinete ale venelor, arterelor, capilarelor, iar sala începu să vibreze surd de zgomotul puternic al inimii. Puia ceru nervii şi simțurile, şi omul îşi deschise ochii, ochii albaştri. Pe carnea încă vizibilă îi şerpuiră nervii gălbui, în tecile lor de mielină. Ester sărută perla şi omul se înveli într-o piele bronzată şi deveni frumos ca un zeu. Pe țeastă îi crescu părul buclat, auriu. Era complet? Garoafa ceru sexul, şi toate am fost silite să lăsăm ochii în jos, orbite ca de-o lumină. Era ceva între pulpe, acolo unde noi nu aveam aproape nimic. Pâlpâi şi o ceață de păr auriu pe piept. Unduiră reflexe auriu-roşcate pe obraz. În fine, am înaintat şi eu către tălpile lui (creştetul meu îi venea până la gleznă) şi-am cerut să i se dea suflet. Atunci pe piept

i-au crescut doi sâni rotunzi şi albi, cu vârfurile roze, iar părul buclat i-a coborât în vițe de aur până la şolduri. Un trandafir îi înflori între degete.

L-am lăsat acolo, sub boltă, ca să-şi ducă de-acum singur viața fantastică, şi-am ieşit din nou în oraşul pustiu. Păsări colorate, mai mari decât noi, ne spionau de după ferestre. Altfel, oraşul era cenuşiu, aşa cum sunt toate oraşele care locuiesc într-o perlă. Când obosiserăm de-atâta rătăcit printre construcțiile de piatră, Carmina privi prin gaura perlei şi văzu strada noastră. Începu să ne-o descrie cu atâta precizie, încât în curând ne-am trezit din nou pe pietrele caldarâmului, înconjurate de casele verzui şi roze şi turtite, de stâlpii de telegraf înnegriți de catran. Soarele era la scăpătat, cerul din partea aceea luase culoarea indigoului, dar în partea cealaltă, albastră-aburoasă, se străvedea deja luna. Umbrele ni se lungiseră hidoase spre câmp, ca nişte insecte filiforme. Se terminase şi ziua Carminei.

În lumina apropiatului crepuscul, cărămizile casei noastre sclipeau ca rubinele. Casa părea că suge toată lumina din jur, lăsând aerul serii veşted, cafeniu. Un geam îndreptat spre apus ardea galben, cum arde sarea. Când să ne luăm rămas-bun, am făcut brusc gestul (mie îmi părea de-a dreptul sinucigaş) pe care aş fi vrut să-l pot face încă de la început: m-am apropiat de Ester şi-am rugat-o să mai stea puțin cu mine. Am privit amândouă din poartă cum se îndepărtează celelalte, rămânând fiecare pe la casa ei. Pe fondul întunecat al câmpului, chipul fetiței roşcate avea culoarea fildeşului. Albul ochilor îi reflecta soarele portocaliu în scântei de lumină. În colțul unuia din ochi am văzut o vinişoară, ca un fir de lână albăstrie. Ne-am privit multă vreme, fără să ne spunem nimic, ea melancolică şi gravă, eu sufocată, dusă de pe lume. Când mi-a luat mâna, palma ei era udă de emoție. Ne-am împletit degetele. Simțeam, o spun în fine, că o iubesc, aş fi vrut s-o strâng în brațe şi să rămânem aşa, să nu ne

mai ducem acasă. Am mers de mână până la ea. Nu ne-am spus decât câte un „pa” la despărțire. M-am întors singură, amețită. Vedeam şi am văzut toată seara în fața ochilor (sau îndărătul lor), trupul roşu-portocaliu al Esterei, obrajii ei plini, ultimul ei zâmbet care-i dădea expresia amară, exotică, a africanelor. Când mai aveam nu mai mult de douăzeci de paşi până la poartă, a trecut pe lângă mine o femeie foarte fardată, mişcându-şi şoldurile caraghios sub o fustă imposibilă. Avea brațele pline de lalele galbene. Oricât eram de nostalgică şi de fericit-nefericită, i-am privit uimită şoldurile ca de iapă în timp ce, lăsând o umbră neagră ca de gândac, se îndepărta peste câmp, pe cărarea spre foişor. Foarte departe se vedeau pe acelaşi drum alte două siluete albăstrii. Am intrat în casă şi m-am dus direct în camera mea. M-am trântit pe pat. Am zăcut vreo oră, fără să mă gândesc la nimic, fără să fiu prezentă. Stăteam pe burtă, fără să-mi pese că-mi şifonam rochița cea mai bună, cu care o vizitasem pe mama şi pe care nu voiam să o schimb. Îmi băgasem o mână sub pernă şi ascultam fără să aud țăcănitul obsedant al maşinii de cusut din camera cealaltă. Când m-am ridicat (tanti Aura mă chemase la masă), în cameră era întuneric.

După masa de seară m-am culcat şi am visat un pahar. Doar o parte din buza lui se vedea, lucind, dintr-o tufă de măcriş. Căci mă aflam, pe cărarea mea, în pădurea fără limite. Am ridicat paharul şi l-am privit atentă. Îmi dădea un sentiment tulbure, îl priveam tot ca pe un obstacol apărut în drumul meu. Îmi părea rău că mă oprise din alergarea fără țintă, şi totuşi mă uitam la el cu încântare. Nu era chiar un pahar, ci mai degrabă o cupă din cea mai străvezie sticlă, cu picior delicat şi ovalul alungit într-o curbă pură. O fisură, de la buză şi până la baza lățită a piciorului, îi dovedea fragilitatea. Era un pahar condamnat. Curând avea să fie țăndări. În el se mai afla (prin ce miracol?) puțin vin rubiniu,

dens ca o miere roşie. M-am uitat mult, fascinată, la umbra purpurie, tremurătoare, pe care paharul de vin o arunca pe sol, printre crenguțe. Am ezitat dacă să beau vinul sau nu. Până la urmă, cu un sentiment de vinovăție, am luat o înghițitură. Restul l-am vărsat, în şuvoi subțire, pe pământ. Când am privit din nou cupa, m-am cutremurat: pe fundul ei se înecase un păianjen mare şi greu. Am izbit paharul de un trunchi, m-am lăsat pe vine şi-am început să plâng. Mă simțeam, acolo în vis, de o singurătate fără ieşire, fără speranță...

M-am trezit în plină noapte şi mi-am dat seama că sunt îndrăgostită. De ce trebuia s-o iubesc pe Ester? Ani de zile fusese pentru mine la fel ca Puia sau Carmina sau Garoafa. Iar acum nu mai suportam trecerea timpului până să o revăd. Mă încurca, mă dezorienta însă faptul că lumea nu părea să creadă posibilă o dragoste de felul celei pe care-o simțeam eu. Oamenii vorbeau despre dragostea dintre un băiat şi o fată sau dintre un bărbat şi o femeie, dar nu auzisem pe nimeni să povestească despre două îndrăgostite. Mai mult ca sigur, mă gândeam, nu m-aş putea căsători, când o să fiu mare, cu Ester. Asta mă contraria, căci simțeam că dragostea mea se va întinde mult în timp. Cum să ne despărțim şi să n-o mai văd niciodată? În pijamaua mea cu iepuraşi am ieşit încet din cameră, am traversat în vârful picioarelor holul negru ca smoala şi-am deschis uşa de la intrare. M-au izbit deodată în față sutele de mii de stele răsfirate pe cer, arzând şi scânteind în toate culorile. Între ele, declinând pe boltă, marea cometă alburie îşi flutura pletele prevestitoare de cataclisme, potopuri, incendii, dezastre. Sub stele, foarte adânc, pe strada mea care părea un fund de fluviu, se mişcau alte lumini, vălurind ciudat. Călcând cu tălpile goale peste cărămizile aleii, printre tufănele şi trandafiri, am ieşit la poartă. Cu lanterne, felinare sau lumânări în mâini, se îndreptau spre câmp sute de oameni, în grupuri mici sau unul câte unul, forfecați în toate felurile de clarobscurul care

-i înfăşura: femei tăcute, întunecate, enigmatice, bătrâni şchiopătând, aplecați înainte şi cu genunchii-ndoiți, copii cu botişor primitiv şi ochi de libelulă, bărbați cu şepci, nebărbieriți, ducând pachete învelite în ziar şi legate cu sfoară. Toți țineau câte un buchet de flori în mână. Eu îmbrățişasem stâlpul porții şi îi priveam fermecată cum se pierdeau pe cărarea care ducea spre foişorul luminat acum el însuşi ca o stea. Ochii mi se închideau de somn. Aş fi vrut să merg şi eu până acolo, prin noaptea caldă, dar picioarele mă trăgeau înapoi spre aşternutul răcoros, aşa că am intrat din nou în casă şi m-am ghemuit între cearşafuri. Mâna mea, strecurată sub pernă, mângâia mica scoică roz din care izvorau visele.

A doua zi m-a trezit mătuşa pe la ora zece. Muream de somn, şi m-am rugat să mă mai lase. Apoi mi-am amintit cu bucurie că jocul nostru de-a Reginele (cel mai frumos pe care -l jucasem vreodată) continua cu ziua a patra, în care frumoasa Regină Verde avea să fie Puia, regina florii-de-piatră. Şi mai bucuroasă am fost amintindu-mi că spre seară aveam să-l vizitez din nou pe Egor. De data asta aveam să-i povestesc două vise deodată, şi eram sigură că sunt pe calea cea bună. Ce s-o fi petrecut azi-noapte la alungiți? Cine or fi fost oamenii aceia cu flori în mână? Poate că aveam să aflu chiar deseară. Am mâncat şi-am ieşit în curte, îmbrăcată într -o rochiță tiroleză. Aş fi putut să pariez: pe poarta noastră se dădea huța Garoafa, mai mereu prima sosită, în fusta ei roşie luată de la maică-sa, pe care-o mai purtaseră câteva surori, şi în papuci cu pompon. Avea râsul acela de parcă s-ar strâmba de ceva neplăcut, al indiencelor. Şi totuşi voluptuos, vicios, fățarnic. Ne-am apucat să aranjăm tronul pentru noua ocupantă, să-l acoperim cu frunze şi crenguțe verzi. Am reîmprospătat culorile celor şapte cercuri cu cretă colorată. Au venit şi gemenele, scăpate de griji şi fericite că zilele lor se terminaseră cu bine. Se îmbrăcaseră din nou la fel, în

sarafane albe cu o rățuşcă pe piept. Ester, cu capul puțin între umeri, a intrat şi ea pe poartă şi, discret, mi-a zâmbit cu ochii ei dulci. I-am zâmbit şi eu. Totul era gata, dar Balena şi Puia au întârziat mai mult de-o oră. Când le-am văzut sosind, am înțeles de ce.

Puia era fabuloasă. Dacă o fetiță de unsprezece ani poate să arate ca regina din Saba, Semiramida şi Cleopatra la un loc, ea arăta asemenea lor. Părul, aproape alb, şi-l ridicase în creştet şi-l împletise într-un con spiralat, în jurul căruia se răsucea ca o viperă o panglicuță de catifea verde închis. Tâmplele ovale, urechiuşele roz, îngreunate de cercei în care arama şi safirul se îngemănau, sprâncenele complet rase şi genele lungi de aproape trei centimetri, curbate în sus, obrajii ovali şi pomeții ridicați, buzele arcuite mult prea perfect ca să fie frumoase, dar de la care nu puteai să-ți desprinzi privirile, pielea albă a gâtului, sub care se întrezăreau muşchii armonioşi, gropița cefei, cei câțiva zulufi răsuciți spre spatele complet gol, totul părea ireal, pictat de un mare renascentist. Ochii ei nu erau făcuți ca să vadă, ci ca să-i împodobească fața cu apele lor ca de agat. Purta la gâtul decoltat patru şiruri de perle (fireşte artificiale, ca tot ce era pe ea, dar ce importanță avea pentru noi?). În fiecare boabă sidefie se răsfrângeau, în minuscule fulgerări de lumină, grădina noastră, casa şi straturile de flori. Rochia, care-i venea până la glezne, era de o extravaganță nemaivăzută. De un verde brutal, cu ape când galbene, când albăstrii, se despica în față, în unghi ascuțit, până la brâu. Cele două fâşii care-i acopereau sânii minusculi se înnodau la ceafă cu o fundă bogată. Pe braț îi zăngăneau brățări cu strasuri şi emailuri, iar pe degetele cu unghii sidefii ardeau inele cu boabe verzi ca guşterul, transparente ca apa de mare, ca apa din mările Chinei. Gâfâind în spatele ei, cu turban şi evantai, Balena îşi căra colacii de osânză cu demnitatea unei Mamie.

I-am rupt eu însămi Puiei o superbă floare-de-piatră de culoare carmin dintre cele de pe marginea aleii din curtea

noastră. Am vrut să i-o prind în piept, dar Balena nici nu m-a lăsat s-o ating. Era geloasă pe privirile noastre, dar şi fericită în acelaşi timp: Puia ne domina ca o zeiță a dragostei şi-a morții. Balena a luat floarea şi, după puțină ezitare, a îngenuncheat şi i-a cusut-o jos, între faldurile fustei, doar la o palmă de gleznă. Puia avea pantofiori cu toc, din piele de şarpe. S-a aşezat pe tron şi a tras din faimoasa pălărie un bilețel pe care scria „camion”. Apoi şi-a primit şi obiectul: pixul acela ciudat, care pentru noi, obişnuite cu tocurile de la şcoală, era o minune. Prin corpul de plastic perfect transparent, hexagonal în secțiune, se vedea pasta din interior, neîncepută. Capătul ei era din metal arămiu şi în vârf avea o mică bilă gălbuie. Pixul mai avea şi un capac ultramarin. Ne-am dus spre locul tras la sorți de Puia. Între timp ne făcuserăm unghii multicolore din petale de flori lipite cu salivă. Ne fluturam noile gheruțe prin aer aşa de fioros, că Gigi, care-şi dormea veşnicul somn pe capota camionului în soarele tropical, se zbârli toată şi începu să tremure. Ne-am suit în remorcă, am tras-o cu chiu, cu vai şi pe Balena şi ne-am aşezat pe marginile scorojite ale tăbliilor laterale. Priveam cerul în care se reflecta verdele grădinii şi aşteptam poruncile reginei. Regina Verde tăcea, cu pixul între degete. Se uita țintă înainte, fără să ne audă şuşotelile, căci noi începuserăm să jucăm telefonul fără fir. Puia deşurubase capacul pixului şi se străduia acum să-i scoată şi rezerva din interior. Reuşi în cele din urmă să păstreze numai tubul transparent. Cu el, ne spuse apoi, aveam să facem baloane de săpun. Era minunat. Ne-am repezit în casă şi-am adus nişte castronaşe de sticlă zgrunțuroasă, cu floricele în relief, în care am făcut soluția albăstrie de apă cu săpun. Am căutat paie şi tulpini tubulare şi, din nou urcate în camion, ne-am pus pe treabă. Curând, camionul aproape dispăruse, cu noi cu tot, sub zecile de globuri curcubeene, luate de vânt şi împinse spre straturile de legume. Pe pielița fină a baloanelor se întindeau

moale privelişti convexe şi scânteieri. Predomina în amestecul bălțat de culori un fel de mov bătând spre cărămiziu şi naramziu. Aceeaşi culoare o poți vedea dimineața, în bobul de rouă care arde în soare. Balena, care muiase tubul creionului cu bilă în castronaş, umflându-şi obrajii ca o trompetistă ivi deodată la capătul celălalt un balon mare şi oval, care se dezlipi cu greu şi în loc să se înalțe purtat de vânt, ca şi celelalte, se lăsă încet pe podeaua camionului, unde rămase neclintit. Era ca o minge de sticlă tremurătoare. Când tremurul conteni, Balena îl atinse cu degetul şi ne spuse surprinsă: „E tare!” Îl cuprinse apoi cu palmele şi încercă să-l ridice, dar nu reuşi. Balonul era greu ca plumbul. L-am privit tăcute cum se abureşte mai întâi ca de-un suflu interior, cum se opacizează până ajunge să pară dat cu var. După câteva minute aveam înainte un ou ca de reptilă preistorică, pe care Balena, ca să şi-l recunoască, îl însemnă cu o steluță violetă. Pixul a fost preluat apoi de Ada, care reuşi un ou identic cu primul, la capătul aceleiaşi metamorfoze. Desenă cu creionul pe coaja zgrunțuroasă o steluță indigo. Peste nici o oră, podeaua de scânduri a camionului se curba sub greutatea a şapte ouă mari cât capetele noastre şi însemnate cu cele şapte culori. Le mângâiam şi chiar încercam să le clocim ghemuindu-ne peste ele. L-am suit până şi pe Chombe în remorcă şi l-am trântit peste ouă, dar câinele prinse deodată un zgomot infim, care-l înfricoşă atât de tare, încât se aruncă schelălăind din camion şi nu se opri până în cuşca lui de după casă. Noi abia percepuserăm micul trosnet, în schimb am văzut limpede cum coaja oului însemnat cu verde plesneşte în zigzag. Am sărit şi noi din camion şi ne-am ascuns după tufele de trandafiri. De-acolo am auzit clar cum oul a explodat în țăndări. Atunci, din camion s-a înălțat silueta aurie a unei licorne, cu ochi mari şi frumoşi, de femeie, şi cu corn spiralat. A sărit grațioasă din camion şi-a galopat scurt până în fundul curții. Săltând peste gardul putred, s-a pierdut în

câmp. Spațiul, fără imaginea ei, rămase dureros de gol. Curând am fi preferat însă să rămână aşa, căci din al doilea ou, al Garoafei, ieşi o omidă gigantică. Târându-se, lăsa în urma ei o dâră de bale, ca un jeleu vernil. Boabe mari din acest mucilagiu îi rămăseseră presărate în perii lungi de pe corp. Era albastră cu pete galbene, iar capul negru ca smoala, lipsit de ochi, avea mandibule puternice, tot negre, ascuțite. Partea din față a corpului şi-o târa pe două mânuțe de copil, iar la coadă avea falduri ca de peşte cu voal. Dispăru repede, îngropându-se în pământ. Doar coada roz îi mai flutură câtva timp, ca o algă marină, printre spalierele cu pătlăgele roşii. Două ouă plesniră deodată, ale gemenelor, desigur. Se iscară din ele ființe triste şi lungi, de culoarea sidefului vechi. Prin corpurile transparente li se vedeau oasele ca un abur alburiu. Li se vedea sângele ca vinul rosé pompat de inimi prin artere. Li se vedeau rinichii strălucind ca doi bulgări de diamant. Fiecare avea câte un singur braț, câte un singur ochi şi câte-o singură aripă cu pene albe, ca de porumbel, ajungându-i până la călcâie. Când s-au văzut, s-au îmbrățişat cu patimă şi, contopite, şi-au luat zborul, vâslind energic din aripile uriaşe. Au dispărut repede, topindu-se în cerul albastru. Oul Balenei dădu la iveală un crab roşu ca sângele, cu doi ochi cu gene lungi în vârful cornițelor laterale. Sub ochi, mandibulele şi maxilele, căngi şi cleştişori minusculi, se tot mişcau cu foame. Cleştii cei mari articulați forfecau greoi în aer. Se trânti cu greu peste tăblia camionului şi-o luă la goană, lateral, pe picioarele subțiri, dispărând după lobodele din fundul grădinii. Din oul lui Ester ieşi vedenia cea mai hâdă. Era scheletul unui cal călărit de scheletul unui călăreț. Bucăți de carne putredă, fâşii de piele, tendoane uscate le mai atârnau de oasele galbene. Rânjindu-şi dinții, cu ochii scurşi pe obraz, cu coastele vizibile printre zdrențele care fluturau pe ei, tronau în mijlocul camionului, statuie ecvestră a disperării. O lance ruginită, cu vârful însângerat şi prapur cusut cu sârmă de aur, se legăna în mâna cavalerului. Uşori

ca fulgul, săriră din camion, se îndreptară la pas spre gardul de la stradă, peste care trecură atât de lent, încât zborul lor prin aer părea că nu se mai termină. Mult timp am auzit, din ce în ce mai stins, tropotul de copite în josul străzii şi un nechezat ca de pe altă lume... Când şi această arătare s-a stins, am aşteptat degeaba să se spargă şi ultimul ou, al meu. Dar el nu s-a spart niciodată. De atunci l-am purtat tot timpul cu mine, oriunde am fost. El e, de fapt, o dovadă (acolo unde nu e nevoie de dovezi) că tot ce-am trăit a fost real, că toată lumea aceea din Dudeşti-Cioplea n-a fost doar o fantasmă a copilăriei. De altfel, ai observat, cred, că în timp ce bărbații rămân întotdeauna mai mult sau mai puțin copii, femeile caută să-şi ascundă copilăria, de parcă atunci s-ar fi petrecut cu ele ceva ruşinos, ceva malefic... Hai să ți-l arăt.

Te ridici de lângă mine şi aprinzi lumina. Simt o durere vie, usturătoare în pupile şi, după ce scot capul de sub cearşaf, te văd ca într-o mare de flăcări care ar fi cuprins toată odăița. Deodată, totul mi se pare halucinant de real. Altă lume. Rafturile doldora de cărți, hainele noastre azvârlite peste tot, coşul de pe măsuță în care acum nu mai sunt decât două mere, scrumiera în care se înnegresc vreo trei cotoare, râşnița de cafea, tu căutând ceva pe sub fotoliul pe care stă răsturnat mini-televizorul, corpul tău gol, de culoare galben pal-roz-aurie, ridicându-se şi făcându-mă să mă mir cât de largi par şoldurile femeilor văzute din spate, totul îşi vorbeşte şi-şi tace suprafețele în lumină. Suprafețe în lumină, îmi spun buimăcit, iată lumea noastră. Părul tău scurt stă ciufulit. Fața ta e bătrână, gâtul tău e moale ca pielea de căprioară şi are cute. Mi-e silă de tine, dar îți zâmbesc mecanic, iar tu îmi zâmbeşti cu foarte puțină speranță. O babă. Cu sâni încă frumoşi, dar ce sens are? Sunt golit de dragoste, iar povestea ta mă oboseşte fizic. Vin zorile, Nana. Dă-i zor. Te întorci în pat cu o cutie ca de pantofi. O deschizi şi, de sub un strat de vată, scoți un ou mare, ca de struț, cu

coaja zgrunţuroasă, îngălbenită. Becul aşază pe el o umbră albastră. Într-o parte, oul are o pată roşie, difuză. Probabil locul unde a fost steluța. Îl iau în palme şi-l cântăresc cu grijă. E greu, masiv, iar coaja e călduță ca şi când cineva ar dormi înăuntru. Îl pui pe masă şi-l laşi acolo, pe şervetul vărgat, pe care se văd firimituri de pâine, fiecare aruncând o mică umbră colorată. Stingi iar lumina. Pe fereastră, cerul nu mai e cu totul negru. Toate lucrurile din cameră au devenit întunecat - albăstrii, iar pereții sunt destul de deschişi la culoare. În urechi îmi răsună vocea ta, pe care de la o vreme nici nu am mai perceput-o ca sunet, ci ca pură înşiruire de imagini. Sunt secat, după noaptea asta nedormită, mă simt de parcă toate organele mele ar fi o combinație de cauciuc şi acid clorhidric. Aproape că nici nu observ când îți reiei firul istorisirii. Povestea ta are temperatura corpului meu, mă cufund în ea izolându-mi simțurile, lăsându-le pradă iluziei. Mă îndrept spre gura peşterii din insula de smarald. În jurul deschiderii aceleia strâmte creşte un mărăciniş osos, tare ca sârma, cu scânteierile mov ale florilor pitite după ghimpi. Intru în coridorul de piatră care duce-n adâncul său. Larve translucide fug pe pereți. Mii de oceli privesc din tavanul jos. În pârâiaş trăiește proteul orb, cu mânuțe de om. Iar acolo, în centru, înfăşurată în noapte ca într-o gogoaşă de mătase, eşti Tu, aşa cum nu te ştie nimeni, tu cu fălcile pline de colți strâmbi şi curbați, tu cu nările dilatate, aruncând jerbe de flacără, tu cu solzii tăi de jad mistuitor, cu aripi de diavol, cu coadă de anacondă. Tu, înfăşurată în duhoarea ta de sulf, tu printre ciolane şi tigve… Tu, în tăcerea ta de femeie, în necomunicarea ta, în violență şi-n frică.

Seara l-am luat din nou pe Marcelino de lăbuță şi, bucuroşi nevoie mare, ne - am îndreptat spre foişor. Doar ieri nu trecuserăm pe-acolo, dar mă simțeam vinovată de parcă aş fi irosit aiurea o zi, ce spun, poate un an întreg, parcă nu aş fi fost de-o veşnicie. Mi-era dor de Egor şi chiar de maică-sa.

Când am intrat, nu ne-a venit să credem: casa era plină de flori. Toate sticlele, paharele, cănile de apă, ca să nu mai vorbesc de vaze, de la cele de cristal sau de porțelan chinezesc până la cioburile de doi lei, fuseseră scoase de prin dulapuri şi umplute cu flori. Pe servante, pe măsuțe, pe marginea şemineelor, pe stâlpii balustradei de stejar a scării interioare, pe taburete şi chiar pe podea se înşirau vase pline de flori. În nici o odaie nu mai aveai loc să stai de atâtea flori. Cel puțin sus, în camera lui Egor, te înăbuşeai: erau crini albi şi roşii, desfăcuți la limită, vărsând din ei staminele grele de polen, erau trandafiri galbeni, erau mormane întregi de gura - leului, flori de soc, muşețel pe tulpini încâlcite, albăstrele. Mai erau cactuşi înfloriți şi nişte flori întortocheate, colorate în albastru şi roşu, cu limbi cleioase, desigur orhidee, cărora pe atunci nu le ştiam numele şi pe care le vedeam pentru prima oară. Într-un ghiveci cu pământ noroios înota o roua-cerului de-o frumusețe nepământească: avea corola de ace fine, fiecare terminat cu o boabă de lichid transparent, care strălucea în penumbra camerei. „E o plantă carnivoră”, ne spuse alungitul, care se aşezase pe locul lui preferat. Atinse cu degetul lui lung aproape cât antebrațul meu discul din mijlocul țepilor: acestea, ca la comandă, se ridicară şi apoi, unele după altele, se curbară spre deget, lipindu-şi boabele cleioase de unghia lui Egor. „Dacă aş lăsa degetul aici, în scurt timp mi l-ar roade până la os.” Era o plantă-păianjen, un păianjen fermecător. I-am povestit visul cu apa şi cel cu paharul, şi Egor a aprobat dând uşor din cap, fără să se mai entuziasmeze ca la început. Acum ştia. Eu eram, fără nici o îndoială, aleasa, eu aveam să pătrund în *REM*. „Uite, florile astea toate sunt pentru tine. Au venit aici oameni de pretutindeni ca să ți le aducă şi ca să-ți ureze, prin mine, succes. Ei te aşteaptă de mult, vin aici în fiecare an, pe mama şi pe mine ne socotesc un fel de preoți ai *REM*-ului. Dar ei ştiu că nici unul dintre noi nu va putea intra vreodată acolo. Pentru că REM-ul, singurul din toată lumea

noastră, e făcut numai pentru cel care visează visele, adică doar pentru tine.” Despre existența acestei Ieşiri, cum mai numea el *REM*-ul, Egor îmi mai spuse că ştiau oameni din toată lumea, legați între ei prin revelarea tainei şi prin jurământul de-a o păstra. „*REM*-ul e, într-un fel, ca floarea asta de roua-cerului, un soi de capcană întinsă pretutindeni şi dotată cu o răbdare infinită, un loc de trecere care aşteaptă ani în şir să fie descoperit şi apoi alți ani în şir până să ajungă la el singura ființă care-l poate străbate. Există cărți secrete, scrise de mână, despre *REM*, există câteva secte concurente care recunosc *REM*-ul, dar au idei cât se poate de diferite în privința semnificației sale. Unii susțin că în *REM* ar fi un aparat infinit, un creier colosal care reglează şi coordonează, după un anume plan şi într-un anume scop, toate visele viețuitoarelor, de la visele de neconceput ale amibei şi ale brânduşei, până la visele oamenilor. Visul ar fi, după ei, adevărata realitate, în care se revelează voința Divinității ascunse în *REM*. Alții văd în *REM* un fel de caleidoscop în care poți citi deodată întregul univers, cu toate amănuntele din fiecare moment al dezvoltării sale, de la geneză până la apocalips. Am citit de curând în spaniolă o povestire în care *REM*-ul, văzut astfel, era numit *El Aleph*. Unii sunt convinşi că există un singur *REM*, alții cred că există câte unul pentru fiecare om şi chiar au compus o scriere curioasă, în care înşiră semnele după care oricine ar putea ajunge să-şi găsească *REM*-ul, dacă ştie să citească aceste semne. Dar care a adevărul, dacă este *REM*-ul o Mântuire sau o Damnațiune, numai tu ai să afli.” Egor îmi vorbea cu o voce mai stinsă decât de obicei, fața lui urâtă de acromegalic semăna cu o mască emaciată. „Sunt cumplit de obosit. N-am dormit deloc noaptea trecută, iar azi am exagerat cu scrisul. Dar nu am avut încotro. Rămăsesem în urmă nepermis de mult.” L-am întrebat ce scrie şi mi-a răspuns firesc, dar cu un rictus de silă: „Literatură. Sunt scriitor, n-aş mai fi fost.” I-am spus că mi se pare o meserie

foarte frumoasă şi, ca să-i arăt că sunt într-un fel în temă, l-am întrebat mai departe, folosind nişte cuvinte pe care parcă le mai auzisem eu pe undeva: vrea să ajungă un mare scriitor? Mă aşteptam să zâmbească, aşa cum fac oamenii maturi când un copil se bagă în treburi serioase, dar Egor, mai palid decât de obicei, cu cartilajele nasului verzui-transparente, cu ochii şterşi, mi-a răspuns imediat, ca şi când şi-ar fi pus întrebarea singur. Vorbea, oricum, şi la propriu şi la figurat, mult deasupra înțelegerii fetiței de doisprezece ani. „Un mare scriitor nu este altceva decât un scriitor. Diferența este de nuanță, nu radicală. Toți săritorii în înălțime sar, să zicem, doi metri. Unul sare doi metri şi cinci centimetri şi este un mare sportiv. Nu, nu merită osteneala nici să te gândeşti măcar să ajungi doar un biet mare scriitor, doar un pârlit de autor genial. Ia cele mai bune cărți scrise vreodată. Abia dacă sunt ceva mai răsărite decât cărțile mediocre. Fundamental sunt tot cărți, nimic altceva. Îți vor da, la citire, o plăcere estetică ceva mai intensă. Ca o cafea un pic mai dulce. O să le laşi din mână după treizeci de pagini ca să-ți faci un sandvici sau ca să te duci la baie. Ai să le citeşti în paralel cu cine ştie ce carte polițistă. Peste câteva mii de ani vor fi şi ele praf şi pulbere. În condițiile astea, să-ți propui tu, un om, o ființă căreia i s-a dat şansa nebunească de a exista şi de-a reflecta asupra lumii, să ajungi doar un geniu este umilitor, este infim. E ca şi când ai lăsa totul baltă şi te-ai cufunda din nou în pădure. În fiecare om există posibilități față de care ambiția de-a fi cel mai mare scriitor dintotdeauna al lumii este pur şi simplu dezonorantă prin facilitatea ei. Căci ce miracol mai contează față de miracolul de a exista şi de-a şti că exişti? De aici şi până la a fi omul cel mai bogat, cel mai puternic, cel mai talentat din întreaga lume e ca de la un miliard la un miliard unu, şi chiar mult mai puțin. Nu, nu vreau să ajung un mare scriitor, vreau să ajung *Totul.* Visez necontenit la un creator care, prin arta lui, să ajungă cu-adevărat să influențeze viața oamenilor, a tuturor oamenilor,

şi apoi viața întregului univers, până la stelele cele mai îndepărtate, până la capătul spațiului şi-al timpului. Iar apoi să se substituie universului, să devină el însuşi Lumea. Numai aşa cred că un om, un artist, şi-ar putea îndeplini menirea. Restul e literatură, colecție de trucuri stăpânite mai bine sau mai rău, bucăți de hârtie mâzgălită cu gudron, pe care nu dă nimeni doi bani, oricât de geniale ar fi rândurile de semne grafice, care, curând, tot nu vor mai fi înțelese." Rostise vorbele astea pătimaş, cu o expresie amară. Tăcu apoi mult, în seara aurie. Aşezat în patru labe, Marcel construia pe parchet un castel din cuburi. Chiar în vârf puse o piramidă albastră. Eu îmi potriveam poala rochiei. Mă gândeam de fapt la Ester: cât timp stătuserăm în tufişurile de trandafiri, speriate de fantasmele ieşite din ouă, ne ținuserăm de mână, mângâindu-ne podul palmei cu degetele, apoi ne lipiserăm uşor una de alta şi îi simțisem părul roşu atingându-mi obrazul, încurcându-mi-se în gene. Când ne-am privit, doar o clipă, în ochi, m-am simțit deodată plină de sudoare. Egor vorbea din nou: „Dar cei mai mulți dintre oameni - sau, hai să zicem, dintre scriitori - nu vor ajunge totul. Nu vor ajunge nici măcar genii. Nu vor ajunge nimic. Eu... eu sunt unul dintre ei. Dar eu măcar ştiu asta şi prin tot ce scriu încerc să-mi exprim neputința. Ştiu că nimic nu poate fi spus, că nimeni nu aşteaptă de la tine să spui ceva, dar şi că *trebuie* să spui. Ştiu că trebuie să te împotriveşti cumva nedreptății de a fi om şi de a nu putea să fii Totul. Şi eu o fac din toate puterile mele. Uite..." Se ridică de pe scaunul cu furnir galben, păşi pe deasupra castelului de cuburi şi deschise larg cele două uşi minunat împodobite ale marelui scrin. Era mai încăpător decât ai fi putut crede. Un lemn roşu, plăcut mirositor, îi căptuşea adâncimea. Tot interiorul era ocupat de câteva teancuri groase de hârtie de scris, mii de pagini stivuite unele peste altele. Când, înfigându-şi degetele în ele şi răsturnându-le pe covor, Egor le-a răvăşit prin toată odăița, am putut vedea că erau

acoperite cu un scris egal, ciudat de inexpresiv. Dar abia când am încercat să citesc câteva rânduri din opera alungitului, am înțeles oroarea imensă pe care aceasta o conținea: pe mii şi mii de pagini, cu o răbdare şi o tenacitate de furnică, Egor scrisese un singur cuvânt, repetat mereu, de zeci de ori pe o pagină, într-o succesiune fără început şi sfârşit. Era cuvântul *nu*. „Scriu de la şaisprezece ani şi abia am trecut de cincisprezece mii de pagini. Scriu uneori şi câte opt ore pe zi, dar în alte zile nu pot scrie nici măcar un rând. Poate o să râzi, dar câteodată mă poticnesc şi, cu toate că poate ți se pare uşor să scrii aşa ceva, cunosc crize care aproape mă fac să mă las de scris. Cunosc şi frica de sterilitate, şi pe aceea de-a nu mai putea să ții pasul cu tine însuți. Pentru că eu nu scriu mecanic. Vreau ca fiecare, dar *fiecare* din aceşti *nu* să fie gândit şi simțit până în măduva lui. Să fie trăit cu toți nervii, cu toată carnea mea. Să nu crezi că e simplu. Câteodată se întâmplă să meditez şi câte-o săptămână întreagă până să mai adaug un cuvânt, pentru că vreau ca opera mea să fie perfectă, să mă reprezinte desăvârşit.” Nu înțelegeam nimic. Priveam când la Egor, când la foile pe care amurgul le făcea roz-sidefii. Am încercat să adun de pe jos paginile, dar alungitul, mai înalt ca oricând (se ridicase în picioare şi se uita pe fereastră), nu m-a lăsat. Am coborât, am salutat-o pe doamna Bach care, în capotul ei fistichiu, asediată de flori, asculta la radio o romanță ridicolă, nazalizată: „Ce vrei să-ți scriu acuma când ne despărțim?”, şi ne-am văzut iar pe cărarea din mijlocul câmpului, lăsând în urmă silueta de fum a lui Egor. Cum păşeam fără grabă, de mână cu vărul meu, brusc m-a năpădit iar un val de tristețe.

Am visat, în acea noapte, o cheie pierdută de cineva în pădure. Tocmai coborâsem lin într-o văioagă unde fagii se făcuseră rari şi subțiri, iar pe pământul negru dintre tulpinile lor tăcute se înşirau pete bălțate de lumină albă şi galbenă, strălucitoare. Soarele se ivea, orbitor, printre crengile scuturate de-o boare verde de vânt. Coaja copacilor se jupuia

şi mirosea a tananți amărui. O ceață, dar nu de aburi, ci de alean şi de nostalgie, se vărsa răcoroasă în dimineața eternă. Zărisem luciul cheii de departe şi mă abătusem cu câțiva paşi din cărarea mea ca să ajung până acolo. Am îngenuncheat şi am ridicat-o. Vinul pe care-l sorbisem în celălalt vis, amestecat cu venin de păianjen, mă amețise, îmi dăduse o stare de exaltare, pe care abia mi-o stăpâneam. Am ridicat cheia. Era o cheie de aur, de două ori mai mare decât palma mea. În adâncitura lăsată de ea pe pământ şerpui leneş, cărnos, o râmă, care contractându-se de câteva ori se sorbi în pământ. Am şters cheia bine cu poala rochiței. Capătul îi era în formă de treflă, ornat până la refuz cu bucle şi lujeri de aur. Tija cheii, groasă şi scânteietoare, reflecta deformat chipul meu şi copacii din jur. La capătul de jos avea o plăcuță cu trei dinți egali, peste care mi-am trecut visătoare degetele. Am sărutat cheia şi am vârât-o bucuroasă în buzunar. Am luat-o la fugă, pe cărarea mea care ducea tot mai adânc spre fundul văii, unde se făcea din ce în ce mai răcoare. Abia aşteptam să descui. Nu-mi păsa dacă după uşă mă va aştepta Plăcerea sau Teroarea.

Dimineața ne-am văzut la grota lui Rolando. Îl călăream acum fără sfială, îl clătinam dându-ne huța câte trei deodată, cocoțate pe stern, îi intram în țeastă prin orbita rotundă şi ne lipeam, înfiorate, spinarea de osul neted şi rece. Îl împodobisem ca pe un pom de Crăciun cu panglicuțe şi-i pusesem coronițe de flori, ca nişte inele, pe toate degetele. Ester, care avea să fie în acea zi regină, refuzase cu încăpățânare să se îmbrace în galben. I-ar fi stat şi caraghios, ce-i drept. În schimb, îşi adusese, cine ştie de pe unde împrumutate, o umbreluță de dantelă galbenă, cum nu văzusem nici una din noi niciodată, şi un evantai rabatabil, cu care-şi ascundea jumătatea de jos a feței şi îşi îngusta ochii ca japonezele, cu obrazul lipit de umărul ridicat. Mi-era al naibii de dragă, roşcata! Pe pieptul bluzei albe, scrobite,

purta o dalie portocalie. Am aşteptat-o iar pe Puia mai bine de-o oră, dar n-a apărut. Nimeni, nici Balena, nu ştia ce e cu ea. Până la urmă am ieşit din subteran şi am intrat în curte la tanti Aura. Ester s-a aşezat pe tron şi i-am pus coronița aurie peste pletele ca sârma de cupru. În pălărie nu mai erau decât trei bilețele cu locurile de joacă: şcoala veche, foişorul şi camera mea. Ester, nenorocoasă ca de obicei, a tras locul cel mai închis, cel mai sărac: camera. Ce să faci într-o odăiță înghesuită, cu sobă de teracotă, pat şi aproape nimic altceva? Nu ştiam pe atunci un adevăr pe care accesul la *REM* mi l-a revelat cu forța evidenței şi pe care n-o să-l mai uit: cu cât spațiul acțiunii sau jocului sau gândirii este mai îngust, cu atât restul lumii, adică Lumea, este mai largă. Şi merită întotdeauna să te restrângi, chiar şi până la inexistență, ca să sporeşti minunea lumii. Esterei îi revenise, ca obiect al jocului, termometrul adus de mine. Puia nu mai venea şi începuserăm să fim îngrijorate. Fără formația completă, jocul nostru nu avea nici un sens. Până la urmă ne-am hotărât să mergem toate la ea. Am ieşit în stradă şi, pentru prima oară de când jucam Reginele, ni s-a întâmplat să întâlnim trecători sau oameni ieşiți pe la porți, căci era aproape ora unsprezece. Se holbau după noi şi chiar, mahalagioaicele, ne făceau în toate felurile, căci eram ca nişte paparude. Băieții de vârsta noastră şi chiar țângăii de câțiva anişori, murdari ca naiba, aruncau cu pietricele după noi şi făceau gesturi de neînțeles. Calvarul ăsta a durat însă doar vreo cinci minute, până am ajuns la gardul verde, cu flori argintii de tablă, culmea eleganței pe-atunci, în spatele căruia se afla o casă ciudată, cu verandă de sticlă. Am sunat cam stânjenite, căci cunoşteam prea bine obiceiurile maică-sii. Dar de data asta femeia aceea făcută numai din curbe era îmbrăcată relativ decent, într-un capot lucios, albăstrui, ornat cu flori sucite de crizantemă. Era de fapt un kimono, dar pe atunci nu cunoşteam cuvântul. Ne primi fără o vorbă pe toate în holul larg, cu plăci de gresie pe jos şi cu un soi de tablouri din

tablă şi sârmă neagră înfăţişând păuni şi mori de vânt pe pereţi. Ne făcu semn să intrăm în camera Puiei după ce ne spusese pe un ton alintat că fetiţa ei nu se simte prea bine. Am intrat toate deodată în camera Puiei şi am rămas încremenite. Copila aceea minunată zăcea pe pat, cu faţa întoarsă spre perete. Cearşaful era dat la o parte şi corpul ei subţire şi roz, înconjurat de buclele aspre, era gol şi avea o armonie a liniilor de neimaginat la o femeie matură. Ceea ce ne-a uimit însă era faptul că între coapsele rotunde Puia era netedă ca o păpuşă. Nici urmă de sex, ceea ce-i dădea un plus de frumuseţe suprafirească. Puia nu era nimic altceva decât o mare păpuşă însufleţită, cu care se juca un copil mare, mama ei. Când a întors faţa şi ne-a văzut, ea s-a acoperit imediat cu cearşaful şi s-a ridicat în capul oaselor. Ne explică distrată că era cam bolnavă. Se bucura totuşi că am venit şi n-ar fi vrut să ne strice jocul. Aşa că dacă am vrea să ne jucăm chiar acolo, în camera ei, ea n-ar avea nimic împotrivă. După ce ne-am gândit puţin, ne-am spus că la urma urmelor şi camera Puiei e o cameră. Cum tot eram acolo, decât s-o lăsăm baltă mai bine începeam jocul. Mai ales că boala Puiei îi dădea o şansă Esterei să folosească termometrul… Aşa că ne-am aşezat, unele pe patul Puiei, altele pe covor, şi-am aşteptat ca Ester să se hotărască. Ester privi termometrul, al cărui firişor de mercur arăta 36 de grade. Cu amuzantă seriozitate i-l puse Puiei la subţioară. Stăteam toate în jurul fetiţei ca nişte doftori la căpătâiul unei prinţese muribunde. Deodată am început să percepem schimbarea. Prin geamul cu perdeluţe al camerei văzuserăm de la sosire coroana unui corcoduş cu fructele încă verzi şi streaşina casei vecine, cu jgheab şi burlan. Când ne-am ridicat ochii de pe termometru, toate acestea dispăruseră. Doar cerul albastru ca turcoaza, cu nori alburii, se întindea în cadrul dreptunghiular al ferestrei. Simţeam în acelaşi timp o stranie mişcare ascensională, o simţeam în organe, în tot

corpul. Mai târziu, când am suit prima oară cu liftul, mi-am adus aminte de senzația aceea apăsătoare. Ne-am repezit țipând la fereastră. Jos, la zeci de metri sub picioarele noastre, vedeam Bucureştiul întins şi întortocheat ca un labirint înecat în vârtejuri de praf. Cețuri sidefii şi gălbui şi roz-pale acopereau clădirile cele mai înalte: Palatul Telefoanelor, cu tot soiul de fiare cenuşii instalate în vârf, Foişorul de foc, cu ferestre prismatice, magazinul Victoria, blocurile vechi de pe Magheru, blocul Turn şi, departe în zare, albăstruie şi redutabilă, Casa Scânteii, în mijlocul pajiştilor înverzite. Bucureştiul ca o plasă de păianjen, pe firele căreia se cățărau încet tramvaiele cu clopoței şi camioanele cu remorcă. Bucureştiul plin de schelării şi macarale, cu spitale şi clădiri de poştă şi, minuscule, chioşcuri de ziare. Cu lacuri gri, în formă de stomacuri, dând unul într-altul. Cu parcuri şi statui de bronz înnegrit, popor de omuleți tuciurii, din ce în ce mai mici pe măsură ce urcam. Cu cartiere muncitoreşti, ca nişte prăjituri din care nu ai muşca. Bucureştiul cu triaje CFR pline de stive de cherestea, grămezi de cărbuni şi mormane de țevi, profile şi pompe ruginite, şpan şi magneți. Cu gări cu ceasuri rotunde şi locomotive cu aburi, gări mirosind mereu a cocs, usturoi şi păcură, gări din care se preling şine încălecate, dispărând pe sub viaducte şi pasarele şi, inevitabil, „pe sub podul Grant”. Bucureştiul cu depozite de lemne şi fabrici de bobine şi abatoare şi puturoasa fabrică de săpunuri Stela, cu țesătoriile Donca Simo, cu străzile Julius Fucik, Olga Bancic, Ilie Pintilie, cu uzinele Vasile Roaită. Bucureştiul cu oameni în cămăşi albe şi părul pieptănat peste cap. Cu stadioane asaltate de tineri muncitori cu şepci şi cu fețe emaciate, urlând şi ridicându-se în picioare când un fotbalist, tot cu părul pe spate şi cu chiloți până la genunchi, gen Dinamo Moscova, aruncă în plasa ruptă mingea de piele. Bucureştiul răsunând de cântece mobilizatoare: „Marinică drăgălaşul / Marinică zis codaşul” sau celebrele „Macarale / Râd în soare argintii /

Macarale / În zori de zi”, dar şi nostalgicul „Şi-apoi de mână tu şi eu / De la Ateneu / Înspre Miorița s-o pornim”, Bucureştiul lui Trio Do-Re-Mi, al *Mielului turbat*, al *Dragostei la zero grade*, al lui Ciubotăraşu şi Giugaru şi Silviei Popovici. Bucureştiul studiilor la seral...

Ne înălțam în viteză, şi oraşul devenea tot mai restrâns şi mai cețos. Curând am cuprins cu privirile spații mult mai vaste. Întinderi albastre şi verzi, dreptunghiuri galbene, străbătute de firişoarele râurilor, nori ca de vată acoperind oraşe cât palma. Ca să nu amețim, ne-am întors lângă patul Puiei. Ester i-a luat distrată termometrul de la subțioară şi l-a privit, întorcându-l în unghiul cerut. Arăta acum 37 de grade. În acelaşi timp, odaia se spulberă într-o explozie scurtă. Dispărură şi pereții, şi plafonul şi ne trezirăm înconjurate de oceanul de aer înghețat, de munte, de culoarea safirului. Ne aflam pe spinarea unui elefant uriaş, de stâncă, cioplit pe vârful unui munte imens, alb ca laptele. Muntele era de fapt un pisc de cremene, ascuțit ca o lamă, cu smocuri de jnepeni cățărați pe câteva mici platouri de sub picioarele noastre. Halucinant, inaccesibil, muntele cu elefantul în vârf se ridica peste o lume plată, străvăzându-se prin aerul transparent ca o sticlă albăstruie. Colții de fildeş şi trompa ridicată spre frunte dădeau elefantului o înfățişare războinică şi regală. Adunate una într-alta, ținându-ne de mâini în jurul patului unde Puia încă stătea culcată, nu ne mai săturăm să contemplăm lumea. Pentru că din pisc vedeam, în ciuda depărtării, cu o claritate absolută, tot ce doream să vedem pe pământ. Priveam un sat risipit între măslini şi vedeam biserica lui veche cu clopotniță acoperită cu tablă şi pe tabla încinsă vedeam dormind ghemuită o pisică, şi vedeam şi puricele ieşind pentru o clipă din sprânceana pisicii, foindu-se lângă ureche, unde pisica avea părul rar şi cenuşiu, şi dispărând apoi în blănița de pe cap. Priveam în altă parte o popicărie în plin soare şi desluşeam până şi firişoarele de tutun ars care se scurgeau din luleaua

ciocnită de-un zid cafeniu de către un cârciumar cu şorţ şi faţă roşie, venit să chibiţeze. Vedeam un copil făcând pipi într-un crâng de aluni, în mijlocul unor flori de câmp mai înalte ca el. Vedeam un curcubeu arcuindu-se peste o fabrică de tractoare şi o muncitoare cu basma privind în lumină, la geamul făcut din pătrăţele de sticlă, ceva ce semăna a bujie. Vedeam un şir de cosaşi cu cămăşile mototolite, transpirate, înaintând cu paşi mari în arie şi scânteindu-şi coasele în soare. Unul era gol până la brâu şi am văzut pe omoplatul lui roşu, cu fire sucite de păr, un neg monstruos. Vedeam vapoare încremenite pe mări de smarald, lăsând în urmă, la fel de încremenită, dunga alburie a siajului. Pe bocaportul unuia, doi marinari îşi cârpeau ciorapii de bumbac. Vedeam iepuri polari lăsându-şi măslinele pe zăpada poroasă şi un cangur adulmecând, cu nări negre şi umede, coaja unui eucalipt. Fruntea Puiei începuse să frigă, radia o căldură roşiatică. Ester a privit din nou termometrul, care arăta acum 38 de grade. Şi, de pe spinarea zgrunţuroasă a elefantului, am văzut o mână cu unghii negre aruncând o piuliţă în pălăria unui orb şi un contabil cu mânecuţe răzuind cu lama o cifră dintr-un registru. Am văzut un preot mângâind şoldul unei enoriaşe, o coţofană pe marginea căruciorului, privind un sugar, o femeie rujându-se. Am văzut un jude rânjind acuzatului şi-un felcer scoţând dintele unui cal cu un cleşte de cuie. Am văzut un alambic întins pe kilometri întregi, o pădure de ţevi din care pica un strop de rachiu. Am văzut un stăvilar fisurându-se în zigzag şi şuvoaie groase de apă cu mormoloci inundând orezăriile. Am văzut un bătrân decapitând o lăcustă. Şi când termometrul Puiei arătă 39 de grade, am văzut trei soldaţi pălmuind o bătrână şi o casă împachetată în ziare şi un dric şiroind o dâră de sânge şi un chitarist muşcat de un guşter. Am văzut o muscă luptând cu păianjenul şi un bolnav zâmbind unui fluture. Am văzut un om rătăcit în uzină şi un savant înhămat la o roabă şi un lup oftând trist. Şi o fată cedând

într-o bucătărie de țară şi un film rulând invers şi un disc zgâriat pe care se plimba o buburuză. Şi când termometrul arătă 40 de grade şi Puia deveni translucidă ca o unghie în lumină, am văzut spânzurați atârnând de-o salcie şi o mie de oi sacrificate pe malul unei lagune şi un țăran mâncând rinichi de câine şi telemea. Şi un ciclotron invadat de ploşnițe, şi o pălărie cu pana jumulită, şi doi ochi albaştri, încrezători, de lepros. Şi o ciupercărie termonucleară, şi o tăbăcărie de piei de păianjen, şi un adolescent înfruntându-şi părintele. Şi un incendiu mistuind un depozit, şi o mare de oameni cu limba tăiată, şi o capelă sub cerul gurii, între măsele. Şi rechinii întemeind o frăție. Iar când termometrul arătă 41 de grade, am văzut un neam ponegrind alte neamuri, o armată luptând cu un bivol, un vârf de lance desenând o petunie. Un jupuit pierind într-o copcă, un val de sânge măturând municipii, un pătrat magic pe fruntea actorului. Am văzut un tiran trăgând apa la tron, o javră vărsând briliante, un cadavru sculându-se în picioare, un doctor scoțându-şi ochii. Şi morminte deschise, şi morții în camuflaj zornăind pe tancuri, învârtind manetele tunurilor de pe crucişătoare. Armate osoase trăgând cu bazooka, zvârlind peste oraşe mine de brand, sticle incendiare, cearşafuri. Feldmareşalii carnagiului călare pe râuri. Butoaie de benzină arzând în alimentare. Arhive de filme în flăcări. Vânzători necrozați, lăptărese cu zona zoster. Populații în cârje, mase cu timpanele sparte. Goarnele la putere. Virusuri sub drapele. Catedrale-n ruină, cardinali în albastru, schelete peste tot. Boli de inimă la mobilizare. Cancerul ca singură sursă de energie. Fluvii evaporate şi Moartea, steaua necruțătoare, trecând prin sabie până şi nou-născuții. Şi-o cruce de lemn de cireş ridicată pe Everest şi pe ea bătut Celsius, pe creştet cu coroană de spini. Şi sub tălpile lui pline de sânge o piele cu arsuri de gradul şapte, Pământul. Iar când termometrul arătă 42 de grade am văzut zeitatea Cutremurului dansând peste Eurasia, zeitatea Înghețului înfulecând Polii, zeitatea

Potopului strivind Japonia sub călcâi. Şi zeul întunecat al adâncurilor, Nife răzbunătorul, îşi făcu deodată auzită vocea de lavă aruncând scoarța în aer, evaporând oceanul. Şi Marianele şi cele Unsprezece mii de fecioare şi toate uraganele cu nume de femei fugeau țipând, cu fustele-n flăcări, cu părul pârlit, cu sânii goi, împiedicându-se de metropole. Şi fluvii de wolfram şi râuri de iridiu şi fiorduri de crom şi estuare de indiu şi lagune de stronțiu şi cascade de platină şi pârâuri de cadmiu şi mări de cupru şi golfuri de zinc şi oceane de fier clocoteau laolaltă, cu flora şi fauna lor orbitoare. Şi anotimpurile, sub ploi de stele, sub grindină de meteoriți. Şi am văzut Soarele contopindu-se cu Pământul şi eclipsele fumegând. Şi termometrul plesni, iar mercurul din el căzu ca o lacrimă în hăul de sub noi. Şi-atunci am văzut cum stelele se chircesc, cum spațiul se contractă, cum lumina îmbătrâneşte, cum forțele de interacție tari şi slabe, forța gravifică şi forța electromagnetică pornesc un poker în patru şi joacă zaruri cu hipercuburi. Cum timpul practică o ruşinoasă ipsațiune. Cum lumea ajunge cât un măr, cât o cireaşă, cât un electron, şi-n cele din urmă dispare în nefăptuit. Şi când nu se mai afla în jurul nostru nici măcar întunericul, nici măcar nimicul, deodată am văzut, de la marginea vederii, înaintând spre noi, un punct luminos. Când s-a apropiat, l-am recunoscut cu un strigăt de bucurie: era copilul nostru, gigantul nostru drag, marele bărbat cu sâni de femeie, cu părul căzându-i în şuvițe blonde până la şolduri, cu ochii albaştri. Se apropia tot mai mult de noi. Era mult mai mare decât muntele pe care stăteam. Cu cât venea mai aproape, cu-atât trăsăturile lui se desluşeau mai bine şi în curând nu i-am mai putut vedea decât fața de lumină, iar apoi numai ochiul său, care deveni deodată cerul liniştitor, albastru, cu norişori, pe care-l priveam prin fereastra camerei Puiei. Prietena noastră bolnavă se ridicase în capul oaselor şi zâmbea. Ester, ciudata Regină Galbenă, rămăsese cu termometrul în mână, iar prin fereastră vedeam din nou

corcoduşul şi cornişa casei vecine. Termometrul arăta tot 36 de grade, ca la început. Am mai rămas puțin lângă Puia, care ne promisese că va sta cuminte în pat ca a doua zi să fie bine, iar apoi am plecat, fiecare, la masă. Eu am însoțit-o pe Ester. Eram bucuroase că ziua ei ieşise bine, că jocul ne reuşise şi de data asta. Ea îşi scosese coronița, îşi scuturase părul de sârmă roşie şi acum mergeam împreună, de mână, prin soarele tropical. Eram toropite ca nişte pisici. Căscam amândouă, arătându-ne limbuțele şi râzând. Ne-am mai surâs o dată la poarta ei şi, când m-am întors, am simțit o săgetare în inimă. Am avut pentru prima dată sentimentul că totul, totul avea, în curând, să se termine, că vremurile bune trecuseră pentru totdeauna.

Tristețea nu mă mai părăsea. Când eram singură, după-amiază, ea se intensifica, devenea acută şi dulce, insuportabilă. Mă învârteam atunci prin grădina pustie, rupeam câte-o roşie şi muşcam din ea sau îmbrățişam trunchiul cireşului amar, gândindu-mă la Ester. Mergeam pe poteca îngustă dintre straturile de legume, ajungeam la camion şi suiam în cabina încinsă. Suceam de volan, apăsam pe frâne şi deodată îmi dădeau lacrimile. Coboram şi mi-o puneam pe Gigi după gât şi mergeam aşa cu ea până în fundul curții, lângă gardul putred, înecat în bălării. Intram din nou în casă, la răcoare, şi petreceam mult timp în holişorul gol, lung şi îngust, luminat slab doar de nişte geamuri mate. Stăteam acolo, în picioare, sprijinită de pervaz şi numărând iar şi iar petalele unei flori al cărei nume nu-l cunoşteam. Era linişte şi o lumină cenuşie, puteam să mă adun. Şi iar în camera mea, iar în pat, sub cearşaf, cu fața la perete… Am plâns în ziua aceea până seara, nu mă mai puteam stăpâni. Când intra tanti Aura, mă prefăceam că dorm. Am plâns mai ales când am văzut-o pe Zizi, săraca, uitată de zile întregi sub masă, cu frumoasa ei rochiță îmbâcsită de praf, cu părul ei de ață încâlcit ca altă arătare. Când mă gândeam cu câtă dragoste îi făcusem schimburile,

chiloţeii, furoul şi tot ce mai avea pe ea, iar acum o abandonasem ca o mamă vitregă, care îşi oropseşte copilul. Am strâns-o la piept şi m-am pus iar pe bocit.

Spre seară însă m-am spălat frumos pe ochi, l-am adunat pe Marcelino de pe stradă, unde juca Lapte gros, şi-am plecat amândoi spre foişor. Ne-a deschis doamna Bach şi, când am intrat în hol, aproape că ne-am speriat de strigătele care se auzeau de la etaj. „Egor e cu un prieten", ne spuse alungita, făcându-ne semn să urcăm. M-am mirat, îl crezusem pe Egor un ins de-o singurătate absolută, nu-mi închipuiam cum ar putea arăta un prieten al lui. Când am deschis uşa, strigătele s-au intensificat brusc. Cel care ţipa era, fireşte, musafirul, un tânăr cam de vârsta lui Egor, dar care-i venea doar până la brâu. Era foarte brunet şi purta, lucru rar pe vremea aceea, cărare într-o parte. N-am înţeles cum îl chema, dar părea să fi fost un student. Nu putea probabil să discute decât pe tonul acela. S-a oprit doar o clipă, când Egor ne-a prezentat, şi a reînceput să strige şi mai tare. Nu pricepeam nimic din ceea ce discutau, dar acum îmi dau seama că trebuie să fi fost politică. Est, Vest, ruşi, americani, Congo... bomba atomică... războiul rece... Hruşciov... Dej... Algeria... Vietnamul... Studentul revenea iar şi iar la o aceeaşi idee fixă: „Mergem spre catastrofă, domnule! Se acumulează armele, domnule! Creşte ura, domnule! Suspiciunea, mefienţa! Vine Apocalipsa, amice! Toţi vor să aibă bomba, toţi fac propagandă, toţi mint, domnule! Opinia publică! FBI-ul! KGB-ul! Vor fi hecatombe! Va fi un coşmar, înţelegi?" Şi tot aşa, jumătate de oră, timp în care Egor ascultă cu gravitate. Când studentul tăcu, în fine, epuizat, Egor se ridică şi scoase dintr-un sertar al scrinului un mare album cu fotografii, legat în mătase stacojie, imprimată cu flori de trandafir. Îl deschise şi începu să-l răsfoiască. Filele groase, pline de poze îngălbenite, alternau cu foiţe aproape transparente, cu arabescuri ingenioase în filigran. Puteai vedea în fotografii femei vesele,

cu coafuri ciudate, ținându - se câte două după umăr, îmbrăcate ostentativ în costume naționale, copii în uniforme de „mariner”, grupuri în costume din secolul trecut, domnii cu mustăți nesfârşite şi țilindru pe cap, doamnele în rochii lungi, cu funde mari în turnură şi pălării legate sub bărbie cu panglici, militari cu sabie la brâu sau proptiți în puşti cu baionetă, eleve de pension făcând gropițe în obraji, cu bucle-cârnăciori lângă urechi, juni ofticoşi cântând la violoncel. „Vorbeşti de bomba atomică? De distrugerea în masă? Uite ce - ți răspund. Priveşte acest album cu fotografii vechi, din secolul trecut. El cuprinde răspunsul meu la toate problemele lumii şi ale istoriei. Uită-te la oamenii ăştia, la fetele astea, la copiii din poze. Toți sunt azi morți, toți, până la unul. Nu există nici un supraviețuitor, din toate milioanele de oameni născuți acum o sută cincizeci de ani. Ce e arma nucleară pe lângă asta, pe lângă timpul exterminator, timpul care nu lasă răniți? Ce sunt conflictele, ce este lupta pentru putere față de victoria meticuloasă, calmă, blândă aproape, a timpului împotriva tuturor? Bombele, războaiele, cutremurele, bolile, potopul sunt superflue, nu fac decât să grăbească nesăbuit opera timpului, sunt priviri aruncate în viitorul apropiat, ridicări indiscrete ale unui colț de cortină.” La care studentul începu din nou să vocifereze, din ce în ce mai agitat şi mai incoerent, înjurând urât, fără să mai țină seama de prezența noastră, a copiilor, în cameră. Îl acuza pe Egor că e deja mort, că n-ar avea decât să-şi pună un giulgiu în cap şi să părăsească terenul, potrivit concepțiilor lui. Până la urmă plecă trântind uşa, fără să zică la revedere. Egor râse încetişor şi se întoarse spre noi. „Lumea să-şi vadă de ale ei, iar noi de ale lumii”, spuse, şi mă întrebă cum merge cu visele. I-am povestit, şi el mi-a spus din nou că va fi bine. „Chiar dacă tu te abați puțin, prin tot ce ți se întâmplă, de la modelul geometric, simetric, pe care eu îl cunosc, lucrul e bine-venit. Niciodată să nu-ți corespundă întocmai proiectele şi realizarea lor. O acțiune (sau, ca să revin la meseria mea, o

operă) simetrică nu poate fi decât moartă, ca un oraş născut pe planşetă. Aşa cum păianjenul, sub influența unui drog, nu-şi mai țese plasa lui perfectă, ci una cu găuri şi bucle dispuse haotic, creatorul lumii noastre (şi, după el, scriitorul) deformează materia, o tulbură sub influența vântului nebunesc al inspirației. Legile, schemele, firele rămân aceleaşi, dar alungite, strâmbate. Dantelăria capătă viață." Apoi: „Nu mi-ai povestit nimic despre jocul vostru de-a Reginele, nu te porți frumos. Dar eu îl cunosc mai bine decât voi şi-ți spun că totul acolo are un înțeles şi că visele tale şi jocul tău, împletite între ele, alcătuiesc plasa ta de păianjen, țesută de tine nu ca să prinzi ceva în ea, ci ca să fii prinsă. Căci noi toți suntem nişte muşte care îşi secretă singure plasa, iar păianjenul e acelaşi pentru toți. Ne vizitează doar o dată pe fiecare, la momentul potrivit, când plasa noastră e gata şi-i poate suporta greutatea. Şi doar tu, dintre toate ființele lumii acesteia, vei putea să te smulgi pentru o clipă din propria ta plasă, doar ție ți s-a dat şansa asta. Iar eu... plasa mea are un singur fir, lung şi drept. Pe el trebuie să mergi tu. Căci eu sunt Călăuză şi Paznic aici, la marginea lumii." Îl ascultam, ca întotdeauna, fascinată. Mă străduiam să țin minte fiecare cuvânt al lui. Crepusculul de afară îl transformase într-o mare insectă roşie. Priveam covorul de rugăciune, atât de subțiat încât pe alocuri i se vedea urzeala. Fire de lână de mai multe culori se împleteau în el inextricabil, formând arabescuri complicate. Mi-am adus aminte că, în prima zi, când îmi povestise despre strămoşii lui, îmi vorbise despre un dar minunat pe care neamul său îl dobândise odată cu înțepătura muştei cu aripi albastre, acolo, pe țărmurile Africii. Îmi promisese să-mi vorbească odată despre asta. Dar totul, în camera prismatică a lui Egor din turnul foişorului, părea acum, în înserare, atât de solemn, de trist şi de distant, încât nu mi-a mai venit să tulbur linişte.
Şi totuşi câteva cuvinte mi-au scăpat de pe buze, nu cele pe care le-aş fi vrut. „Egor, o iubesc pe Ester!" - i-am spus în

şoaptă, apăsat. Dar el părea să nu fi auzit nimic. A mai tăcut o vreme, privind joaca lui Marcel, şi-apoi a repetat: „Da, Călăuză şi Paznic."

M-am foit mult în pat până să adorm. Cu mâna sub pernă, pipăiam concavitatea scoicii, dulce ca mătasea. Simțeam cu vârful degetului zgârieturile labirintice. Până la urmă am ajuns să le şi văd, acolo în întuneric, cu pielea de pe degete, de parcă le-aş fi citit cu propriii mei ochi. Puterea asta nu m-a mai părăsit până azi. De multe ori, când ajung acasă frântă de oboseală, mă trântesc în pat, fără să aprind lumina, şi „citesc" cu ochii închişi ziarul. Literele peste care-mi trec degetele îmi apar în minte ca luminate de o mică lanternă de buzunar. În acea noapte am visat că mergeam pe cărare, în mijlocul pădurii, din ce în ce mai îngrețoşată şi mai amețită. Priveam în pământ, şi amestecul acela de lăstari, omizi, frunze moarte, ciuperci ude - îmi tremura în fața ochilor. Pădurea nu avea limite, nu avea sens, ea era singura lume pe care ți-o puteai imagina. Un lătrat de vulpe undeva mai la deal. O scânteiere de rouă într-o plasă de păianjen. Un tril de mierlă. Adieri răcoroase. Foarte departe, în fundul văii, într-un amestec de aur şi umbre, am zărit o casă. Pe măsură ce mă apropiam, contururile îi deveneau mai ferme: o hardughie de lemn, cu etaj, dreptunghiulară ca o ladă, fără acoperiş țuguiat, fără ferestre. De aproape era sinistră: o mare cutie de scânduri date cu smoală. Avea la mijloc o uşă deschisă, în pragul căreia sfârşea şi cărarea mea. Umbra mea se proiecta într-acolo ca un ac indicator, negru şi vibrând. Am înaintat şovăind până în fața uşii. Era o mare uşă stacojie. Înăuntru - un întuneric des, haşurat. Îmi era rău şi m-am sprijinit o vreme cu fruntea de uşă. Nu aveam unde să fug. Nu exista nici un loc în lume unde m-aş fi putut ascunde, căci drumul meu se oprea aici. Am trecut pragul şi urechile au început să-mi țiuie de singurătate. Erau culoare lungi şi întortocheate, pline de praf şi gunoaie, unde zăceau îngrămădite mobile vechi, piane sfărâmate, cărți în legături groase de piele. Erau

fotografii galbene în rame ovale. Erau paturi de fier, strâmbate, şi oale de noapte mâncate de rugină. Erau haine decolorate în dulapuri cu oglinda spartă: din gulere şi cute se ridica o spuză de fluturaşi gri şi bej, care-şi împrăştiau peste tot puful de pe aripi. Era un mare candelabru căzut din tavan şi o icoană spartă în două. Câte un tăun mare şi gros ţâşnea bâzâind din vreun colţ şi se rotea apoi la nesfârşit prin toate ungherele. Înaintând cu paşi mici printre vechiturile alea, am dat de primele trepte ale unei scări care ducea la etaj. Le-am urcat încet, bocănind. Prin colţuri, păianjenii pândeau în pânzele lor dese, încremeniţi, uriaşi. La etaj, la capătul altor culoare, am dat de o uşă încuiată, cu clanţă boantă de alamă coclită sub care se vedea, indecentă, gaura cheii. Tensiunea din mine, frica aceea, curiozitatea, dorinţa aceea, *răul* acela ajunseseră la culme. Am privit cheia de aur. Eram sigură că se potriveşte. Şi chiar atunci m-am trezit, cu o stare proastă, de nelinişte şi frustrare.

Ziua a şasea a fost o adevărată zi de vacanţă. Garoafa, care trebuia să fie regină, nu venise până la 11, aşa că ne-am dus noi până la ea acasă. Stăteau vreo cincisprezece suflete sub un acoperiş care nu se ridica deasupra pământului cu mai mult de un metru şi jumătate. La poartă fugeau zupăind trei-patru puradei, cei mai mici în fundul gol, iar alţii doar cu un maiou tetra, cafeniu de jeg, pe ei. Pe tot gardul lor se vedeau urme de palme muiate în var, iar în curte zăceau mormane de fier vechi: lanţuri, maşini de gătit, burlane, coturi de sobă. O jigodie de căţea cu ţâţe ca ale lupoaicei din Dorobanţi clefăia ceva de prin nişte ziare mototolite. Vreo trei ţigănci şi un ţigănuş de vreo cincisprezece ani, în uniformă şcolărească, stăteau jos pe prispă şi scuipau coji de seminţe. Băiatul avea o freză tăioasă ca muchea toporului, dată cu ulei şi, probabil, cu zahăr în loc de fixativ. Am aflat că Garoafa „e cu mă-sa cu căruţu la sticli goali” şi că se întoarce abia deseară. După ce ne-am gândit un pic, ne-am hotărât să amânăm jocul pe deseară sau pe a doua zi, şi până atunci

să jucăm jocuri obişnuite. Şi toată ziua ne-am zbânțâit în toate felurile: am desenat, am jucat şotron, ne-am cățărat în cireşul amar, ne-am amuzat cu Podul de piatră şi Țară, țară, vrem ostaşi. După-masă am ieşit doar cu Ester şi-am luat-o peste câmp, printre florile sălbatice, de mână, iar apoi ținându-ne pe după mijloc. Am cules buchete de flori şi ni le-am dăruit una alteia. Ne-am pus şi flori în păr. Voi, băieții, n -o să înțelegeți niciodată... Am cântat amândouă toate cântecele pe care le ştiam şi, pe măsură ce se lăsa seara, ele deveneau mai melancolice. Părul Esterei, pe care-l mângâiam cu atâta dragoste, se făcea atunci de un roşu închis, ca vişina. Eram foarte fericite. Ne întrebam ce ne-am fi făcut dacă nu ne-am fi întâlnit. Vorbeam şi despre cărți şi filme, şi mă miram cât poate fi de deşteaptă. Tocmai citise o carte groasă cât o cărămidă, *Demónii* (aşa accentua ea), şi-mi povestea despre o biată fată şchioapă de acolo. Se numea Liza şi trăia într-un basm. „Dar Svetlana e şi mai frumos decât Liza.” Am intrat amândouă la noi în casă, i-am pus florile în brațe lui tanti Aura şi am mai stat la taifas în trei. Mătuşa murea după noi. Ar fi vrut şi ea o fetiță şi se alesese doar cu „obraznicul ăsta” (zicea aşa pentru că Marcel era sub masă şi-o auzea). Pe la şapte seara ne-am adunat din nou toate, şi peste vreun sfert de oră a sosit şi Garoafa, care spre hazul nostru se ținuse de cuvânt: împrumutase vesta portocalie a vărului ei (ăsta era unul dintre acei inşi cu genunchieră de cauciuc care scot căpăcelele de fier de pe străzi şi miros acolo, apoi le pun la loc şi le trag o lovitură de ciocan) şi era tare mândră de felul cum arăta în ea. Ea a propus să facem jocul de data asta noaptea, ca să fie mai interesant. Fix la ora zece trebuia să ne întâlnim în dreptul casei gemenelor, care era chiar pe colțul străzii care ducea spre şcoala veche. Căci acesta era locul de joacă pe care îl trăsese Garoafa din pălărie, aşa că eu puteam fi sigură că mâine voi fi regină la foişor. După masa de seară m-am dus

în camera mea. Tanti Aura obişnuia să se culce devreme, fiindcă trăgea la maşină toată ziua. Aşa că nici nu m-am dezbrăcat de culcare, ci m-am aşezat frumos pe pat, cu *Comandantul Cetăţii-de-zăpadă* pe genunchi, şi-am început să răsfoiesc paginile gălbui, frumos ilustrate. Nu aveam răbdare să citesc, mă gândeam la o sută de lucruri în acelaşi timp, fiecare zi din cele şase câte stătusem până acum la tanti Aura mi se amesteca în memorie (şi chiar mai adânc, acolo unde se nasc sentimentele) cu celelalte, dând o imagine mirifică şi dureroasă. Eram cu totul tulburată şi chiar fizic aveam o permanentă, surdă senzaţie de rău. Mă însoţise în vise şi iată că apărea şi în realitate. Când privirile mi-au căzut pe Zizi, am avut parcă un presentiment. Am luat-o de jos, am scuturat-o de praf, i-am vorbit mult, cu duioşie, şi m-am hotărât să n-o mai neglijez de-acum încolo. Mai ales că obiectul Garoafei era o păpuşă. Mi-a trecut de aceea prin cap s-o iau şi pe Zizi cu mine, ca să vadă şi ea jocul nostru. De unde era să ştiu că păpuşa mea avea să participe la joc, şi încă într-un mod atât de sălbatic? Uneori mai plâng şi acum când îmi amintesc de noaptea aceea oribilă. Dar asta se pare că i-a fost soarta...

Cu Zizi în braţe, am ieşit încet pe poarta casei la zece fără un sfert. Nici nu observasem că luna era plină. Cerul strălucea de lumină de stele. Declinând pe boltă, cometa albă, cu şase cozi aşa de uşor de distins, părea un ied abia născut, păscând pe o pajişte de flori galbene. Când crescuse luna aşa de mare? Acoperea vreun sfert de cer cu discul ei scânteietor. Am luat-o în josul străzii tăcute, singură sub ploaia de stele. La colţul străzii erau deja gemenele, apoi apăru şi Puia, clinchetindu-şi uşor cerceii. Balena veni cu Ester (se întâlniseră pe drum), şi în cele din urmă sosi şi Garoafa. Purta pe ea vesta portocalie. Pe frunte îşi pusese o bentiţă şcolărească, de care prinsese ditamai floarea de gura-leului, care-i stătea ţeapănă în sus ca o pană de voievod. Avea pe ea

o rochie strâmtă, înflorată, cum se purta prin anii aceia, dar vulgar tăiată şi nepotrivită cu talia fetei, iar în picioare - papucii tradiționali: roşii, lăcuiți şi cu pompon de iepure. Pletele lucios de negre şi le împletise în două cozi groase. În penumbră, fața ei, frumoasă de altfel, era primitivă ca un idol de lemn. Ne-am îndreptat toate încet, cuprinse de teamă, spre o clădire întunecată, mai înaltă decât celelalte, care se desprindea pe cerul înstelat în capătul străzii perpendiculare pe strada noastră. Era o clădire veche, ruinată, cu o parte din ziduri complet căzute, cu planşeurile dintre etaje înclinate şi cu lemnăria buretoasă la vedere. Cercevelele geamurilor lipseau, aşa că ferestrele apăreau ca nişte găuri informe în zidurile coşcovite. Acoperişul în pantă nu mai avea țigle şi în el se deschideau breşe largi, negre. Mai fusesem o dată, ziua, în acel loc. Mă plimbasem cu Puia prin clasele goale, cu băncile distruse, cu câte o tablă veche, cu trei picioare, uitată în vreun colț. Pe unele table mai rămăseseră scrise de ani de zile, cu cretă, fracții şi adunări. Pe pereți, în locurile unde atârnaseră planşele cu „Animale domestice” şi cu „Să ne cunoaştem țara” sau unde se întinseseră hărți multicolore, rămăseseră dreptunghiuri gălbui. Un zob de sticle amestecat cu tije şi discuri de tinichea arăta locul unde fusese laboratorul de chimie. În sala de ştiințe naturale rămăsese uitat un animal incert, umplut cu paie. Zăcea pe podea, descusut în mai multe locuri şi cu un ochi de sticlă rostogolit lângă el. Mai era acolo un mulaj spart, înfățişând o secțiune printr-o ureche. Găseam prin clase foi rupte din abecedar şi din cartea de muzică, lucrări de control corectate cu cerneală roşie. Copiii care învățaseră acolo erau acum oameni mari, trecuseră în altă specie, în altă lume, în altceva. Niciodată nu aveau să se mai întoarcă aici. În întuneric, abia am găsit intrarea, prin care ne-am furişat toate, ca nişte mâțe. Garoafa aprinse lanterna şi-o plimbă pe pereți. Culoarul de la parter era nesfârşit de lung. Lumina lanternei nu ajungea până la capătul lui. Mozaicul murdar de pe jos producea

reverberații. Am intrat într-o clasă unde mai rămăseseră vreo trei bănci şi catedra şchioapă, aplecată pe-o rână. Un colț de zid se dărâmase şi de afară venea o undă de răcoare. Pe creasta ruinei aceleia, dintre cărămizi, crescuse un fel de iarbă. Garoafa s-a aşezat pe o bancă, iar noi i-am pus coronița aurie şi-am împodobit-o cu panglici şi alte nimicuri pe care le aduseserăm de acasă. Aşa cum îşi lumina fața de jos în sus cu lanterna, arăta îngrozitor. I-am dat şi păpuşica pe care trebuia s-o folosească la joc. Garoafa o înhăță şi, mârâind, se prefăcu că o înghite. Apoi o azvârli cât colo, spre luna uriaşă care bătea prin spărtură. Nu era bine. Se lăsase o răcoare care ne înfiora, căci toate eram îmbrăcate în rochițe sau bluze subțiri. Chițcăituri ascuțite ne înspăimântară, şi când am zărit nişte umbre zburătoare profilate pe aerul albăstrui al ferestrelor fără geam ne-am dat seama că erau lilieci. Câțiva intrară, fâlfâind tăcut, în sala în care stăteam, dând roți rapide în jurul nostru şi țipând cu sunete la marginea auzului. Am început să țipăm şi noi, cu mâinile în cap, fiindcă ştiam că liliecii se agață în păr şi nu-i mai poți desprinde. Ne treceau pe lângă urechi largile lor aripi de piele. În curând colcăiau prin aerul clasei, ticsit de ei. Noi alergam dintr-un colț în altul, înnebunite. Profilați pe lună, veneau cârduri-cârduri, le vedeam bine siluetele diabolice, cu aripi dințate şi urechi de şobolani. Deodată Garoafa avu o idee care ne salvă: să facem focul. Țipând şi ferindu-ne, am cules repede de pe jos caiete murdare, bucăți rotunde de arătător, surcele din fostul scaun de la catedră, până am ridicat în mijlocul sălii un morman de gunoaie, căruia țigăncuşa i-a dat foc cu chibritul pe care-l purta permanent la ea. Flăcări orbitoare se înălțară trosnind, purpuriu-şofranii, răspândind deodată în jur o lumină pâlpâitoare, înroşind pereții şi pictându-ne fețele în culorile cele mai vii. Strigătele noastre erau acuma de bucurie, de triumf. Liliecii, derutați, nu mai nimereau să iasă mai repede, se încrucişau între ei, treceau

prin fumul negru care se ridica spre tavan, se pârleau la flăcările vesele. Câțiva căzuseră pe podea şi se târau pe aripi, chițcăind sfâşietor şi sucind cu o ciudată repeziciune din capetele miniaturale. Dispăreau prin întunericul des din colțuri. Focul ne încălzea şi ne îmbăta, stăteam şi-l priveam ca hipnotizate. Ne ardea pleoapele şi obrajii. Ne amețea cu mirosul de lemn şi de fum. Lumea noastră era acum mică şi tainică: o sferă de lumină agitată şi de căldură. Aruncam pe foc tot ce găseam împrejur, doar pentru plăcerea de-a vedea alte şi alte limbi de flacără urcând spre tavan, rupându-se, împletindu-se, aruncând scântei. „Focul! Focul!” strigam ca nebunele. Nu ştiu cine s-a ridicat prima în picioare şi-a început să se zbânțuie şi să se strâmbe în toate felurile. Am început atunci să jucăm toate, săltând de pe-un picior pe altul, cântând şi bătând din palme. Vrăjeam cu mâinile prin aer, ne prindeam în horă în jurul focului şi țopăiam până amețeam, săream pe loc, cu ochii închişi şi brațele depărtate. Aveam o senzație de libertate absolută, o sete de... de ce? - nu ne dădeam seama, dar era în noi un dor, o tânjire. Ne strâmbam şi ne arătam colții, răcneam gutural, încercând toate s-o imităm pe Garoafa care, cocoțată pe catedră, încremenise ca un idol şi urla spre lună ca o cățea. Coronița i se rostogolise, iar floarea de gura-leului atârna frântă. Încercam să sărim peste foc şi de mai multe ori a fost cât pe-aci să ne aprindem. Poalele fustelor noastre miroseau a ars.

Când am obosit de-atâta jucat în jurul rugului, ne-am constituit în Marele Tribunal. Era condus, fireşte, de Garoafa, Regina Portocalie, iar noi, celelalte, eram ajutoarele ei, judecătorii şi călăii. Avea să apară în fața noastră Păpuşa. Fiindcă pe cea mai mică n-am mai găsit-o, chiar eu am oferit-o ca acuzată pe Zizi, pe care-o lăsasem pe o bancă. Jocul mă furase şi mă entuziasmase aşa de tare, şi de altfel eram oricum atât de amețită şi apăsată de un rău interior, încât nu mi-am dat seama decât a doua zi de ticăloşia pe care-o

făcusem. Dar atunci am plâns degeaba. Cu mâinile îndoite la spate şi legate cu un fir de aţă, Zizi stătea în faţa noastră, dreaptă, sprijinită de zid. Toate ne strâmbam la ea şi întindeam ghearele s-o zgâriem. Posacă, Garoafa ne-a poruncit să rostim învinuirile. La fiecare învinuire, focul răbufnea violent, iar Zizi parcă se chircea, cu părul măciucă. Prima a ieşit în faţă Balena, care arătând-o cu degetul pe Zizi a strigat la ea: „Eşti mică, eşti o aschimodie, nu meriţi să mai trăieşti!" Ada i-a vorbit alunecos şi perfid: „Nu ştii să scrii şi să citeşti. Nu ştii să socoteşti. Abia dacă ştii cum te cheamă. La moarte!" Carmina i-a rânjit: „Eşti plină de tărâţe şi lână. Ruşine să-ţi fie! Să terminăm odată cu ea!" Puia, de pe locul ei, pierdută în acea visare rece din care nu se trezea niciodată, şopti: „Eşti urâtă. Eşti îmbrăcată şleampăt. Cine o să te ia de nevastă? Nu, păpuşo, e mai bine aşa..." Garoafa, cruntă, i-a aruncat peste umăr: „Eşti proastă, fă, ţi-ai dat foc la valiză. Poţi să-ţi faci testamentu', că de-acum ai îmbulinat-o." Eu i-am murmurat: „Ele vor aşa, Zizi, eu nici nu contez. Nu ne strica jocul, Zizi. Pentru noi e doar un joc, iar tu oricum eşti prea mică şi prea bleguţă ca să-ţi dai seama." Ester, cu vocea ei care părea mereu că întreabă ceva, nazalizând fermecător, puse şi ea paie peste foc: „Tu nu ai viaţă, şi din cauza asta trebuie să mori. Tu nu exişti, şi de asta trebuie să dispari." Soarta lui Zizi era hotărâtă, nu mai avea nici o scăpare. Garoafa rosti sentinţa: Tribunalul Negru o condamnă la spânzurătoare şi ardere pe rug. Ne-am grăbit să şi executăm sentinţa, cât timp Zizi, buimăcită, nu apucase încă să-şi dea seama de situaţia ei mizerabilă şi să înceapă să se jelească, pentru că astfel ne temeam că ar fi putut să ne înduioşeze. Am găsit două scânduri îmbinate în unghi drept, pe care le-am înfipt într-o crăpătură din parchetul smuls al clasei. Funia am făcut-o din sfoara unei planşe înfăţişând „Rapiţa". Într-o tăcere în care doar trosnetul flăcărilor se auzea, am dezbrăcat-o pe Zizi de toate hainele de pe ea, pe care eu

însămi le croisem şi le cususem cu-atâta trudă, şi le-am aruncat pe rând în foc. Rochița se ridică imediat în tavan, ca un fluture de flacără şi cenuşă. Goală, Zizi era jalnică: un trup de cârpă, inform, de care fusese cusut grosolan capul de ipsos. Era murdară, cenuşie. Mâinile şi picioarele, cilindrice, păreau de plastilină. Am atârnat-o în ştreang şi-am privit-o cum se leagănă, aruncând o umbră neagră, ascuțită, pe parchet. Am început să jucăm iar în jurul ei, dar de data asta un dans mohorât, tropăit, obositor, fără veselie. Ne-am împrăştiat prin colțurile sălii, de unde am venit spre foc cu alte hârtii, bețe şi bucăți dezlipite de creion, aşa că sub picioarele păpuşii spânzurate se ridicase un mic rug piramidal. Garoafa l-a aprins cu un lemn luat din focul mare şi, cu ochii lărgiți, am privit cum primele pale gălbui se lipesc de corpul păpuşii, cum mâinile şi picioarele încep să ardă ca nişte torțe, cum din corp iese un fum gros. În câteva secunde Zizi dispăru într-un înveliş de foc. Sfoara se aprinse şi ea şi se rupse, iar păpuşa se prăbuşi peste rug, unde arse multă vreme, până se prefăcu într-un vălătuc de cenuşă. Doar capul i se înnegrise şi rămăsese ca o bilă murdară în mijlocul flăcărilor. Părul de ață i se carbonizase de mult. Deodată, ca şi cum s-ar fi trântit cu putere o uşă, cele două focuri bufniră într-o explozie de scântei şi se stinseră. Nici măcar jarul nu mai ardea. Totul era cenuşă şi fum. Sala dărăpănată se umpluse de un fum înțepător, greu de respirat. Prin colțul dărâmat al zidului se vedea un sfert de lună, albăstrind cerul în jur. Totul se destrămase şi ne găseam acum, la miezul nopții, într-o clădire ruinată: nişte fetițe speriate. Din colțurile lor, liliecii se treziră din nou şi începură iarăşi să zburătăcească prin sală. Alții de-afară le răspunseră, năvălind prin ferestre. Am luat-o la fugă, țipând, pe coridoare, urmărite de cârdurile de şoareci înaripați, care acum ne izbeau cu-adevărat peste față şi încercau să ne sfâşie hainele. Coridoarele se înmulțeau şi nu mai găseam ieşirea. Lanterna Garoafei îşi alungea lumina pe pereții acoperiți de licheni.

Când am deschis una din nenumăratele uşi, ne-am trezit brusc afară, sub lumina feerică a lunii şi-a stelelor. Fugeam pe strada neagră, urmărite încă de lilieci, care s-au rotit după noi până la colțul străzii noastre. Ne-am oprit fiecare la casa ei. Chombe alergă spre mine şchiopătând şi mârâind, dar mă recunoscu şi se potoli imediat. M-am strecurat în camera mea, complet amețită, incapabilă de orice gând, cu o oboseală teribilă în oase. Putea să se întâmple orice, chiar să nu mai intru în *REM* niciodată, dar simțeam că n-aş fi suportat să visez în noaptea aceea. Totul mă durea, totul mă apăsa. Am scos scoica de sub pernă şi-am pus-o pe masă.

Am dormit greu, negru, până a doua zi, pe la zece dimineața, când m-a sculat mătuşa. Aveam musafiri, veniseră la mine gemenele şi Balena, ca să mă consoleze pentru trista poveste cu Zizi şi să mă omagieze, aveam să fiu ultima regină. Atunci mi-am amintit de tot ce se întâmplase noaptea trecută şi am făcut efectiv o criză de isterie. Am plâns şi m-am tăvălit pe jos, lovindu-mă cu palmele peste față, înfigându-mi unghiile în brațe. Le-am dat afară pe fetițe urlând la ele. Am țipat şi la tanti Aura, care intrase speriată. Abia după vreo oră m-am mai potolit şi-am început să râd printre lacrimi la glumele pe care mi le spunea mătuşa ca să mă liniştească. I-am zis că am pierdut-o pe Zizi, cu care dormeam în pat de la cinci ani, dar că asta se întâmplase ieri la amiază. După ce m-am spălat pe obrajii care-mi ardeau, am mâncat şi-am început să mă gândesc cu ce să mă îmbrac. Nu aveam prea multe alternative: adusesem de acasă o singură bluziță roşie (mai bine zis cărămizie) şi nişte ciorapi trei sferturi cu dunguliță roşie. Dar mi-am pus fusta albă, în lipsă de altceva, iar pe cap o eşarfă lungă de mătase, imprimată cu flori vişinii. M-am fâțâit nițel în fața oglinzii, care stătea cam înclinată, şi-apoi am ieşit să culeg un trandafir. Am tăiat cu cuțitul codița unuia, plină de ghimpi. Trandafirul era mic, abia îmbobocit, dar câteva petale purpurii se şi desfăcuseră şi stăteau

răsfrânte, lăsându-le să se vadă şi pe celelalte, învălătucite, ude de rouă. M-am hotărât să-l țin în mână. Mi l-aş fi prins în piept, dar şi bluza mea era roşie. Am ieşit în soare şi le-am găsit pe toate fetele adunate pe mica platformă de ciment, pe care încă se mai vedeau cele şapte cercuri din jurul tronului. M-am aşezat pe scaunul împodobit şi Puia mi-a pus pe cap coronița de poleială. M-au înfăşurat în ghirlande lungi de hârtie lucioasă, roşie ca focul, mi-au împletit în păr garoafe şi mi-au pus pe degete inele cu pietre rubinii. Apoi mi-am primit obiectul, un ineluş care părea de aur. Nu eram în apele mele. Aveam sentimentul că nu voi fi la înălțime, că ziua mea va fi un eşec. Ştiam că nu sunt frumoasă, că nu-mi stă bine în roşu. Mi-am strecurat inelul în deget şi am hotărât să mergem la locul de joacă, adică la foişor. Mă gândeam ca după joc să mai trec şi pe la Egor. Trebuia să-i spun că ratasem visul, că nu mai eram demnă să merg Acolo. Am luat-o peste câmp şi-am coborât pentru câteva minute în grota lui Rolando. Aceeaşi lumină albăstruie se răsfrângea pe pereți, dar, când l-am văzut pe „prietenul nostru”, cum începuserăm să-l numim, am amuțit: parcă trecuseră mii de ani. Din uriaşul schelet rămăseseră doar grămezi de țărână. Oasele bazinului mai răzbăteau totuşi, sfărâmate, din praful murdar, alături de bucăți de țeastă, sferturi de maxilar, resturi de vertebre. Timpul şuierase pe deasupra lui cu o viteză şi o furie de necrezut. Am ieşit abătute din acest osuar şi ne-am continuat drumul, peste câmp, spre foişorul care se înălța sub cerul sclipitor. Ciulini cu flori albastre ne zgâriau picioarele încălțate în sandale de pânză. Albine pântecoase se opreau din zbor pe o buză de gura-leului, o deschideau şi intrau înăuntru. Cotrobăiau acolo şi ieşeau galbene de polen pe spinare. Zburau mai departe, atârnând ca nişte săculeți de aripile invizibile.

Egor era acasă, sus, în camera lui. Ne privea de pe geam şi ne făcu şi-un semn cu mâna. L-am salutat şi noi, cele mai

multe zâmbindu-i dulce, bineînțeles ironic. Gemenele îi făcură şi o reverență şi-apoi pufniră în râs. De la foişor până la magazie era destul loc bătătorit ca să ne putem juca în voie. Acum era acum. În câteva minute trebuia să născocesc un joc interesant. Toată răspunderea zilei acesteia îmi revenea mie. Îmi suceam şi-mi răsuceam inelul pe deget. Ce-aş fi putut să fac cu el? Nu-mi venea în minte nimic. Am încercat să privesc prin el, cum făcuse Carmina cu perla, dar nu ieşi nimic din asta. În slava cerului soarele ardea parcă duduind. Am privit cercul lui de metal topit până când, mutându-mi privirea, n-am mai văzut decât pete violete şi vinete. M-am uitat apoi spre geamul lui Egor, dar perdeluțele transparente erau lăsate. M-am hotărât: aveam să ne jucăm de-a căsătoria. Inelul avea să devină o verighetă. Eu trebuia să fiu mirele, iar mireasa urma s-o tragem la sorți. E drept că ne mai jucaserăm uneori de-a aşa ceva, dar fetele s-au arătat toate, chiar de la început, bucuroase. Era un joc pe care puteai să-l tot joci fără să te plictiseşti. Am intrat într-o agitație ca de nuntă adevărată. Ne luaserăm cu noi, ca de obicei, hârtie, creioane, foarfecă. Mai întâi am făcut bilețelele, pe care urma să scriu cele şase nume ale prietenelor mele, ca să aflăm cine va fi mireasa. Aici am trişat, dar nu eram în stare să fac altfel. Am scris pe toate bilețelele „Ester”. Le-am împăturit apoi, şi Garoafa a tras un singur bilet din pumnul meu. Pe celelalte le-am rupt repede şi le-am aruncat. Dacă mi le-ar fi cerut, aş fi rămas cu toată ruşinea pe cap. Riscasem mult, dar jocul îmi ieşise. Deci Ester avea să-mi fie mireasă. Mai roşie decât era nu prea avea cum să devină, dar îi stătea bine. Toate se îngrămădiseră în jurul ei, „s-o gătească”, iar eu, rămasă la o parte, n-am găsit ceva mai bun de făcut decât să-mi pun pe cap pălăria unchiului meu, pe care o cărasem de-acasă împreună cu alte lucruri. Mi-am strâns tot părul sub ea. Mi-am legat la gât o fundiță de pânză verde, în chip de papion, şi cu un cărbune găsit pe jos am rugat-o pe Ada să-mi facă o

mustăcioară. Până la urmă, Ada a rupt cărbunele-n două, i-a dat jumătate soră-sii şi amândouă mi-au trasat, simetric şi simultan, două jumătăţi arcuite de mustaţă de toată frumuseţea. Mai mult n-aveam ce să fac. Pe Ester o împodobiseră cu un voal de tifon alb care-i venea până sub bărbie. Ar fi vrut să pună pe ea toate „bijuteriile” pe care le luaseră cu ele, dar Ester nu voise să le poarte. Pe mâini nu păstră nici un inel. Din întâmplare, rochiţa pe care şi-o pusese în acea zi era albă (cu tiv albăstrui), aşa că, în simplitatea ei, părea o adevărată mireasă în miniatură, o mireasă roşcovană, buclată, cu un graţios şi nobil nas acvilin. Ca buchet de nuntă, fetele i-au adunat un braţ de flori de câmp: păpădii, muşeţel, albăstrele... Şi celelalte fete îşi împărţiră rolurile. Ada şi Balena aveau să fie părinţii băiatului, Carmina şi Puia cei ai fetei, iar Garoafa - preotul care trebuia să ne cunune. Pentru asta îşi făcuse dintr-o cârpă neagră o barbă până la pământ. Nu te puteai uita la ea fără să te-apuce o veselie nebună. Am hotărât ca „altarul” să fie chiar în faţa uşii stacojii, prăfuite, a magaziei. Mirele şi mireasa trebuiau să vină de-a lungul aleii care ducea de la foişor la magazie, iar acolo, în faţa uşii, va aştepta popa, cu inelele. Pe lângă cel de alamă, al meu, se mai ivise un ineluş, probabil de argint, fără piatră, care avea să fie a doua verighetă. Totul era pregătit. Lângă foişor am format alaiul. Ester m-a privit o clipă în ochi şi m-a luat apoi de braţ cu un gest sfios, pe jumătate jucat, ţinând la piept, cu cealaltă mână, buchetul de flori. Abia i se vedeau trăsăturile feţei prin voalul aranjat cu grijă pe cap. O priveam cu coada ochiului, pe când înaintam cu paşi mici spre „altar”. Celelalte fete, solemne, veneau câte două în urma noastră. Eu eram copleşită, pe măsură ce mergeam, de sentimente mult prea puternice pentru mine, de o suferinţă şi o tristeţe pe care nu le înţelegeam, amestecate cu o bucurie neagră, amară, insuportabilă. Ştiam: curând avea să se termine totul. Curând tot ce făcea farmecul acestor zile (acestei lumi) avea

să se şteargă de parcă n-ar fi fost niciodată. Brațul Esterei, pe care-l strângeam acum sub al meu, avea să dispară. Marile Jocuri luau sfârşit. Ajunse în fața Garoafei, ne-am oprit, privind doar înainte. Uşa magaziei putrezise aproape complet. Lacătul mare, ruginit, atârna pe poartă ca un sigiliu. Mi-a fulgerat prin minte că, după spusele lui Egor, acolo trebuia să fie *REM*-ul. Ideea mi s-a părut mai absurdă ca niciodată. Garoafa mormăia repede ceva, probabil pe țigăneşte, ținând palmele în chip de carte, strâmbându-se şi trăgându-se de barbă. Veni şi momentul solemn în care ne întrebă pe fiecare dacă voiam să ne cununăm cu cealaltă, la care am răspuns amândouă, încet: „da”. Ni s-au pus inelele în degete şi-am fost declarate „bărbat şi nevastă”, în pufniturile de râs ale fetelor. Acum trebuia să-mi sărut mireasa. Dar nu puteam. Fetele strigau la noi că trebuie neapărat, că aşa se face, şi ne împingeau una spre alta. Până la urmă, pierzându-mă cu totul, am luat-o de umeri pe Ester, i-am ridicat vălul de pe față şi-am sărutat-o uşor pe buze. Habar n-am, cum îți spuneam, când am făcut amor prima dată, dar n-am să uit niciodată cum am sărutat-o pe Ester…

Ne-am mai jucat câtva timp, am primit felicitările tuturor, dar nu mai eram în stare, nici eu, nici „mireasa” mea, să mai facem față. Aşa că, după vreun sfert de oră, ne scoseserăm de pe noi podoabele matrimoniale, îmi ştersesem mustățile şi eram gata să ne întoarcem acasă, la masa de prânz. Eu am rămas însă să schimb o vorbă cu Egor. Am urcat în camera lui. I-am spus că nu visasem nimic noaptea trecută şi a rămas contrariat. „Totuşi încă nu e un dezastru. Mi se pare că eşti cam trasă la față. Încearcă să dormi în după-amiaza asta, cu scoica mea sub pernă. Eşti la un pas, ce naiba, eşti mai aproape ca niciodată. Un singur vis, gândeşte-te la mine, la noi, la toți cei care cunosc Intrarea. Uită-te la florile pe care ți le-au adus acum câteva zile.” Dar florile lor erau veştede. „Un singur vis, Svetlana, şi vei ajunge acolo unde nu

a ajuns nimeni niciodată, vei şti ce nu a ştiut nimeni niciodată, vei şti, în fine, ÎN FINE, Adevărul.” Pe măsură ce vorbea, Egor devenea tot mai agitat. Îi era teribil de frică. Dacă eu ratam însemna că el trăise chiar degeaba. Ar fi îmbătrânit ca un eunuc, de pază la uşa unui harem care nu era al lui şi cu care nu avea ce face. Toată fantastica lui genealogie s-ar fi dovedit inutilă. Ar fi trebuit să mai treacă cine ştie câte sute de ani până ce un urmaş al lui Egor, la fel de lung şi de filiform, ar găsi o altă fetiță care să viseze, conştiincioasă, visele. L-am liniştit, i-am spus că voi dormi, dar Egor mi se părea în acea clipă îndepărtat, ireal. *REM*-ul meu fusese sărutul pe care i-l dădusem Esterei. În acea clipă avusesem Totul. „Spune-mi, Egor, care este acel dar minunat pe care l-au primit ai tăi de la musca din Africa?” Îl întrebam de data asta fără curiozitate, privind pe geam spre câmpul însorit. Egor mă privi mirat şi după o clipă îmi răspunse: „Ah, da, pune mâna aici.” Se descheie la un nasture de la cămaşă, ca să-l pot atinge cu degetele sus, în capul pieptului. Acolo avea un loc moale, ca un strat de grăsime. „E timusul, îmi spuse. Glanda copilăriei. De obicei dispare în adolescență, dar la mine va dura toată viața. O să rămân toată viața un copil, iată darul. Locul ăsta moale din pieptul meu m-a ajutat să te cunosc, să vă înțeleg jocul, să-ți veghez visele. Da, ințepătura acelei insecte ciudate conservă timusul. Prin el pătrunzi în vis şi devii, ca să zic aşa, cetățean al visului.” M-am despărțit greu de Egor în acea după-amiază, ca şi când aş fi ştiut că nu aveam să-l mai văd niciodată. L-am privit cum stătea în pragul casei, până unde mă condusese: monstru melancolic, din altă lume, înspăimântător de fragil, mare păianjen uscat şi trist, făcându-mi, încet, semn cu mâna. Am întors de mai multe ori capul spre el, în timp ce mă îndepărtam pe cărare. Era mereu acolo, în uşă, nemişcat. Dând colțul, n-am mai văzut decât foişorul cu fereastra sclipitoare din turn.

Ajunsă acasă, am mâncat repede, răbdând sâcâielile lui Marcel cu stoicism şi tăcând, mai mult distrată decât încăpăţânată, la întrebările şi alintările mătuşii mele. Dânsa, de altfel, săraca, până şi la masă cosea un tiv la vreo fustă sau la altceva. Rupea aţa cu dinţii şi mai muşca din pâine. M-am culcat, ghemuită în aşternut, cu scoica minunat de dulce la pipăit sub pernă. Ardeam toată, în capul meu era un vârtej, simţurile mi se întorseseră înăuntru. M-am sucit şi m-am răsucit, înfăşurându-mă în cearşafuri, până am căzut într-o stare de delir întunecat, de somn cu fragmente de vise, mai mult vorbite decât văzute. Eram vorbită de cineva din afara mea, existam numai atâta timp cât acel cineva îşi rostea cuvintele indescifrabile, bolboroselile hieratice. Şi acele cuvinte nu erau nici pe departe nişte abstracţiuni, acel limbaj nu era doar limbaj: unele cuvinte erau gelatinoase, altele ude şi îngheţate, altele arzând ca acidul. În totul, vorbirea aceea era o lume bizară, pe care o percepeam cu altceva decât cu simţurile, pe care o trăiam cu altceva decât cu corpul şi cu mintea. Eram torturată, martirizată de acel limbaj care mă visa. Am deschis ochii după un timp (cât de lung, mi-ar fi fost greu să spun) şi m-am ridicat în capul oaselor. Eram încă ameţită, dar distingeam de-acum culorile aurii ale după-amiezei. M-a fulgerat gândul că trebuie să ajung la *REM*. Ba chiar am avut sentimentul acut că am întârziat, de parcă mi s-ar fi dat (când?) o indicaţie precisă privind secunda în care trebuia să fiu acolo. M-am ridicat din pat şi am ieşit în fugă din cameră. Culoarul cenuşiu de până la uşa din faţă a casei mi s-a părut nesfârşit de lung. Când am deschis uşa, m-a izbit brusc în faţă, răbufnind dintr-un milion de culori, splendoarea grădinii: flori cu potire uriaşe, arzând ca flacăra, roşii şi albastre, legume cu frunzele verzi ca fierea, totul străluminat de-un soare orbitor, mare cât jumătate de cer. Camionul era mâncat pur şi simplu de soare, cojile de vopsea luaseră foc şi fumegau la lumina monstruoasă a pătlăgelelor

roşii. Am ieşit pe poartă şi curând alergam pe câmp, pe cărarea spre foişor. Am străbătut acel drum ca dintr-un singur pas - şi brusc m-am regăsit față-n față cu magazia dărăpănată în care se găsea *REM*-ul. Fără să ezit nici o secundă, am scos cheia de aur şi am împlântat-o în lacătul ruginit. Aşa cum mă aşteptasem, se potrivea perfect, se răsucea voluptuos, ca în unt. Am aruncat lacătul cât colo şi-o clipă m-am sprijinit cu fruntea de uşa stacojie. Am întredeschis-o şi am intrat.

Mă aflam într-o cameră de mărime mijlocie, cu pereții zugrăviți într-un galben-crem liniştitor. Peste parchet se întindea un covoraş vernil cu desene rombice negre şi albe. Camera era mobilată modest: un dormitor ieftin alcătuit din câteva piese furniruite cu lemn gălbui. Pe peretele pe care se afla uşa în pragul căreia stăteam se găsea un şifonier. Pe şifonier, două valize de imitație de piele, una portocalie şi cealaltă neagră. Pe cea portocalie era aşezată, cu griful spre interiorul camerei, o chitară. Pe una dintre uşile şifonierului era lipită o ilustrație reprezentând, îmi dau seama acum, o catedrală luminată, noaptea. De peretele din dreapta mea se sprijinea un recamier larg, pe lada căruia erau îngrămădite tot felul de cărți, câteva foarte groase, ca nişte dicționare. Patul era nefăcut, o îngrămădire de cearşafuri boțite. Un colț ridicat dădea la iveală materialul albastru cu care era tapițat recamierul. Tot peretele din fața mea era ocupat cu o fereastră panoramică, triplă, prin care se zărea, dincolo de-o stradă lată, un şir de blocuri. Fereastra avea o perdea albă, prinsă de o galerie galbenă cu două brâuri cafenii pe margini, şi draperii cu dungi verzi şi garoafe galbene pe fond palid. Un fotoliu cam uscățiv, cu tapițerie buretoasă, roşie cu desene turceşti, se sprijinea de peretele cu fereastra. Pe el se aflau doi puişori verzi de pernă, un pulover cafeniu aruncat la întâmplare şi un prosop pluşat, galben. Cel mai interesant era însă peretele din stânga mea. Lipită de el se afla, lângă uşă, o toaletă cu oglindă. Un tub metalic cu capac de plastic

alb era aşezat pe un colț al toaletei (mult mai târziu mi-am dat seama că fusese un spray). Lângă toaletă, în mijlocul peretelui, se afla o masă, dedesubtul unui tablou în acuarelă, imitație de japonezărie: două păsări privindu-se de pe două crenguțe de bambus, iar pe margini ideograme specifice. La acea masă, încărcată de cărți, de foi albe, caiete groase, dosare, încă un tub metalic, o foarfecă, o rolă de culoarea mierii (despre care ştiu acum că era o rolă de scotch), un ceas de mână, nişte scrisori, un pahar cu creioane colorate şi nişte extemporale corectate cu cerneală roşie, la acea masă stătea un tânăr şi bătea la maşină. Mai văzusem de vreo două ori maşini de scris, când mersesem cu mama la notariat, dar acelea erau negre, de metal, şi făceau un zgomot asurzitor. Cea pe care o priveam acum era mult mai mică, de plastic albăstrui, lustruit, iar pe o plăcuță de metal aşezată în stânga scria cu litere negre „Erika”. Tânărul scosese capacul albastru mai închis al maşinii, aşa că se vedeau acum bine cele două role negre, evantaiul metalic de la mijloc, din care mereu se ridicau litere ca să izbească în hârtia de pe tambur, şi panglica bicoloră, roşie şi neagră, care sălta rapid, la fiecare lovitură a degetelor în tastele cu litere albe ale claviaturii. Acum câțiva ani s-au găsit în comerț asemenea maşini de scris. Tânărul nu era de fapt chiar aşa tânăr. Trebuie să fi avut aproape treizeci de ani. Dar silueta lui firavă, fața îngustă, triunghiulară, părul lung, care-i cădea peste urechi în şuvițe dezordonate, şaten-închis, îl făceau să pară de cel mult douăzeci şi cinci de ani. Oricum, pentru mine, cea de-atunci, nu era mare diferență între douăzeci şi treizeci de ani. Tânărul era pentru mine „un om mare”. Am închis uşa şi, sfioasă, am făcut câțiva paşi înăuntru, până am ajuns lângă umărul lui. Era concentrat, mâinile lui căutau literele claviaturii, care păreau că-l fascinează, dar nu bătea nici pe departe atât de repede ca dactilografele de la notariat. Ochii căprui întunecat aveau gene lungi şi dese. Sprâncenele se arcuiau senin deasupra lor. Nasul îi era drept,

cu nări prelungi, iar obrajii galbeni, scobiţi. O mustaţă destul de rară era încadrată, ca de două paranteze, de nişte cute care ar fi arătat obişnuinţa de-a râde mult dacă n-ar fi fost în acelaşi timp sceptice şi amare. Gura îi era cărnoasă, deopotrivă senzuală şi austeră, ar fi putut fi o gură de sfânt slăbănog, în veşnică luptă cu ispitele şi mai ales cu ispita, diabolică, de-a nu se lăsa ispitit. O gură uşor asimetrică deasupra unei bărbii ferme, deşi înguste. Faţa lui avea puţin de arătat în afară. În stânga maşinii de scris, chiar sub carul care se tot deplasa tresărind, am mai văzut un teanc de foi dactilografiate. Prima avea titlul *REM*. Erau multe, cel puţin o sută, dar pentru moment nu mă interesa decât tânărul. Acesta nu-mi dăduse nici o atenţie, deşi, măcar cu coada ochiului, nu se putea să nu mă fi observat intrând. Din când în când se oprea din scris, recitea, pe tambur, o frază sau două, se uita pe fereastră... Era concret, era acolo, în puloverul lui vişiniu, în pantalonii de velur verde închis, cu şosete crem în picioare. Mi-l amintesc în cele mai neînsemnate detalii. De pildă era puţin neras şi nu purta verighetă. Unghiile îi erau tăiate scurt. Mi-am adunat tot curajul de care mă simţeam în stare ca să-l ating pe umăr. Atunci el s-a oprit, a întors faţa spre mine (feţele noastre, cum era aşezat pe scaun, se aflau la acelaşi nivel) şi mi-a zâmbit, ca şi cum m-ar fi aşteptat. Când zâmbea era copilăros şi aproape drăguţ. A ridicat mâna stângă şi m-a mângâiat pe păr. Apoi a luat teancul de foi scrise la maşină şi le-a pus pe pat, făcându-mi semn să citesc. Eram prea ameţită şi tulburată ca să citesc tot manuscrisul, de altfel nici nu l-aş fi isprăvit decât în câteva zile. La început n-am priceput nimic, era un fel de povestire încâlcită. Am sărit vreo douăzeci de pagini şi am rămas uimită. Era povestea mea, era vorba despre mine. Cum mă duceam cu mama la tanti Aura şi cu tata la Orăşelul Copiilor, cum călătoream legănându-ne în tramvaie, cum m-a muşcat odată Chombe

de obraz, cum îi făceam fustițe lui Zizi. Era apoi despre pietenele mele, despre Garoafa şi Puia şi Balena şi Ada şi Carmina şi Ester, toate înfățişate chiar aşa cum erau. Scria despre Egor şi doamna Bach, despre strămoşii lor, despre scoica din care emanau vise. Scria despre jocul nostru de-a Reginele şi despre tot ce ni s-a întâmplat în timpul lui, în săptămâna cât am stat la tanti Aura. Scria că am intrat în fine în *REM* şi că l-am găsit pe tânăr bătând la maşină şi că el m-a mângâiat pe păr şi mi-a dat să citesc povestea aceea. M-am înspăimântat. Am lăsat foile şi mi-am întors iarăşi privirea către tânăr. Acesta mă privea şi el, zâmbindu-mi iar. Apoi îmi arătă, pe perete, un calendar, din alea populare, cu anecdote, caricaturi, sfaturi pentru gospodine pe reversul foilor cu data. Nu înțelegeam, aşa că el s-a ridicat, a rupt foaia, a împăturit-o şi mi-a pus-o în palmă. S-a aplecat apoi iar peste maşina de scris. M-am îndreptat spre uşă obidită. În partea dinăuntru, uşa era de culoare gălbuie şi avea o perdeluță albă peste fâşia de geam mat din mijloc. Iar de perdeluță era prins cu ace un afiş destul de mare, cu margini albe, înfățişând o gravură în tonuri întunecate. Toată partea din dreapta, mai mult de jumătate din gravură, era cufundată în întunericul cald, sufocant, al unui pat cu baldachin. Pe o învălmăşeală de perne şi cuverturi brodate se lăfăia corpul, alb ca o burtă de peşte, dezgustător în obscenitatea sa, parcă într-un fel estropiat, al unei femei cu o cămaşă ridicată mai sus de mijloc. Nudul era greoi, sucit imposibil, iar femeia avea o față de-o senzualitate primitivă. Mâna stângă şi-o încleştează pe haina unui tânăr scund, care se află în centrul părții din stânga a gravurii, în plină lumină. E înclinat în partea opusă patului, mâinile lui parcă vor să se apere de-o fantasmă, fața lui exprimă un amestec de suferință, ruşine şi umilință, o luptă mai degrabă cu sine decât cu femeia care încearcă să-l rețină, să-l cheme la ea, să -l tragă lângă ea, dar care va rămâne doar cu haina lui în

mâini. O fâşie lungă din partea de jos a gravurii era ruptă, aşa încât, dintr‑o inscripție probabil mai lungă, se mai puteau citi, caligrafiate frumos, doar primele trei litere: *REM*. Am deschis uşa şi am ieşit.

Când se lăsase întunericul? Nu desluşeam nimic, nu vedeam foişorul, nici câmpul dimprejur. În schimb, simțeam sub picioare, scârțâind, o podea de lemn. După câțiva paşi m‑am împiedicat de ceva şi‑am căzut. Când ochii mi s‑au obişnuit cu întunericul, am văzut că mă aflam pe un coridor întortocheat, de pereții căruia erau sprijinite mobile vechi, tăblii metalice de pat, vaze uriaşe de ceramică, sparte şi dogite, pianine cu claviatura ştirbă. De peste tot, cum mergeam din ce în ce mai sigură şi mai grăbită, se ridicau în jurul meu fluturaşi bej şi cenuşii, care pâlpâiau în câte‑o rază de lumină. Am coborât o scară împăienjenită şi m‑am afundat în alte culoare interminabile. Mirosea a closet, a clor şi aerul era de un verde‑negru, nesănătos. Deodată, dând un colț, am văzut uşa întredeschisă şi am ieşit în fugă, în plină lumină matinală. Mă aflam în pădurea veşnică, fără început şi sfârşit, muiată în aur şi tărcată de umbre, incendiată de trilul păsărilor nevăzute. Soarele îmi ardea ochii. Priveam spre cer, vedeam cum vântul face să tremure frunzele transparente, clatină crengile tinere. Atunci am ştiut că visez, dar gândul acesta nu mă împiedica să mă simt fericită, să respir aerul mirosind a scoarță ruptă, a sevă, a pământ plin de rădăcinițe putrede. Aş fi vrut s‑o iau la fugă înapoi pe cărarea mea, să mă opresc iar pe locul unde găsisem cheia, unde spărsesem paharul, unde trecusem prin apă, unde sărisem peste buştean, să regresez spre zona aceea de unde apărusem, de unde îmi începusem călătoria. Ştiam însă că întoarcerea nu mai era posibilă. Se terminase. Trebuia, Doamne, trebuia să mă trezesc. M‑am lăsat să cad pe pământ şi am început să mă zbat, am încercat să mă izbesc cu palmele peste față. Şi brusc m‑am trezit cu adevărat.

M-am regăsit în camera mea, în patul înroşit de amurg. Dormisem vreo patru ore şi mă simţeam mai departe foarte rău. Un timp am rămas culcată pe spate, privind dungile roşii de pe tavan, prelinse prin perdeaua de la fereastră. Aveam crampe, simţeam în josul pântecelui o durere lemnoasă, uscată. Nu mă puteam gândi la nimic, dar când închideam ochii sub pleoape vedeam foarte clar imagini din ziua nesfârşită care trecuse: foişorul, fetele îmbrăcate de nuntă, în plin soare de amiază, faţa Esterei... Au trecut minute bune până să-mi dau seama că strângeam ceva în pumnul drept. Am crezut un moment că era scoica, dar aceasta se afla la locul ei, sub pernă. Nu aveam destul curaj să deschid pumnul, dar când m-am hotărât am văzut că era o foaie de hârtie împăturită. Deodată mi-am adus aminte de foaia de calendar pe care mi-o dăduse tânărul din *REM*. Am despăturit-o. Era data de 3 mai 198... Pe spate - un articol despre istoria filateliei, cules cu litere mărunte. Am păstrat până azi foaia aceea. În curând, de altfel, vor fi zeci de mii de astfel de file identice, probabil că s-au şi tipărit deja calendarele pe anul ăsta. Deci dovada mea îşi va pierde repede orice valabilitate. Abia atunci, privind data de pe filă, încă ghemuită în patul umed, am priceput o parte din infinita prezenţă a *REM*-ului. Nu fusese deci cu totul un vis, deşi nu fusese cu totul nici realitate. Primisem o foaie dintr-un calendar care avea să apară cu peste douăzeci de ani mai târziu. Atât ştiam, şi deja aveam de ce să mă îngrozesc. Nu puteam gândi mai departe, nu mai eram în stare să discern dacă încă mai visam sau eram trează. M-am ridicat în capul oaselor şi-am mai zăcut şi aşa destul timp. Când m-am dezmeticit, am auzit, de dincolo de glasvand, murmurul unor voci pe care le cunoşteam. M-am ridicat din pat şi mi-am lipit urechea de sticla mată, zgrunţuroasă. Vorbea tanti Aura: „Cred că ar fi mai bine, Costele. Eu, cum mă vezi, cu lucrul toată ziua, nu prea am timp de ea. A hoinărit toată săptămâna, a slăbit. Nu ştiu ce e cu ea. Cred că i-e şi dor de

casă, o văd mai mereu plângând... Acum să nu crezi că... Mai poate să stea oricât la mine, şi până iese Viorica din spital, dar...” Şi tata îi răspunse: „Nu, lasă, Aurelia, mai bine o iau acasă, dacă tot mi-am luat concediu... Oricum nu prea m-am ocupat de ea. Mă gândesc s-o mai duc pe la filme, pe la muzee, prin parc, că s-a sălbăticit rău, mereu singură în casă...” M-am crispat toată, de parcă atunci ar fi pătruns amândoi pe uşă şi m-ar fi luat cu forța de acolo. După câteva minute i-am auzit îndreptându-se spre camera mea. M-am aruncat în pat şi m-am prefăcut că dorm. S-au aşezat pe marginea patului şi tanti Aura, mângâindu-mi părul, mi-a şoptit să mă trezesc. Am deschis ochii, m-am ridicat, l-am pupat pe tata şi deodată, surprinzător pentru mine, aproape am strigat la el: „Tată, nu vreau să plec de aici, vreau să mai stau! Te rog eu!” Nu m-au contrazis, s-au purtat foarte blând cu mine. Cât timp m-am schimbat, m-am uitat pe sub gene la tata. Mi s-a făcut milă de el: părul îi albise aproape de tot şi pe fața lui, altădată roşie, sănătoasă, se adânciseră nişte cute dezolante. Era neras, arăta a bărbat care se îngrijeşte singur. Am mâncat cu ei şi cu Marcel, afară, la lumina unui bec. Era noapte. Spre fundul curții noaptea era mai albastră, luminată de lună. Gigi se tot învârtea printre picioarele noastre, cu coada țeapănă în sus, ba uneori se şi ridica pe labele dindărăt şi se holba în farfuriile noastre. O mângâiam distrată pe cap. Îi mai puneam câte o bucățică pe marginea scaunului, ca să văd cum o trage cu gheara. Chombe, mai încolo, hăpăia din strachina lui. În jurul becului orbitor se învârteau mii de musculițe, fluturaşi, filoxere. Tata se oprea din când în când din mâncat ca să-mi spună ce filme mai erau prin oraş. Mâine era ultima zi când mai puteam să văd *Ucenicul vrăjitor*, despre care-mi povestise atâtea lucruri Ester. Mai era *Palatul de cleştar* şi apăruse şi prima serie din *Fantomele din Spessart*. Acasă, dacă voiam să mă întorc în seara aceea cu tata, mă aştepta o surpriză. Nu spuneam

nimic, mâncam şi mă uitam la musculițe, la volutele lor rapide în jurul becului, la intrarea lor în beznă şi la reapariția în lumină. Până la urmă m-am hotărât să plec acasă doar pentru a doua zi, iar poimâine să mă întorc înapoi. Tata a fost de acord, aşa că, după ce-am mai sporovăit o vreme împreună, în aerul răcoros, m-am îmbrăcat de plecare şi mi-am făcut „bagajul". Eram atât de tristă, încât n-am băgat de seamă că tanti Aura îmi pusese într-o sacoşă mare toate schimburile. Mi-am luat şi eu lucrurile la care țineam acum cel mai mult: oul l-am înfăşurat în petice de stofă şi l-am pus în cutia de pantofi, împreună cu scoica şi fila de calendar. Mătuşa ne-a condus până la poartă, cu veşnicele ei zâmbete cu gura până la urechi, cu gesturile ei de exagerată amabilitate. Am luat-o în josul străzii, cu tata de mână, pe sub stelele scânteietoare. Mă uitam numai la ele şi din cauza asta mă poticneam din când în când. Stelele erau foarte sus, foarte departe. Nu le păsa de nimic de pe pământ. Am căutat multă vreme cu privirea cometa cu şase cozi şi-am descoperit-o cu greu. Abia se mai zărea, ca un norişor palid, la o margine a cerului. Noaptea următoare, din luminatorul casei noastre de pe Moşilor, aveam s-o caut zadarnic. Ne-am afundat într-o întortochere de străzi slab luminate de câte un bec chior, până am ieşit la şosea, pe unde mai trecea huruind câte un camion, câte un tramvai. Am aşteptat mult în stație şi apoi am călătorit legănându-ne, lângă o taxatoare ațipită, prin oraşul fantomatic. Din cauza luminii portocalii din vagon, pe geam nu vedeam decât fețele noastre pământii şi scaunele de şipci galbene, lustruite. Ajunşi acasă, ne-am dus la culcare. M-am zvârcolit toată noaptea într-o semitrezie amorțită, cu fragmente de vise fără noimă, am transpirat până am făcut fleaşcă aşternutul, am gemut în somn.

În noaptea aceea am avut prima menstră.

Fireşte, odată ajunsă acasă, vraja s-a destrămat. Mama a ieşit din spital după vreo trei săptămâni şi cam tot după atâta timp a început şcoala. Prin octombrie, mătuşa a trecut pe la noi cu unchiul Ştefan şi cu Marcel şi familiile noastre s-au certat, nu ştiu pentru ce. Aşa că n-am mai dat pe la ei. Prin 1970 i-a demolat şi-au construit pe locul străzii lor şi mai departe, până la jumătatea distanței dintre capătul străzii şi foişor, în câmp, un cartier de blocuri. Am fost pe-acolo, într-o zi de iulie, acum câțiva ani. M-am orientat destul de greu printre blocurile identice, de patru etaje, aşezate doar la o palmă unul de celălalt, cu balcoanele înțesate de rufe multicolore şi cu treptele de beton de la intrare pline de copilaşi în maiouri, dar am găsit până la urmă locul unde fusese casa mătuşii mele. Numele străzii rămăsese acelaşi, un nume de caporal distins în cine ştie ce război. Am mers mult până la capătul străzii, care dădea tot în câmp, în ciuda aspectului ei mult mai „urban" decât altădată. Dar acum foişorul nu mai era. Parcă nici nu fusese vreodată. Dincolo de blocuri - arătură cât vezi cu ochii, până la liziera dinspre comuna Dudeşti. Dar în mijlocul câmpului, încă în picioare, se afla *REM*-ul! Vechea magazie rezistase anilor, mi-a stat inima când am văzut-o. Deşi aveam pantofi noi, am luat-o peste pământul înțelenit până am ajuns la uşa pe care-o ştiam atât de bine. Lacătul era pus, dar nu era încuiat, atârna, ruginit şi buretos, de belciugele lui. Am deschis uşa şi-am privit înăuntru. Sub pânzele de păianjen, grele şi pline de insecte mişunătoare, se vedeau în penumbră unelte vechi: târnăcoape, lopeți, bucăți ciudate de tablă, o nicovală, fiare răsucite, scoabe, toate acoperite de cruste cărămizii de rugină. O găleată turtită era plină până la jumătate cu var solidificat. Am plecat cuprinsă deodată de oboseală, de sentimentul inutilității. Mi-am adus aminte ce spusese odată Egor: „Timpul exterminator, timpul care nu lasă răniți."

Şi cu asta ți-am cam spus „preafrumoasa mea poveste”. Mi-au trebuit ani de zile, a trebuit să mă maturizez, să devin, uite, aproape o babă, ca să încep să cred că înțeleg cu adevărat ce este *REM*-ul, că el nu se află acolo, înăuntrul magaziei, ci în afara ei, că de fapt *noi suntem REM*-ul, tu şi cu mine, şi povestirea mea, cu toate locurile şi personajele ei, şi Bloody Mary, şi cățelul lovit de maşină, că lumea noastră e o ficțiune, că suntem eroi de hârtie şi că ne-am născut în creierul şi mintea şi inima *lui*, pe care eu l-am văzut. Că până şi el s-a cuprins pe sine în *REM*. Că poate până şi el, în lumea lui (unde eu am pătruns, asta fiind poate singura rațiune a vieții mele), nu este decât un produs al unei minți mult mai vaste, din altă lume, ea însăşi fictivă. Şi el, da, sunt sigură acum, caută cu înfrigurare o Intrare către acea lume superioară, căci visul nostru, al tuturor, este să ne întâlnim Creatorul, să privim în ochi ființa care ne-a dat viață. Dar, vai! poate că *REM*-ul nu e totuşi nimic din ce cred eu despre el. Poate că el e doar un sentiment, o strângere de inimă în fața ruinării tuturor lucrurilor, în fața a ceea ce-a fost şi nu va mai fi niciodată. O amintire a amintirilor. *REM*-ul e, poate, *nostalgia*. Sau altceva. Sau toate acestea deodată. Nu ştiu, nu ştiu.

În garsoniera ta e lumină de zi. Stropul de cenuşiu de pe marginea obiectelor s-a şters încetul cu încetul şi milioanele de culori ale lumii albe s-au aşternut pe cotoarele cărților (Cortázar, un Márquez ferfenițit...), pe îmbrăcămintea noastră aruncată aiurea, pe gresia de pe jos, acoperită cu blană, pe măsuța pe care se află un coş cu cotoare de măr şi un ou preistoric, pe goblenurile naive de pe pereți. Ai tăcut şi brusc lucrurile au profitat de slăbiciunea asta a ta ca să se repeadă la noi, ca să ne bage degetele în ochi. Mă întind, mă simt plin de zaț. Ce naiba am căutat aici, mă întreb, în Dămăroaia ta, unde şi-a înțărcat dracul copiii? Unde o să ajung cu prostia asta de legătură cu tine? La povestea ta n-am timp să mă

gândesc acum, ceva din mine a înfulecat-o grăbit, a înghițit-o pe nemestecate şi aşteaptă vremuri mai bune ca s-o rumege. Acum nu mai vreau decât să mă duc acasă şi să mă culc, să nu te mai văd niciodată. Eşti moale, epuizată, ai cearcăne cât toată fața, părul îți stă zbârlit, tenul tău are pori nenumărați, pe care seara îi mai camuflezi tu cumva, dar acum... Şi e al dracului de frig în camera asta. Hai, femeie, distracția s-a terminat.

M-ai uitat, iubit cetitor? Sunt eu, naratorul. E drept că nu mi-am mai scos căpşorul gingaş la vedere, dar asta fiindcă am avut cu totul altă treabă. Eu sunt cel care se lăfăie acum călare pe oul de pe masă, ca şi când ar vrea să-l clocească, eu sunt cel care-şi agită lăbuțele invizibile (dar multe, multe!) prin odaie, gras şi satisfăcut. Tot ce s-a petrecut în noaptea asta între cei doi prieteni ai noştri, care n-au fost prea cuminți, a trecut în burtica mea sferică. Ia uite-i cum îşi trag, înfrigurați, hainele pe ei. Se evită cu privirea, nu mai au nimic să-şi spună şi, chiar dacă ar avea, nu mai socotesc că merită osteneala. El zâmbeşte rece, ea nu mai vede şi nu mai ştie nimic. N-a mai povestit niciodată, nimănui, ce-a avut norocul neisprăvitul de Vali să audă. De aici trag concluzia că ea îl iubeşte. Ghinion! Căci Vali, imediat ce-au ieşit pe uşa blocului în ninsoarea de-afară, ea ținându-l de braț, obrajii înghețându-le şi strângând ochii de prea mult alb în copaci şi pe aleile dintre blocurile verzulii, găseşte cu cale să-i spună din nou ceea ce i-a spus în fiecare dimineață în care au plecat de la ea împreună: că s-a terminat, că nu are nici un sens, că asta a fost ultima dată. Ea îşi trage uşor mâna de sub brațul lui, tace multă vreme uitându-se într-o parte, iar apoi spune, cu o expresie indescifrabilă: „Faci cum vrei." Merge lângă el până în stația de autobuz şi rămân tăcuți, privind fulgii care coboară uşor pe pavajul alb. Când maşina roşie soseşte, Vali spune un „la revedere" scurt şi peste

câteva secunde Nana îl vede aşezându-se pe un scaun: o umbră verzuie străbătând prin geamul îngheţat al autobuzului. Vali, de-acum, devine cu totul neinteresant. De altfel, sunt atât de ghiftuit, încât n-aş suporta un drum cu maşina. Mă întorc de aceea cu Nana, care se îndreaptă cu paşi mici spre casă. Ştie că în seara aceleiaşi zile Vali o va suna iar pe buldogiţă. Dar mai ştie şi că pe la sfârşitul săptămânii el are s-o aştepte la ieşirea din institut şi că noaptea asta are să se repete, cum se repetă toate lucrurile, de la o vârstă încolo, în viaţa unei femei singure. Intră în blocul urât mirositor, descuie uşa ei vineţie, încuie la loc, îşi scoate blana şi cizmele şi se aşază pe patul nefăcut. Îşi aprinde o ţigară şi rămâne cu ochii în gol. Mă apropii foarte mult de ea şi văd, precis, ca într-un documentar ştiinţific, cum se formează boaba de lacrimă în ochii ei, cum creşte, sprijinindu-se de marginea lucioasă a pleoapei de jos, cum alunecă de-a lungul obrazului, pe lângă nas, şi pică apoi, scânteietoare, pe cearşaf. Înainte să termine ţigara, se ridică şi deschide un dulăpior al bibliotecii. Scoate de-acolo un vraf de foi gros de o palmă, acoperite cu un scris mărunt. Le trânteşte pe pat, scoate un pix şi începe să scrie cu înfrigurare în continuarea unei pagini rămase la jumătate. Scria deja de un sfert de oră, când, cu un trosnet de sfârşit de lume, coaja oului de pe masă plesneşte şi din el se ridică Himera, umplând camera cu ţipătul ei de balaur, cu ghearele ei de leu, cu aripile imense de liliac. Se întinde triumfătoare deasupra ta, te umbreşte cu totul, pe când tu, înfrigurată şi brusc chircită, minusculă, continui să scrii cu îndârjire: „nu nu

nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu
nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu
nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu
nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu
nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu
nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu
nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu nu
nu nu nu…”